

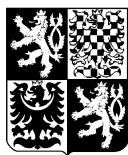
PROGRAM

**NA SNÍŽENÍ ZNEČIŠTĚNÍ POVRCHOVÝCH VOD
NEBEZPEČNÝMI ZÁVADNÝMI LÁTKAMI
A ZVLÁŠŤ NEBEZPEČNÝMI ZÁVADNÝMI LÁTKAMI**



LISTOPAD 2009

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY



USNESENÍ

VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY
ze dne 22. března 2010 č. 226

k Programu na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami na období let 2010 až 2013

Vláda

I. **bere na vědomí** Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami na období let 2010 až 2013, uvedený v části III materiálu č.j. 244/10 (dále jen „Program“);

II. ukládá

1. ministru životního prostředí

a) prosazovat do 31. prosince 2013 opatření na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými a zvláště nebezpečnými závadnými látkami, uvedená v části 9 Programu, a to

aa) hlavní opatření v oblasti voda (část 9.1 Programu), a to ve spolupráci s představiteli krajů a vodoprávních úřadů,

ab) opatření formulovaná v rámci dalších složkových zákonů a předpisů (část 9.2 Programu), a to v rámci resortních kompetencí,

b) zpracovávat vždy každý druhý rok, počínaje rokem 2012, informaci o postupu realizace Programu a předkládat ji vládě jako součást Zprávy o stavu vodního hospodářství České republiky za předchozí období,

2. ministrům zemědělství, průmyslu a obchodu, dopravy, pro místní rozvoj a ministryni zdravotnictví prosazovat do 31. prosince 2013 realizaci opatření, uvedených v bodě II/1/a/ab tohoto usnesení.

Provedou:

ministři životního prostředí,
zemědělství, dopravy,
průmyslu a obchodu,
pro místní rozvoj,
ministryně zdravotnictví

Na vědomí:

hejtmani,
primátor hlavního města Prahy

Předseda vlády
Ing. Jan Fischer, CSc., v. r.

OBSAH

1	ÚVOD	7
2	ČÁST A: ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	9
2.1	GEOGRAFICKÉ ÚDAJE.....	9
2.2	HYDROLOGICKÉ POMĚRY	9
2.3	JAKOST POVRCHOVÝCH VOD	9
3	ČÁST B: NÁRODNÍ SEZNAM RELEVANTNÍCH NEBEZPEČNÝCH ZÁVADNÝCH LÁTEK PRO HYDROSFÉRU ČR.....	11
3.1	CHARAKTERISTIKA MONITOROVACÍCH PROGRAMŮ	11
3.2	NEBEZPEČNÉ ZÁVADNÉ LÁTKY RELEVANTNÍ PRO HYDROSFÉRU ČR	13
3.3	NEBEZPEČNÉ ZÁVADNÉ LÁTKY PRO HYDROSFÉRU ČR NERELEVANTNÍ.....	13
4	ČÁST C: STANOVENÍ IMISNÍCH STANDARDŮ / NOREM ENVIRONMENTÁLNÍ KVALITY A EMISNÍCH STANDARDŮ.....	14
4.1	CÍLE KVALITY PRO RELEVANTNÍ NEBEZPEČNÉ ZÁVADNÉ LÁTKY.....	14
4.2	EMISNÍ STANDARDY PRO ODPADNÍ VODY	14
4.3	JAKOSTNÍ CÍLE PRO OSTATNÍ SLOŽKY VODNÍHO PROSTŘEDÍ	15
5	ČÁST D: CHARAKTERISTIKA MONITOROVACÍCH PROGRAMŮ.....	17
5.1	PROGRAMY SITUAČNÍHO MONITORINGU	18
5.2	PROGRAMY PROVOZNÍHO MONITORINGU	19
5.3	PROGRAMY PRŮZKUMNÉHO MONITORINGU	20
5.4	PROGRAMY MONITORINGU KVANTITATIVNÍHO STAVU POVRCHOVÝCH A PODZEMNÍCH VOD	21
5.5	PROGRAM MONITORINGU REFERENČNÍCH PODMÍNEK	21
5.6	POŽADAVKY NA MONITOROVÁNÍ VOD PRO MEZINÁRODNÍ MONITOROVACÍ PROGRAMY A PRO POTŘEBY PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE	22
5.7	MONITOROVACÍ PROGRAMY EMISÍ DO POVRCHOVÝCH VOD A DO KANALIZACÍ	22
5.8	ZVEŘEJŇOVÁNÍ VÝSLEDKŮ MONITOROVACÍCH PROGRAMŮ.....	23
6	ČÁST E: LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE K OMEZOVÁNÍ EMISÍ NEBEZPEČNÝCH LÁTEK.....	24
6.1	LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE SNIŽOVÁNÍ EMISÍ V OBLASTI OCHRANY VOD A NAKLÁDÁNÍ S VODAMI	24
6.2	LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE PRO NAKLÁDÁNÍ S CHEMICKÝMI LÁTKAMI A PŘÍPRAVKY	29
6.3	LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE SNIŽOVÁNÍ EMISÍ V OBLASTI OCHRANY OVZDUŠÍ.....	29
6.4	LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE SNIŽOVÁNÍ EMISÍ Z DOPRAVY.....	30
6.5	LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE SNIŽOVÁNÍ EMISÍ V OBLASTI APLIKACE ROSTLINOLÉKAŘSKÝCH PŘÍPRAVKŮ A BIOCIDNÍCH PŘÍPRAVKŮ	30
6.6	LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE SNIŽOVÁNÍ EMISÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ	31
6.7	LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE SNIŽOVÁNÍ EMISÍ V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ	32
6.8	LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE SNIŽOVÁNÍ EMISÍ VE STAVEBNICTVÍ	34
6.9	LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE SNIŽOVÁNÍ EMISÍ V NĚKTERÝCH DALŠÍCH OBLASTECH	35
7	ČÁST F: DOBROVOLNÉ NÁSTROJE K OMEZOVÁNÍ EMISÍ NEBEZPEČNÝCH LÁTEK.....	37
7.1	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI OCHRANY VOD	37
7.2	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	39
7.3	METODICKÉ POKYNY, SDĚLENÍ A SMĚRNICE MINISTERSTEV	40

7.4	DOBROVOLNÉ DOHODY	40
7.5	DOBROVOLNÉ AKTIVITY PRŮMYSLOVÉ SFÉRY	42
7.6	NÁRODNÍ PROGRAMY PODPORY NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	43
7.7	MEZINÁRODNÍ PROGRAMY PODPORY NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	44
8	ČÁST G: PROGRAMY PRO JEDNOTLIVÉ PRIORITY A VYBRANÉ ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKY	46
9.1	HLAVNÍ OPATŘENÍ V OBLASTI VODA	47
9.2	OPATŘENÍ FORMULOVANÁ V RÁMCI DALŠÍCH SLOŽKOVÝCH ZÁKONŮ A PŘEDPISŮ	51
10	SEZNAM PŘÍLOH	66

SEZNAM ZKRATEK

ADR	Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí
AOX	adsorbovatelné organické halogeny
BaP	benzo(a)pyren
BSK ₅	biochemická spotřeba kyslíku za 5 dní
CAS No.	Chemicals Abstracts Service Registry Number
COMMPS	Combined Monitoring-based and Modeling-based Priority setting Scheme
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
1,2-DCE	1,2-dichlorethan
DDT	dichlordifenyltrichlorethan
EDTA	kyselina etylendiaminotetraoctová
EHS	Evropské hospodářské společenství
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme
EMS	Systém environmentálního managementu
EO	ekvivalentní obyvatel
ERDF	European Regional Development Fund – Evropský regionální rozvojový fond
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
HCH	hexachlorcyklohexan
CHSK _{Cr}	chemická spotřeba kyslíku stanovena pomocí Cr
IRZ	Integrovaný registr znečišťování životního prostředí
LIFE	Program Quality of Life and Management of Living Resources – Kvalita života a zacházení s živými zdroji
MKOD	Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje
MKOL	Mezinárodní komise pro ochranu Labe
MKOO _{pZ}	Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
OPI	Operační program infrastruktura
OPŽP	Operační program životního prostředí
PAU	polycyklické aromatické uhlovodíky
PCB	polychlorované bifenoly
PVC	polyvinylchlorid
RC	Program Responsible Care
REAP	Regional Environment Accession Project
REC	The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe – program pro otázky životního prostředí v procesu příprav na členství v Evropské Unii
RID	Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečného zboží
RP	Rámcový program
SEA	Strategic Environmental Assessment – strategické posuzování životního prostředí
SFŽP	Státní fond životního prostředí
s.p.	státní podnik
SRN	Spolková republika Německo
TK	těžké kovy
VC	vinylchlorid
VOC	těkavé organické sloučeniny (Volatile Organic Compounds)
VÚV T.G.M., v.v.i.	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, veřejná výzkumná instituce
ZVHS	Zemědělská vodohospodářská správa
ŽP	životní prostředí

1 Úvod

Usnesením vlády ČR č. 339/2004 ze dne 14. dubna 2004 byl schválen Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami na období 2004–2009 (dále jen Program). Program vycházel z článku 7 směrnice 76/464/EHS¹ a tzv. dceřinných směrnic². Vláda ČR výše jmenovaným usnesením ukládala Ministerstvu životního prostředí a některým dalším ministerstvům prosazovat opatření formulovaná Programem a počínaje rokem 2006 každé dva roky předávat informace o postupu realizace Programu a předkládat ji vládě jako součást Zprávy o stavu ochrany vod.

V roce 2009 byl v kompetenci Ministerstva životního prostředí zpracován stejnojmenný Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami na další období od 1. ledna 2010 do 22. prosince 2013³. Tento v pořadí již druhý Program vychází z článku 6 směrnice 2006/11/ES⁴, která je novelou směrnice 76/464/EHS.

Směrnice 76/464/EHS, resp. 2006/11/ES ve své příloze specifikuje dva seznamy nebezpečných látek:

- Seznam I vyjmenovává látky nebo jejich skupiny, které jsou pro vodní prostředí zvláště nebezpečné a členské státy jsou povinny přijmout programy na snížení a postupnou eliminaci znečišťování vod těmito látkami.
- Seznam II vyjmenovává další látky nebo jejich skupiny, které jsou pro vodní prostředí škodlivé a členské státy jsou povinny přijmout programy na snížení znečišťování vod těmito látkami.

Oba seznamy byly transponovány do právního řádu České republiky v příloze č. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Látky Seznamu I směrnice, pro které jsou stanoveny mezní hodnoty emisních standardů na úrovni Společenství (celkem 17 látek), ostatní látky Seznamu I jsou v České republice nazývány jako zvláště nebezpečné závadné látky a látky Seznamu II směrnice jsou v České republice nazývány jako nebezpečné závadné látky.

Česká republika transponovala také požadavek na zpracování Programu, a to v § 38 odst. 5 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kde je vládě ČR dána možnost přijetí Programu na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami.

Směrnice 2000/60/ES, ustavující rámec pro vodní politiku Společenství (tzv. Rámcová směrnice), zavádí v příloze X seznam prioritních látek a prioritních nebezpečných látek pro vodní prostředí (celkem 33 látek) a v čl. 16 požaduje přijetí specifických opatření na cílené snížení vypouštění, emisí a úniků těchto látek. V případě prioritních nebezpečných látek mají specifická opatření vést nejen ke snížení vypouštění, emisí a úniků, ale až k jejich zastavení nebo postupnému odstraňování, a to v termínu do 20 let od přijetí příslušných návrhů opatření na úrovni Společenství.

¹ Směrnice Rady 76/474/EHS, o znečištění způsobeném určitými nebezpečnými látkami, vypouštěnými do vodního prostředí Společenství.

² Směrnice Rady 82/176/EHS, o mezních hodnotách a jakostních cílech při vypouštění rtuti z elektrolytické výroby chloru a alkalických hydroxidů,

Směrnice Rady 83/513/EHS, o mezních hodnotách a jakostních cílech při vypouštění kadmia,

Směrnice Rady 84/156/EHS, o mezních hodnotách a jakostních cílech při vypouštění rtuti z odvětví mimo elektrolytickou výrobu chloru a alkalických hydroxidů,

Směrnice Rady 84/491/EHS, o mezních hodnotách a jakostních cílech při vypouštění hexachlorcyklohexanu,

Směrnice Rady 86/280/EHS, o mezních hodnotách a jakostních cílech při vypouštění určitých nebezpečných látek uvedených v Seznamu I přílohy Směrnice Rady 76/464/EHS, ve znění dodatků Směrnic Rady 88/347/EHS a 90/415/EHS.

³ S ohledem na článek 22 odst. 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky je Program stanoven do doby platnosti Směrnice Rady 76/464/EHS.

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/11/ES o znečišťování některými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství.

Následující materiál, který naplňuje toto zmocnění, je pojat tak, že zahrnuje rozličná opatření jak pro nebezpečné závadné látky, tak i zvláště nebezpečné závadné látky, a to včetně těch látek, které směrnice 2000/60/ES definuje jako znečišťující, prioritní a prioritní nebezpečné látky.

Program na období 2010–2013 shrnuje obdobně jako Program na předcházející období aktuální poznatky týkající se realizovaných monitorovacích programů povrchových vod podle požadavků směrnice 2000/60/ES a současného vývoje legislativních a podzákonných nástrojů v předmětné oblasti. Program je určen pro:

- vodoprávní úřady k využití při vydávání rozhodnutí ve vodoprávním řízení a při přijímání dalších opatření k omezení znečišťování povrchových vod nebezpečnými a zvláště nebezpečnými závadnými látkami,
- Českou inspekci životního prostředí k využití při plánování a realizaci kontrolní činnosti v této oblasti,
- subjekty nakládající s nebezpečnými a zvláště nebezpečnými závadnými látkami, protože shrnuje různá stávající i připravovaná omezující opatření ve vztahu k jednotlivým látkám, termíny pro jejich splnění a trendy v oblasti omezování nakládání s těmito látkami.

Program je členěn do několika kapitol a přílohové části. Součástí jsou i programy zpracované pro jednotlivé prioritní a některé znečišťující látky podle směrnice 2008/105/ES, mající přímou vazbu na snižování znečišťování vodního prostředí a vyhodnocování chemického stavu vod. Vzhledem k tomu, že přenos znečištění se na základě fyzikálních vlastností a způsobu použití vybraných nebezpečných látek neomezuje pouze na přímé vypouštění do vodního prostředí, jsou zmíněna rovněž opatření v ostatních oblastech (chemické látky, ovzduší, odpady, zemědělství, stavebnictví, doprava).

Program je členěn na tyto části:

Část A: Základní charakteristika

Část B: Národní seznam relevantních nebezpečných látek pro hydrosféru ČR

Část C: Stanovení standardů environmentální kvality a emisních standardů

Část D: Charakteristika monitorovacích programů ČR

Část E: Legislativní nástroje k omezování emisí nebezpečných závadných látek dle vodního zákona

Část F: Dobrovolné nástroje k omezování emisí nebezpečných závadných látek dle vodního zákona

Část G: Programy pro jednotlivé prioritní a některé znečišťující látky – na přiloženém CD nosiči

2 Část A: Základní charakteristika

2.1 Geografické údaje

Česká republika je vnitrozemským státem, ležícím uprostřed mírného pásu severní polokoule ve střední části Evropy. Svou rozlohou 78 866 km² je mezi evropskými státy na 21. místě. Počet obyvatel je 10,47 milionů a hustota zalidnění 133 obyvatel na 1 km². Státní hranicí sousedí ČR s Polskem v délce 762 km, s Německem 810 km, s Rakouskem v délce 466 km a se Slovenskem v délce 252 km.

2.2 Hydrologické poměry

Česká republika leží na rozvodnici tří moří – Severního moře, Baltského moře a Černého moře, která dělí území na tři hlavní povodí řek Labe (49 317 km² v ČR, do Severního moře), Odry (7 346 km² v ČR, do Baltského moře) a Moravy (22 203 km² v ČR, do Černého moře) – obr. 1. Na území ČR je celkem 106 nádrží o objemu nad 1 mil. m³ s celkovým objemem 3,51 mld. m³. Sítí vodních toků odtéká průměrně kolem 15 mld. m³ vody za rok s výrazným kolísáním od 8 do 24,1 mld. m³ v závislosti na klimatických podmínkách. Hydrografickou sítí tvoří 76 000 km vodních toků, z toho 15 537 km na významných vodních tocích (podle vyhlášky č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků).

Obr. 1 Hydrologická mapa České republiky



2.3 Jakost povrchových vod

Celkově je možno konstatovat, že z dlouhodobého hlediska dochází v České republice k významnému zlepšování kvality povrchových vod. Na počátku 21. století se tento trend zpomalil. Významné zlepšení jakosti vody bylo způsobeno výstavbou nebo intenzifikací velkých ČOV a zrušením nebo omezením výroby řady průmyslových podniků. Za období 2003–2007 došlo k dalšímu poklesu vypouštěného znečištění u BSK₅ o 33 %, u CHSK_{Cr} o 18 % a u nerozpuštěných látek o 22 %. Určitý

trend poklesu vypouštěného znečištění lze od roku 2004 zaznamenat i v případě rozpuštěných anorganických solí. Výrazně poklesl počet evidovaných havárií na povrchových a podzemních vodách (o 43 % za uvedené období).

Přes dosažené zlepšení však nelze považovat současný stav za zcela vyhovující. Problematické jsou hlavně toky s menší vodností a vysokou kumulací zdrojů znečištění (např. Bílina, dolní tok Odry, Mandava).

V návaznosti na rozložení průmyslových podniků nebo starých ekologických zátěží je stále patrná na dolních úsecích některých hlavních toků a na některých tocích s menší vodností zvýšená zátěž vodního prostředí vybranými těžkými kovy. Zvýšené koncentrace arzenu se vyskytují převážně v tocích na severu Čech (spalovací procesy a úložiště popílku) – Bílina, Teplá, Chodovský potok, Teplický potok, Bystřice (Ostrov nad Ohří) a dále v Litavce, kde spolu s kadmíem, olovem a zinkem dochází k dlouhodobému výskytu vysokých koncentrací těchto prvků jako důsledek kombinace zvýšených požadových koncentrací a starých zátěží. Lužická Nisa je v důsledku průmyslové výroby zatížena zejména mědí, niklem a zinkem. Rtuť se ve vyšších koncentracích vyskytuje v Moravě a Bečvě.

Zatížení chlorovanými uhlovodíky se projevuje v nejvyšší míře na středním a dolním toku Bíliny a v Chomutovce. Perzistentní látky jsou problematické na toku Bílina (pesticidy).

Celkově je charakteristický trend snižování znečištění i specifickými nebezpečnými látkami. Řada podniků upouští od používání zvláště nebezpečných závadných látek nebo investuje do moderních technologií s minimálními emisemi do životního prostředí.

Od roku 2007 jsou monitorovací programy jakosti vod v ČR realizovány podle požadavků směrnice 2000/60/ES. Monitoring jakosti povrchových vod byl pokryt programy situačního a provozního monitoringu. Především v rámci situačního monitoringu byly sledovány stovky syntetických znečišťujících látek ve vybraných maticích vodního prostředí, a to včetně bioakumulačního monitoringu.

Další a podrobnější údaje lze získat v následujících publikacích:

„Hydrologická ročenka ČR“, vydává ČHMÚ,

„Statistická ročenka životního prostředí České republiky, 2008“, vydává ČSÚ a MŽP,

„Vodovody, kanalizace a vodní toky v ČR v roce 2007“, vydává ČSÚ – edice Statistické informace,

„Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2007“, vydává MZe a MŽP.

3 Část B: Národní seznam relevantních nebezpečných závadných látek pro hydrosféru ČR

Tvorba prvního národního seznamu relevantních nebezpečných závadných látek v hydrosféře pro období 2004 až 2009 vycházela ze závěrů výzkumného projektu⁵, zaměřeného na screening vytipovaných nebezpečných závadných látek na základě rešerše výroby, dovozu, použití nebo možného zastoupení v životním prostředí ČR.

Určení nebezpečných závadných látek relevantních pro hydrosféru ČR na další období Programu již vychází z výsledků monitoringu povrchových vod realizovaného v letech 2005–2008, který od roku 2007 probíhal podle požadavků směrnice 2000/60/ES a v souladu s návodem EK⁶.

3.1 Charakteristika monitorovacích programů

Relevance nebezpečných závadných látek pro hydrosféru vycházela z výsledků realizovaného situačního monitoringu v roce 2007 a provozních monitorovacích programů za období 2005–2008. V souladu s § 21 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů (vodní zákon) a Metodického pokynu odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí a odboru vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro monitorování vod (dále jen Metodický pokyn) byl ustanoven tzv. Rámcový program monitoringu (dále jen Rámcový program). Tento Rámcový program stanovuje:

- zásady a metodické postupy provádění programů monitoringu;
- náležitosti programu situačního monitoringu, provozního monitoringu, průzkumného monitoringu, monitoringu referenčních podmínek a programu monitoringu kvantitativního stavu povrchových a podzemních vod;
- výčet sledovaných ukazatelů v rámci jednotlivých programů monitoringu, včetně doporučených analytických metod;
- požadavky na monitorování vod pro mezinárodní monitorovací programy a pro potřeby přeshraniční spolupráce;
- technické a administrativní náležitosti, ukládání, předávání a sdílení výsledků programů monitoringu pro potřeby výkonu veřejné správy a správy povodí, orgánů Evropské unie a mezinárodních organizací.
- stanovení rizikových vodních útvarů.

Činnosti spojené s monitorováním vod podle programu situačního monitoringu chemického a ekologického stavu povrchových vod v roce 2007 zajišťoval Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i., ve spolupráci s Českým hydrometeorologickým ústavem.

Celkem bylo v rámci situačního monitoringu v roce 2007 sledováno 111 profilů na tekoucích povrchových vodách v následujících maticích (tabulka 1):

Tab. 1 Seznam profilů na tekoucích povrchových vodách

Matrice	Počet profilů
Povrchová voda	111
Plaveniny	46
Sedimenty	47
Bioakumulační monitoring + pasivní vzorkovače	21

⁵ Rieder, M. a kol.: Výskyt a pohyb nebezpečných látek v hydrosféře. ČHMÚ Praha, únor 2003.

⁶ Guidance Document No. 7: „Monitoring under the Water Framework Directive“.

Odběry vzorků povrchových vod byly realizovány s četností 4x až 12x ročně podle druhu ukazatele. Biologické složky zahrnující makrozoobentos, fytozobentos, fytoplankton, makrofyta a juvenilní společenstva ryb byly v závislosti od typu biologické složky odebírány 1x až 3x ročně. Sedimenty byly odebírány 2x ročně, v jarním a podzimním období.

V rámci situačního monitoringu byly sledovány následující skupiny ukazatelů:

- indikativní ukazatele pro všechny složky biologické kvality,
- indikativní ukazatele pro všechny složky hydromorfologické kvality,
- indikativní ukazatele pro všechny všeobecné složky fyzikálně-chemické kvality,
- prioritní látky,
- znečišťující látky.

Obr. 2 Přehledná mapa lokalizace profilů programu situačního monitoringu tekoucích povrchových vod



Programy provozního monitoringu zahrnují monitorování chemického a ekologického stavu, ekologického potenciálu povrchových vod. Programy provozních monitoringů povrchových vod pro každou oblast povodí, kterých je na území ČR celkem osm (Horní a střední Labe, Ohře a dolní Labe, Horní Vltava, Dolní Vltava, Berounka, Dyje, Odry) zajišťují jednotlivé státní podniky Povodí. Tyto programy jsou každoročně aktualizovány. Počet profilů je cca 800, v závislosti na různých letech.

Do posouzení relevance nebezpečných látek pro hydrosféru byly využity i výsledky projektu MŠMT č.2B06093 „Nové postupy pro sledování vlivu městských aglomerací na kvalitativní parametry fluviálního prostředí s důrazem na identifikaci endokrinních látek“. Cílem projektu je propojení chemického a biologického přístupu k monitoringu za účelem získání komplexní charakteristiky znečištění vodního prostředí na vybraných lokalitách v rámci městské aglomerace Brno, se zaměřením primárně na endokrinní disruptory. Látky triclosan, methyltriclosan, polybromované difenylethery a vybraná léčiva byla sledována jako relevantní v toku Svratky pod brněnskou aglomerací.

V současnosti probíhají další výzkumné projekty zaměřené na ověření zastoupení a chování dalších nebezpečných látek v jednotlivých složkách hydrosféry (zvl. pesticidů, PPCP), které do tohoto

Programu nebyly zatím zahrnuty. Seznam relevantních látek pro hydrosféru je proto z tohoto pohledu třeba chápat jako otevřený.

3.2 Nebezpečné závadné látky relevantní pro hydrosféru ČR

Nebezpečná závadná látka byla označena jako relevantní pro vodní prostředí v České republice, pokud byl potvrzen výskyt této látky v hydrosféře na základě výsledků realizovaného situačního monitoringu v roce 2007 a provozních monitorovacích programů za období 2006–2008. Předmětem posuzování relevance byly matrice: povrchová voda, plavenina, sediment a biota. Základním kritériem pro určení, zda je daná nebezpečná závadná látka v každé ze sledovaných matric relevantní, se stala míra jejího zastoupení v hydrosféře: pokud z celkového počtu naměřených hodnot byla alespoň 2 % hodnot nalezena nad odpovídající mezí stanovitelnosti, byla látka v dané matici považována za relevantní. Mezi stanovitelnosti se rozumí nejnížší množství analytu ve vzorku, které může být stanoveno s přijatelnou přesností a správností za uvedených podmínek zkoušky. Může být odhadnuta jako stanovený násobek meze detekce pro daný analyt nebo určena jako nejnížší bod kalibrační křivky (pro daný účel). Výsledná relevance pro hydrosféru je potvrzena, pokud je nebezpečná závadná látka relevantní alespoň pro jednu z posuzovaných matric.

Z 264 posuzovaných ukazatelů znečištění, které zahrnují 260 nebezpečných látek nebo jejich skupin a forem, **bylo na základě výše uvedených kritérií 197 ukazatelů, resp. 193 nebezpečných závadných látek nebo jejich skupin, označeno jako relevantní pro vodní prostředí ČR.** Jejich seznam je uveden v příloze I A tohoto programu.

3.3 Nebezpečné závadné látky pro hydrosféru ČR nerelevantní

Pokud na základě výsledků výše uvedených monitorovacích programů nebyl výskyt dané nebezpečné závadné látky potvrzen a nebo z celkového počtu naměřených hodnot bylo méně než 2 % hodnot nalezeno větších než odpovídající mezí stanovitelnosti, je látka v dané matici považována za nerelevantní. Pokud látka není relevantní pro žádnou z posuzovaných matric, je tato látka pro hydrosféru ČR považována za nerelevantní.

Z 264 posuzovaných ukazatelů znečištění, které zahrnují 260 nebezpečných látek nebo jejich skupin a forem, **bylo na základě výše uvedených kritérií 67 ukazatelů, resp. 67 nebezpečných závadných látek nebo jejich skupin, označeno jako nerelevantní pro vodní prostředí ČR.** Jejich seznam je uveden v příloze I B tohoto programu.

4 Část C: Stanovení imisních standardů / norem environmentální kvality a emisních standardů

4.1 Cíle kvality pro relevantní nebezpečné závadné látky

Programem jsou stanovovány imisní standardy / normy environmentální kvality pro relevantní nebezpečné závadné látky v povrchových vodách a požadavek nezvyšování koncentrací těchto látek v sedimentech, plaveninách a živých organismech. Tyto standardy a požadavky nezvyšování byly převzaty do vodoprávní legislativy nařízením vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, v platném znění, jmenovitě do přílohy č. 2 a přílohy č. 3, a jsou tedy právně závazné.

Imisní standardy / normy environmentální kvality jsou platné pro všechny povrchové vody, odlišné hodnoty jsou u vybraných látek stanoveny v případě povrchových vod označených pro podporu života ryb nebo pro úpravu na vodu pitnou tímtež nařízením pro úpravu na vodu pitnou nebo vod využíváných ke koupání osob. Imisní standardy vyjadřují přípustné znečištění povrchových vod jako hodnotu, která je dodržena, nebude-li roční počet vzorků nevyhovujících tomuto standardu větší než 10 % (hodnota s pravděpodobností nepřekročení 90 %). Imisní standardy musí být dosaženy nejpozději do 22. 12. 2015. Tímto se zároveň stávají cíli jakosti povrchových vod.

Cíle jakosti pro povrchové vody jsou uvedeny v příloze II.

Od roku 2009 se připravuje další novelizace nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v rámci které se mj. předpokládá implementace směrnice 2008/105/ES o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky, změně a následném zrušení směrnic 82/176/EHS, 83/513/EHS, 84/156/EHS, 84/491/EHS a 86/208/EHS a o změně směrnice 2000/60/ES a norem environmentální kvality na národní úrovni pro další nebezpečné látky (zvl. relevantní pesticidy vykazující ekotoxické účinky ve vodním prostředí). Tato novela mimo jiné obsahuje i přechod od imisních standardů stanovených jako hodnota s pravděpodobností nepřekročení 90 % na normy environmentální kvality stanovené jako roční průměrné koncentrace a nejvyšší přípustné koncentrace.

Kromě výše uvedených právně závazných cílů kvality byly již dříve (1997) v rámci činnosti Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL) dohodnuty cílové záměry pro 24 nebezpečných závadných látek včetně vybraných zvláště nebezpečných závadných látek, které nemají právní závaznost a nejsou svázány s žádným časovým horizontem a slouží v rámci MKOL především jako měřítko pro hodnocení jakosti povrchové vody / stavu vod podle Rámcové směrnice.

4.2 Emisní standardy pro odpadní vody

Právně závazné emisní standardy jsou stanoveny nařízením vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění (příloha č. 1 nařízení) pro uvedené zvláště nebezpečné závadné látky i pro některé nebezpečné látky a pro vybrané průmyslové obory nebo průmyslové činnosti. Emisní standardy jsou stanoveny jako koncentrační hodnoty a v řadě případů jako poměrové hodnoty vypouštěného znečištění vztaženého na jednotku výroby nebo spotřeby dané nebezpečné závadné látky.

S ohledem na transpozici směrnice 2006/11/ES a tzv. dceřinných směrnic k původní směrnici o nebezpečných látkách jsou mezní hodnoty emisních standardů pro zvláště nebezpečné závadné látky a pro dané průmyslové činnosti stanoveny jako hodnoty nepřekročitelné, v ostatních případech se překročení mezní hodnoty připouští v určité míře stanovené nařízením vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění (příloha č. 5 nařízení) v závislosti na počtu hodnocených vzorků měření kvality odpadních vod (tzv. přípustná hodnota „p“).

Emisní standardy pro průmyslové odpadní vody jsou uvedeny v příloze II.

Podle § 6 odst. 11 písm. a) nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění musí vodoprávní úřad od 1. 1. 2010 stanovovat emisní limity pro vypouštění pouze kombinovaným způsobem s tím, že jakostní cíle pro tyto látky musejí být dosaženy do 22. 12. 2015 (článek 4 směrnice 2000/60/ES).

Kromě výše uvedených právně závazných emisních standardů jsou průběžně v rámci činnosti Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL) zpracovávány tzv. „Minimální požadavky na vypouštění odpadních vod“ pro vybrané průmyslové obory, které obsahují technická opatření a emisní standardy, požadované od určitých termínů pro vybrané nebezpečné závadné látky a vybrané zvláště nebezpečné závadné látky. Požadavky mají dobrovolný charakter a jsou jedním z nástrojů regulace emisí postupným zaváděním nejlepších dostupných technik nebo postupů v procesech výroby, zneškodňování odpadních vod a vodítkem pro vodoprávní úřady při udělování povolení k vypouštění odpadních vod. Obdobné požadavky jako doporučení pro použití nejlepších dostupných technik jsou v menším rozsahu pro určité průmyslové a zemědělské činnosti zpracovány v rámci Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje (MKOD).

4.3 Jakostní cíle pro ostatní složky vodního prostředí

Podle tohoto Programu a nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění, (příloha č. 2 nařízení) se koncentrace nebezpečných závadných látek a zvláště nebezpečných závadných látek ve vodním prostředí, sedimentech, plaveninách a živých organismech nesmí znatelně zvyšovat v čase.

Právně nezávazné, ale celostátně používané normativy na míru znečištění zemin, využívané pro posouzení kontaminace zemin v lokalitách s ekologickou zátěží v rámci procesu privatizace, byly vydány odborem ekologických škod Ministerstva životního prostředí ČR jako metodický pokyn⁷. Tento normativ je k posuzování kontaminace říčních sedimentů a plavenin možno použít jen orientačně (definováno jako speciální případ použití kritérií). Podle článku 6 bodu 7 pokynu se v případě říčních a jezerních sedimentů postupuje podle výsledků analýzy rizika, která uvažuje speciální expozice ve vodním prostředí. Podle kritérií pro zeminy (horniny, zeminy a antropogenní navážky) lze posoudit úroveň jejich znečištění. Jsou definována tato kritéria:

- kritéria A – odpovídají přibližně přirozeným obsahům látek v přírodě,
- kritéria B – odpovídají přibližně aritmetickým průměrům kritérií A a C, jejich překročení vyžaduje předběžně hodnotit rizika ze zjištěného znečištění, zjistit jeho zdroj a příčiny a podle výsledku rozhodnout o dalším průzkumu či zahájení monitoringu,
- kritéria C – překročení může znamenat významné riziko ohrožení zdraví člověka a složek životního prostředí; kritéria C jsou rozdělena podle plánovaného užití území (C-O obytné využití území, C-R rekreační využití území, C-P průmyslově-obchodní využití území, C-V všestranně-libovolné využití území). Je třeba provést analýzu rizika, stanovit cílové koncentrace sanace a sanaci kontaminované složky životního prostředí realizovat. (viz přílohu III).

Dále existují v rámci Akčního programu Labe platného do roku 2010 právně nezávazné cílové záměry MKOL pro říční sedimenty při jejich zemědělském využití. Hodnoty jsou stanoveny pro osm kovů a čtyři chlorované organické látky.

Koncentrace rtuti v reprezentativním vzorku masa ryb, zvolených jako indikátor, nesmí podle nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění, překročit hodnotu 0,1 mg.kg⁻¹ čerstvé tkáně (svaloviny). Dále jsou stanoveny hygienické požadavky na zdravotní nezávadnost jednotlivých druhů potravin, včetně sladkovodních ryb, a to vyhláškou Ministerstva zdravotnictví ČR č. 53/2002 Sb., v platném znění.

Tab. 2 Limitní hodnoty kontaminujících látek v rybách stanovené vyhláškou č. 53/2002 Sb., v platném znění

Ukazatel	Jednotka	Limitní hodnoty pro sladkovodní ryby
arzen	NPM (mg.kg ⁻¹)	1,0
kadmium	NPM (mg.kg ⁻¹)	0,05 (pro úhoře 0,1)
měď	PM (mg.kg ⁻¹)	10
nikl	PM (mg.kg ⁻¹)	0,5
olovo	NPM (mg.kg ⁻¹)	0,2 (pro úhoře 0,4)
rtuť	PM (mg.kg ⁻¹)	0,1 (pro dravé sladkovodní ryby 0,5)

⁷ Metodický pokyn MŽP ČR – Kritéria znečištění zemin a podzemní vody, srpen 1996.

Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami
a zvláště nebezpečnými závadnými látkami 2010–2013

Ukazatel	Jednotka	Limitní hodnoty pro sladkovodní ryby
zinek	PM (mg.kg ⁻¹)	50
alifatické chlorované uhlovodíky ¹⁾	PM (mg.kg ⁻¹)	0,002
polycyklické aromatické uhlovodíky ²⁾	PM (mg.kg ⁻¹)	0,001
polychlorované bifenylly (PCB)	NPM (mg.kg ⁻¹)	pro dravé sladkovodní ryby 2,0 ³⁾

NPM – nejvyšší přípustné množství

PM – přípustné množství

¹⁾ pro účely této vyhlášky se pod pojmem alifatické chlorované uhlovodíky rozumí dichlormetan, dichloretan, trichlormetan, trichloretan, trichloretylen, tetrachloretylen, tetrachlormetan a tetrachloretan. Přípustné množství je stanoveno jako suma těchto látek.

²⁾ pro účely této vyhlášky se pod pojmem polycyklické aromatické uhlovodíky rozumí benzo(a)antracen, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, chryzen, dibenzo(a,h)antracen, benzo(a)pyren, indeno(1,2,3-c,d)pyren, dibenzo(a,i)pyren, dibenzo(a,h)pyren. Přípustné množství je stanoveno pro jednotlivé látky jednotlivě. Celkový obsah vyjmenovaných látek nesmí v potravíně překročit desetinásobek přípustného množství.

³⁾ Hodnoty představují sumu kongenerů 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180.

5 Část D: Charakteristika monitorovacích programů

Česká republika disponuje poměrně hustou monitorovací sítí jakosti vodního prostředí pokrývající rovnoměrně celé území státu. Současná podoba monitorovací sítě jakosti povrchových vod je důsledkem historického vývoje od počátku monitoringu v roce 1963. Od roku 2000 došlo k výraznému rozšíření sledovaných parametrů, látek a analyzovaných matic. Monitoring je prováděn řadou odborných institucí s různou četností a pro různé látky. Náleží k nim především:

- Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ),
- Zemědělská vodohospodářská správa (ZVHS),
- podniky Povodí ,s.p., které vykonávají správu oblastí povodí Labe, Vltavy, Ohře, Moravy a Odry,
- krajské hygienické stanice – zajišťují v době letní rekreační sezony monitoring povrchových vod využívaných ke koupání, stanovených vyhláškou

Správa oblastí povodí zahrnuje správu vodních toků a vodních děl na území České republiky je vykonávána celkem pěti státními podniky:

- Povodí Labe, s.p. – zajišťuje správu v povodí řeky Labe, z toho od soutoku řeky Vltavy po státní hranici s Německem pouze na vlastním toku Labe (bez přítoků), a v povodí řeky Odry v rámci Královohradeckého a Libereckého kraje,
- Povodí Vltavy, s.p. – zajišťuje správu v povodí řeky Vltavy včetně jejich přítoků,
- Povodí Ohře, s.p. – zajišťuje správu v povodí řeky Ohře včetně jejich přítoků a přítoků řeky Labe v úseku od soutoku s Vltavou po státní hranici s Německem,
- Povodí Moravy, s.p. – zajišťuje správu v povodí řeky Moravy včetně jejich přítoků,
- Povodí Odry, s.p. – zajišťuje správu v povodí řeky Odry včetně jejich přítoků.

Tak jako každý rok byl na konci roku 2009 ustaven aktualizovaný Rámcový program monitoringu povrchových a podzemních vod pro rok 2010, vycházející z požadavků stanovených směrnicí 2000/60/ES. Rámcový program stanovuje zásady a metodické postupy provádění programů monitoringu; náležitosti programů situačního monitoringu, provozního monitoringu, průzkumného monitoringu, monitoringu referenčních podmínek a programů monitoringu kvantitativního stavu povrchových a podzemních vod; výčet ukazatelů sloužící k výběru sledovaných ukazatelů v rámci jednotlivých programů monitoringu, včetně doporučených analytických metod; požadavky na monitorování vod pro mezinárodní monitorovací programy a pro potřeby přeshraniční spolupráce; technické a administrativní náležitosti předávání, ukládání a sdílení výsledků programů monitoringu pro potřeby výkonu veřejné správy a správy povodí, orgánů Evropské unie a mezinárodních organizací.

Vzorkovací metody použité při realizaci programů monitoringu musí podléhat systému jakosti (akreditace) podle ČSN EN ISO/IEC 17025 Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří v platném znění. Výjimku tvoří metodiky pro sledování biologických složek ekologického stavu vod, které jsou v platném znění zveřejněny na webových stránkách odboru ochrany Ministerstva životního prostředí.

Analytické laboratoře realizující programy monitoringu musí mít stanovení jednotlivých ukazatelů (popř. skupiny ukazatelů) akreditovány podle ČSN EN ISO/IEC 17025 v platném znění (výjimku tvoří biologické složky). Laboratoře se při provádění laboratorních měření řídí a musí splňovat požadavky směrnice 2009/90/ES, která stanoví technické specifikace chemické analýzy a monitorování stavu vod.

Monitorovací síť musí být navržena pro systém programů monitoringu celkově tak, aby poskytla souvislý a vyčerpávající přehled o stavu vod a vodních útvarů v rámci každé oblasti povodí. Monitorovací místa nemusí být ve všech útvarech povrchových vod, ale v případě stejného typu vodního útvaru a míry ovlivnění mohou reprezentovat skupiny vodních útvarů nebo dílčí povodí.

Programy monitoringu se sestavují v rozsahu výše uvedených bodů na dobu šesti let s možností každoroční aktualizace.

5.1 Programy situačního monitoringu

Zahrnují monitorování chemického a ekologického stavu povrchových vod (tekoucích a stojatých) a monitorování chemického stavu podzemních vod. Účelem programů situačního monitoringu je poskytnout informace pro:

- zjišťování jakosti povrchových a podzemních vod podle § 21 odst.2 písm. a) vodního zákona,
- hodnocení dlouhodobých změn přírodních podmínek,
- hodnocení dlouhodobých změn způsobených obecně lidskou činností,
- plánování v oblasti vod,
- vedení vodní bilance,
- doplnění a ověření výsledků analýz charakteristik oblastí povodí a zhodnocení vlivů a dopadů na stav povrchových a podzemních vod podle přílohy II směrnice 2000/60/ES,
- účelné a efektivní návrhy na aktualizaci ostatních programů monitoringu,
- stanovení rizikových vodních útvarů.

Výběr lokalit pro síť situačního monitoringu je určen následujícími kritérii:

- velikost průtoků je významná pro oblast povodí jako celek, včetně míst na velkých vodních tocích, kde je plocha povodí větší než 2 500 km²,
- objem vody je v rámci oblasti povodí významný, včetně velkých jezer a nádrží,
- významné vodní útvary přesahující hranice členských států,
- místo stanovené rozhodnutím o výměně informací č. 77/795 EHS,
- další místa, která jsou potřebná k odhadům zatížení znečišťujícími látkami přenášenými přes hranice členských států.

Do návrhu sítě situačního monitoringu jsou zařazena monitorovací místa, která splní alespoň jedno z výše uvedených kritérií. V zájmu zachování kontinuity sledování se pro situační monitoring přednostně vybírají monitorovací místa ze stávajících monitorovacích sítí a v období mezi realizací situačního monitoringu se tato místa situačního monitoringu přednostně zařazují do provozního monitoringu.

Síť situačního monitoringu chemického stavu stojatých vod zahrnuje významné útvary povrchových vod stojatých. Monitorovací místo pro tento druh monitoringu je vždy situováno v blízkosti hráze nádrže, nikoliv na výtoku z nádrže. V monitorovacím místě se odebírá integrální vzorek v horních cca 3–4 m vodního sloupce a zonální odběry ve svislici v hloubkách 0, 5, 10 m a podle hloubky nádrže dále po 10 m až ke dnu nádrže. Dále se v této svislici provádí měření hloubkovou multiparametrickou sondou v intervalu 1 m po celé délce svislice. V opodstatněných případech lze provádět zonální odběry a jejich hloubku upravit tak, aby odpovídala podmínkám v nádrži.

V rámci situačního monitoringu se sledují:

- indikativní ukazatele pro všechny složky biologické kvality,
- indikativní ukazatele pro všechny složky hydromorfologické kvality,
- indikativní ukazatele pro všechny všeobecné složky fyzikálně-chemické kvality,
- prioritní znečišťující látky,
- ostatní znečišťující látky,

- základní ukazatele k zabezpečení kvality analytických výsledků ověřením iontové bilance podle ČSN 75 7358.

V rámci situačního monitoringu se ve všech monitorovacích místech sleduje stejný rozsah ukazatelů relevantních pro ČR, a to v rozsahu relevantních látek podle příloh VIII a X směrnice 2000/60/ES.

Situační monitoring je prováděn na každém monitorovacím místě po období minimálně jednoho roku v průběhu období, na které se plán oblasti povodí vztahuje, pokud předcházející situační monitoring neprokázal, že předmětný vodní útvar dosáhl dobrého stavu hodnocením příslušných ukazatelů a zároveň posouzení vlivů lidských činností nepřineslo důkazy o tom, že se tyto vlivy změnily. V takových případech může být situační monitoring pro tyto ukazatele prováděn v monitorovacím místě jednou za období platnosti tří navazujících plánů oblastí povodí.

Situační monitoring povrchových vod se realizuje s frekvencí 2x za 6 let a proběhne ve dvou cyklech: 1. cyklus v období 2010–2011 a 2. cyklus v období 2013–2014 s tím, že nároky na plnění požadavků situačního monitoringu budou rozloženy do tohoto víceletého cyklu.

Pro spolehlivé hodnocení stavu vod je nezbytné zabezpečit dostatečný počet vzorků použitelných pro vyhodnocení výsledků monitoringu. Pro získání reprezentativního počtu vzorků je třeba u matric s nízkou roční četností vzorkování provádět monitoring ve víceletých cyklech. Četnost a období vzorkování jednotlivých typů matric vodního prostředí během kalendářního roku je stanovena Rámcovým programem monitoringu.

5.2 Programy provozního monitoringu

Zahrnují monitorování chemického a ekologického stavu, ekologického potenciálu povrchových vod a monitorování chemického stavu podzemních vod. Účelem programů provozního monitoringu je poskytnout informace pro:

- zjišťování jakosti povrchových a podzemních vod, včetně jejich ovlivňování lidskou činností podle § 21 odst. 2 písm. a) vodního zákona a pro návrh programů opatření podle § 26 vodního zákona,
- zjišťování stavu vod v těch útvarech povrchových nebo podzemních vod, které byly identifikovány na základě provedené analýzy charakteristik oblastí povodí a vyhodnocení vlivů a dopadů na stav povrchových a podzemních vod z hlediska dosažení cílů ochrany vod jako rizikové nebo nejisté, nebo do kterých jsou vypouštěny prioritní látky,
- zjišťování změn stavu vod, jejichž sledování vyplývá z programů opatření,
- zjišťování jakéhokoli dlouhodobého vzestupného trendu koncentrace znečišťujících látek vyvolaného lidskou činností,
- zjišťování stavu povrchových vod pro účely výkonu správy vodních toků a vodních děl,
- získávání dat pro mezinárodní monitorovací programy a pro potřeby přeshraniční spolupráce,
- plánování v oblasti vod,
- vedení vodní bilance,
- zjišťování stavu vod v rámci monitorování chráněných území.

Síť provozního monitoringu se sestavuje na základě analýzy vlivů a dopadů podle přílohy II směrnice 2000/60/ES a na základě výsledků situačního monitoringu. V zájmu zachování kontinuity sledování se pro provozní monitoring přednostně vybírají monitorovací místa ze stávajících monitorovacích sítí. Vodní útvary se mohou pro potřeby monitorování vod slučovat.

Síť provozního monitoringu chemického stavu stojatých vod zahrnuje útvary povrchových vod stojatých identifikované jako rizikové nebo využívané pro zásobování pitnou vodou. Monitorovací místo pro tento druh monitoringu je vždy situováno v blízkosti hráze nádrže, nikoliv na výtoku z nádrže. V monitorovacím místě se odebírá integrální vzorek v horních cca 3–4 m vodního sloupce

a zonální odběry ve svislici v hloubkách 0, 5, 10 m a podle hloubky nádrže dále po 10 m až ke dnu nádrže. V opodstatněných případech lze hloubku zonálních odběrů upravit tak, aby odpovídala podmínkám v nádrži. Dále se v této svislici provádí měření hloubkovou multiparametrickou sondou v intervalu 1 m po celé délce svislice (v opodstatněných případech lze v hloubkách větších než 20 m zvětšit interval až na 5 metrů).

Tab. 3 Kriteria pro výběr monitorovacích míst sítě provozního monitoringu

Kritérium pro výběr monitorovacího místa	Chemický stav	Ekologický stav
Lokalizace monitorovacího místa pod zdrojem prioritních látek	X	
Monitorovací místo využitě pro přímé hodnocení	X	X
Lokalizace monitorovacího místa pod bodovým zdrojem	X	
Lokalizace monitorovacího místa pod skupinou bodových zdrojů	X	X
Lokalizace monitorovacího místa podchycující difúzní zdroj znečištění	X	X
Lokalizace monitorovacího místa podchycující hydromorfologický vliv, resp. závěrové monitorovací místo VÚ		X
Závěrové monitorovací místo VÚ*	X	X
Monitorovací místa situačního monitoringu	X	X

* Pozn.: Platí podmínka slučování vodních útvarů.

V rámci provozních monitorovacích programů jsou sledovány následující skupiny ukazatelů:

- fyzikálně-chemické parametry pro hodnocení ekologického stavu povrchových vod,
- specifické znečišťující látky; v daném místě budou sledovány pouze vybrané, tzv. relevantní látky, které se v daném povodí vyskytují a vypouští, a to jak přímo (průmyslové zdroje, komunální znečištění), tak nepřímo (depozice z ovzduší, splachy z půdy apod.). Výběr látek je tedy místně specifický a může se lišit z hlediska lokalizace a podmínek prostředí. Bližší podmínky pro výběr látek jsou stanoveny Rámcovým programem monitoringu na rok 2010.
- chemické ukazatele pro hodnocení chemického stavu zahrnují veškeré prioritní látky + osm nebezpečných látek podle přílohy I směrnice 2008/105/ES (Tabulka VI) – zde se pro účely provozního monitoringu sledují pouze relevantní ukazatele a pro účely situačního monitoringu 2x za 6 let všechny ukazatele. Chemický stav má být sledován minimálně v jednom, reprezentativním místě vodního útvaru, popřípadě skupiny vodních útvarů.

Každoročně se bude provádět revize sledovaných parametrů a na základě výsledků monitoringu nových polutantů se do programů budou přidávat nové látky, které by mohly způsobit nedosažení dobrého stavu vod. Pro ověřování výskytu nových polutantů budou primárně použity situační profily.

Z povinně sledovaných látek pro účely provozního monitoringu se po prvních třech letech vyberou ty, které byly ve všech třech letech pod mezí stanovitelnosti; tyto se Evropské komisi nahlásí jako látky, které budou nadále sledovány pouze v situačním monitoringu (jako výchozí údaje budou použita data z let 2007–2009).

5.3 Programy průzkumného monitoringu

Zahrnují monitorování vod, ve kterých byly zjištěny mimořádné jevy nebo havarijní znečištění. Účelem programů průzkumného monitoringu je poskytnout informace pro:

- zjištění příčiny mimořádných jevů,
- zjištění příčiny nesplnění cílů ochrany vod pro daný útvar v případě, že situační monitoring indikuje nepravděpodobnost dosažení těchto cílů a provozní monitoring nebyl ještě realizován,
- zjištění rozsahu a dopadů havárií,
- zřízení programu opatření k dosažení cílů ochrany vod.

Při sestavování průzkumného monitoringu se v závislosti na zkoumaném jevu obdobně použijí ustanovení uvedená u ostatních programů monitoringu.

5.4 Programy monitoringu kvantitativního stavu povrchových a podzemních vod

Zahrnují monitorování povrchových a podzemních vod. Rozsah monitorovací sítě kvantitativního stavu povrchových vod je dán sítí vodoměrných stanic Českého hydrometeorologického ústavu, správců povodí a Zemědělské vodohospodářské správy. Struktura této sítě pokrývá významné vodní toky a jejich povodí tak, aby za pomoci hydrologické analogie umožňovala zpracování hydrologických charakteristik pro libovolné místo v říční síti. Zároveň umožňuje odvodit velikost průtoků pro lokality situačního monitoringu povrchových vod. Účelem programů monitoringu kvantitativního stavu povrchových a podzemních vod je poskytnout informace pro:

- hodnocení stavu povrchových a podzemních vod podle § 21 vodního zákona,
- hodnocení odtokového režimu vodních toků,
- hodnocení režimu podzemních vod a rovnováhy mezi doplňováním a odběry podzemních vod,
- vyhodnocení přírodních zdrojů podzemních vod,
- vedení vodní bilance,
- plánování v oblasti vod,
- operativní hospodaření s vodou a ochranu před povodněmi (hlásná služba).

5.5 Program monitoringu referenčních podmínek

Pro každý typ povrchových vod bude určena síť referenčních lokalit za účelem stanovení referenčních podmínek. Ta bude obsahovat dostatečný počet míst s velmi dobrým stavem, aby poskytla nejlepší dosažitelnou úroveň spolehlivosti hodnot pro referenční podmínky při dané variabilitě hodnot kvalitativních složek odpovídajících velmi dobrému ekologickému stavu pro daný typ povrchových vod a typ vodního útvaru a pro modelovací postupy. Účelem monitoringu referenčních podmínek je:

- stanovení či odvození referenčních podmínek, jež představují hodnoty složek biologické kvality odpovídající velmi dobrému ekologickému stavu, pro účely hodnocení stavu vod a vodních útvarů,
- vytvoření základu srovnání sledovaných parametrů stavu vodního ekosystému se stavem antropogenně minimálně ovlivněným jako poměru, jenž je základním měřítkem výsledného hodnocení,
- získání základních dat pro navržení ochranných opatření pro zlepšování stavu vod a proti jeho dalšímu zhoršování.

Sledování referenčních podmínek se bude provádět v šestiletých cyklech v návaznosti na tvorbu plánů oblastí povodí. Každá referenční lokalita bude v šestiletém cyklu sledována dvakrát. Během šestiletého cyklu bude každé monitorovací místo sledováno obvykle po dobu jednoho roku s četností 6krát ročně.

5.6 Požadavky na monitorování vod pro mezinárodní monitorovací programy a pro potřeby přeshraniční spolupráce

Rámcovým programem monitoringu jsou zabezpečovány rovněž mezinárodní monitorovací programy. Rozsah mezinárodních monitorovacích programů je každoročně upřesňován. Rozsah sledovaných nebezpečných závadných látek se v jednotlivých hlavních povodích různí v závislosti na reálném nebo předpokládaném znečištění povrchových vod.

V rámci Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL) je na území ČR do mezinárodní sítě zahrnuto následujících sedm profilů:

- Labe-Valy
- Labe-Lysá nad Labem
- Labe-Obříství
- Berounka-Lahovice
- Vltava-Zelčín
- Ohře-Terezín
- Labe-Děčín

V rámci Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje (MKOD) jsou na území ČR do mezinárodní sítě zahrnuty následující dva profily:

- Dyje-Pohansko
- Morava-Lanžhot

V rámci Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním (MKOOpZ) jsou na území ČR do mezinárodní sítě zahrnuty následující dva profily:

- Odra-Bohumín
- Lužická Nisa-Hrádek

Monitorovací programy na hraničních vodách jsou realizovány v rámci monitorovacích programů jednotlivých státních podniků Povodí.

Úpravy četnosti sledování a rozsahu sledovaných ukazatelů a matic pro přeshraniční monitoring jsou v kompetenci příslušných zmocněnců. Požadavky na monitoring pro mezinárodní monitorovací programy a pro potřeby přeshraniční spolupráce se před jejich přijetím konzultují prostřednictvím členů příslušných pracovních skupin nebo skupin expertů MKOL, MKOD, MKOOpZ, pracovních skupin pro směrnici 2000/60/ES na hraničních vodách nebo zmocněnců se zpracovateli návrhů programů monitoringu podle směrnice 2000/60/ES, ve kterých jsou příslušná monitorovací místa zařazena.

5.7 Monitorovací programy emisí do povrchových vod a do kanalizací

Monitoring jakosti vypouštěných odpadních vod do povrchových vod a do kanalizací je v převážné míře realizován samotnými znečišťovateli podle zásady „znečišťovatel platí“. Monitoring musí být realizován v souladu s vodoprávním rozhodnutím k vypouštění odpadních vod. Vypouštění vybraných zvláště nebezpečných závadných látek (rtuť, kadmium, sumární ukazatel AOX) je podle § 89–§ 90 vodního zákona (zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění a ve znění pozdějších předpisů) zpoplatněno. Kontrolní činností v oblasti ochrany vod je kromě vodoprávního úřadu pověřena Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) prostřednictvím oblastních inspektorátů.

Odpadní vody jsou dále monitorovány správci jednotlivých oblastí povodí, v rámci výzkumných projektů a dalších případných projektů financovaných příslušnými ministerstvy, Grantovou agenturou ČR apod. Monitoring emisí do vodního prostředí zahrnuje i případnou kontrolu jakosti vod

vypouštěných v důsledku řešení staré ekologické zátěže (vzniklé následkem činnosti před rokem 1989).

5.8 Zveřejňování výsledků monitorovacích programů

Český hydrometeorologický ústav jako Národní referenční středisko pro monitoring v rámci činností zajišťovaných pro Ministerstvo životního prostředí provozuje informační systém Assessment and Reference Reports of Water Monitoring (IS ARROW). Systém umožňuje uložení a zpracování výsledků programů monitoringu týkající se sledování chemického stavu a ekologického stavu vod podle požadavků směrnice 2000/60/ES a jejich zveřejnění pro laickou i odbornou veřejnost (http://hydro.chmi.cz/arrowdb_p/index.php). Další podrobnosti týkající se monitorovacích programů jsou uvedeny na http://www.mzp.cz/cz/monitoring_vod. Prostřednictvím informačního systému PiVo, který spravuje a řídí Ministerstvo zdravotnictví, jsou v průběhu letní rekreační sezony zveřejňovány aktuální údaje o jakosti povrchové vody, využívané ke koupání osob (www.geoportal.cenia.cz).

Pravidelné sdílení výsledků programů monitoringu pro potřeby orgánů Evropské unie prostřednictvím systému WISE zabezpečují ČHMÚ a VÚV T.G.M., v.v.i., ve spolupráci.

Ministerstvo životního prostředí dále řídí a spravuje tzv. Integrovaný registr znečišťování životního prostředí (IRZ). IRZ je databází údajů o únicích vybraných znečišťujících látek (do ovzduší, vody, půdy), přenosech znečišťujících látek v odpadech a odpadních vodách a přenosech množství odpadů, které jsou každoročně ohlašovány za jednotlivé provozovny na základě splnění kritérií stanovených příslušnými právními předpisy. Zveřejnění údajů za předchozí kalendářní rok prostřednictvím internetu probíhá vždy k 30. 9. běžného roku. IRZ vychází z požadavků Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek⁸, který pro ČR vstoupil v platnost 10. listopadu 2009 (po předchozí ratifikaci 12. srpna 2009). Tento Registr je laické i odborné veřejnosti dostupný na webové adrese: <http://www.irz.cz>.

⁸ Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers (PRTR) a nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek.

6 Část E: Legislativní nástroje k omezování emisí nebezpečných látek

Legislativní opatření náleží k významným a účinným opatřením k omezování emisí nebezpečných látek do životního prostředí nebo eliminaci jejich použití. Základní pojmy a zásady ochrany životního prostředí jsou obecně stanoveny zákonem č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Vychází z principu trvale udržitelného rozvoje. Zásady ochrany životního prostředí jsou specifikovány v §11–§ 12: „Území nesmí být zatěžováno lidskou činností nad míru únosného zatížení. Přípustnou míru znečišťování životního prostředí určují mezní hodnoty stanovené zvláštními předpisy; tyto hodnoty se stanoví v souladu s dosaženým stavem poznání tak, aby nebylo ohrožováno zdraví lidí a aby nebyly ohrožovány další živé organismy a ostatní složky životního prostředí. Mezní hodnoty musejí být stanoveny s přihlédnutím k možnému kumulativnímu působení nebo spolupůsobení znečišťujících látek a činností.“

Zásadní jsou opatření regulující emise do vodního prostředí. Ke snižování znečišťování povrchových vod dochází nepřímo i prostřednictvím dalších složkových právních předpisů a nástrojů regulujících emise nebo používání nebezpečných látek ve stavebnictví, zemědělství, dopravě, uvádění těchto látek na trh apod. V této kapitole jsou blíže specifikována nejdůležitější přímá i nepřímá opatření. Souhrnný a úplný přehled opatření je samostatnou kapitolou č. 9 tohoto Programu. Přehled národních právních předpisů relevantních pro tento Program je uveden v příloze VI.

6.1 Legislativní nástroje snižování emisí v oblasti ochrany vod a nakládání s vodami

Základním složkovým zákonem v oblasti ochrany vodního prostředí a nakládání s vodami je zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), který byl významně novelizován v lednu 2004 zákonem č. 20/2004 Sb. Předmětem novelizace byla především harmonizace vodního práva České republiky s požadavky legislativy ES, zejména směrnice 2000/60/ES. Účelem vodního zákona je mj. chránit povrchové a podzemní vody a stanovit podmínky pro zachování i zlepšení jakosti povrchových vod. Účelem je tedy i omezování a regulace vypouštění nebezpečných látek do vodního prostředí.

Povolení k vypouštění odpadních vod

Vodní zákon v § 8 odst. 1 písm. c) deklaruje povinnost mít k vypouštění odpadních vod do vod povrchových povolení vodoprávního úřadu. Vypouštět odpadní vody s obsahem nebezpečných látek a zvláště nebezpečných látek do vod podzemních nelze povolit. Vypouštění odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečné látky do kanalizace upravuje § 16 vodního zákona. Povolení vodoprávního úřadu je třeba k vypouštění odpadních vod do kanalizace, u nichž lze mít důvodně za to, že mohou obsahovat jednu nebo více zvláště nebezpečných látek.

Seznam těchto látek je uveden v příloze č. 1 vodního zákona, který tímto přejímá Seznam I (zvláště nebezpečné závadné látky) a Seznam II (nebezpečné závadné látky) směrnice 2006/11/ES, resp. předchozí platné směrnice 76/464/EHS.

Platnost povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečných závadných látek a nebezpečných závadných látek je omezena na dobu maximálně 4 let. Při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových stanoví vodoprávní úřad nejvýše přípustné hodnoty jejich množství a znečištění. Při tom je vázán ukazateli vyjadřujícími stav vody ve vodním toku, ukazateli a hodnotami přípustného znečištění povrchových vod, ukazateli a přípustnými hodnotami znečištění odpadních vod a náležitostmi a podmínkami povolení k vypouštění odpadních vod, které stanoví vláda nařízením (č. 61/2003 Sb., v platném znění). Pro uvedené zvláště nebezpečné závadné látky toto nařízení vlády určuje specifické emisní standardy pro vyjmenované průmyslové obory v souladu s požadavky směrnic ES⁹. Vyžadují-li to nutné zájmy ochrany vod, může vodoprávní úřad stanovit

⁹ Směrnice 2006/11/ES „o znečišťování některými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství“ a tzv. „dceřinných“ směrnic.

přípustné hodnoty ukazatelů znečištění odpadních vod přísnější než hodnoty stanovené vládou nařízením podle odstavce 5, popřípadě stanovit další ukazatele a jejich přípustné hodnoty.

Vodoprávním úřadem příslušným ve věci povolování vypouštění odpadních vod s obsahem nebezpečných závadných látek a zvláště závadných nebezpečných látek do povrchových vod je krajský úřad, v případě vypouštění zvláště nebezpečných látek do kanalizace vodoprávní úřad obce s rozšířenou působností. Povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem nebezpečné látky do kanalizace je nutné v případě, kdy odpadní vody k dodržení nejvyšší míry znečištění podle příslušného kanalizačního řádu vyžadují předchozí čištění (§ 18 odst. 3 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, v platném znění); v tomto případě povolení vydává rovněž vodoprávní úřad obce s rozšířenou působností.

V § 12 odst. a) až g) je dána možnost, aby vodoprávní úřad zrušil nebo změnil platné povolení k nakládání s vodami (tedy i povolení k vypouštění), změnil-li se podmínky rozhodné pro vydání povolení, nebo dojde-li ke změně právních předpisů stanovujících ukazatele a hodnoty přípustného znečištění vod. Stejná možnost je vodoprávnímu úřadu dána, je-li to nezbytné ke splnění plánu oblastí povodí nebo zákonem vyjmenovaných programů včetně tohoto Programu (§ 12 odst. 1 písm. h).

Vydaná vodoprávní rozhodnutí je vodoprávní úřad povinen evidovat a vybrané položky předávat do informačního systému veřejné správy (vyhláška č. 7/2003 Sb., v platném znění).

Integrované povolení

Provozovatelé všech zařízení, která spadají do působnosti zákona o integrované prevenci a omezování znečištění (zákon č. 76/2002 Sb., v platném znění), musí mít integrované povolení¹⁰. Integrované povolení vydává podle § 33 zákona č. 76/2002 Sb., v platném znění, krajský úřad s výjimkou zařízení, jehož provoz může významně nepříznivě ovlivnit životní prostředí dotčeného státu, kde povolení vydá Ministerstvo životního prostředí. Při stanovování závazných podmínek provozu, zejména emisních limitů, povolující úřad vychází z využití nejlepších dostupných technik. Takto stanovené emisní limity nesmějí být mírnější než emisní limity, které by byly stanoveny podle zvláštních (složkových) předpisů, u emisí do vod podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění, resp. podle nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění.

Úřad má povinnost alespoň každých 8 let od doby vydání integrovaného povolení provést přezkum, zda nedošlo ke změně okolností, které mohou vést ke změně závazných podmínek integrovaného povolení. Úřad má povinnost provést přezkum vždy, pokud:

- se má za to, že došlo k závažnému porušení podmínek integrovaného povolení,
- došlo k takové změně v nejlepších dostupných technikách, které umožní významné snížení emisí bez vynaložení ekonomicky neúnosných nákladů na jejich zavedení,
- to vyžaduje změna emisních limitů a standardů kvality životního prostředí provedená na základě jiných právních předpisů,
- je znečištění životního prostředí v důsledku provozu zařízení tak značné, že významně přesahuje standard kvality životního prostředí a nelze se k němu přiblížit jinak než změnou závazných podmínek provozu zařízení.

Povinnosti znečišťovatele

Ten, kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo do kanalizace, je povinen v souladu s rozhodnutím vodoprávního úřadu měřit objem vypouštěných odpadních vod a míru jejich znečištění a výsledky těchto měření předávat vodoprávnímu úřadu, který rozhodnutí vydal, a příslušnému správci povodí a pověřenému odbornému subjektu.

¹⁰ V souladu se Směrnicí Rady 2008/1ES o integrované prevenci a omezování znečištění.

Vypouštění rtuti, kadmia a chlorovaných uhlovodíků (jako ukazatel AOX) je zpoplatněno (§ 90 vodního zákona). Nedovolené vypouštění odpadních vod a nedovolené nakládání s nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami je sankcionováno.

V případě, kdy uživatel závadných látek zachází s těmito látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody, má podle vodního zákona (§ 39) uživatel závadných látek povinnost:

- vypracovat plán opatření pro případy havárie (havarijní plán) a předložit jej ke schválení příslušnému vodoprávnímu úřadu,
- učinit odpovídající opatření¹¹, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod nebo do kanalizací,
- provádět záznamy o provedených opatřeních a tyto záznamy uchovávat po dobu 5 let.

Provozovatel uvedený v nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 166/2006 Sb. ohlašuje MŽP úniky a přenosy znečišťujících látek do Integrovaného registru znečišťování, pokud jejich emise a přenosy překročí stanovenou mez. (§ 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 25/2008 Sb.) Tuto povinnost mají i ostatní provozovatelé v předmětném předpise ES neuvedení (nebo provádějící činnost s nižší kapacitou než tento předpis uvádí), pokud jejich emise a přenosy překročí stanovenou mez. Ohlašování v ČR podléhají i další znečišťující látky nad rámec nařízení ES a přenosy v odpadech mimo provozovnu.

Uživatelé závadných látek mají za povinnost nakládat s nimi tak, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrožily jejich prostředí. Dále musí zpracovat havarijní plán, jehož bližší náležitosti upravuje vyhláška č. 450/2005 Sb.

Stav povrchových vod

Zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod zahrnuje zejména zjišťování množství a jakosti povrchových vod včetně jejich ovlivňování lidskou činností a zjišťování stavu vodních útvarů a ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých vodních útvarů (§ 21 vodního zákona). Základním koncepčním dokumentem pro realizaci národních monitorovacích programů povrchových a podzemních vod je každoročně aktualizovaný Rámcový program monitoringu. Jeho podrobnější charakteristika byla provedena v části D tohoto Programu. V současnosti se k provedení § 21 odst. 3 vodního zákona připravuje vyhláška o vymezení vodních útvarů, způsobu hodnocení jejich stavu a způsobu hodnocení ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých vodních útvarů a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu vod.

Ukazatele vyjadřující stav vody ve vodním toku určuje nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění, a to:

- ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod,
- ukazatele a hodnoty přípustného znečištění pro zdroje povrchových vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody,

¹¹ K odpovídajícím opatřením podle zákona náleží zejména:

- umístit zařízení, v němž se závadné látky používají, zachycují, skladují, zpracovávají nebo dopravují tak, aby bylo zabráněno nežádoucímu úniku těchto látek do půdy nebo jejich nežádoucímu smísení s odpadními vodami nebo srážkovými vodami,
- používat jen takové zařízení nebo způsoby zacházení, které jsou vhodné i z hlediska ochrany jakosti vod,
- zabezpečit sklady nepropustnou úpravou proti úniku závadných látek do podzemních vod; kontrola skladů a skládek musí být prováděna nejméně jednou za 6 měsíců, těsnost potrubí a nádrží pro skladování a dopravu závadných látek nejméně jednou za 5 let, pokud není technickou normou nebo výrobcem stanovena lhůta kratší,
- vybudovat a provozovat odpovídající kontrolní systém pro zjišťování úniku závadných látek,
- u nově budovaných staveb je zajistit proti nežádoucímu úniku těchto látek v případě hašení požáru.

- ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů,
- ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití pro koupání osob,
- požadavek nezvyšování koncentrace nebezpečných a zvláště nebezpečných závadných látek ve vodním prostředí, plaveninách, sedimentech a živých organismech v čase.

Jedním ze čtyř hlavních cílů stanovených pro povrchové vody je i snížení jejich znečištění nebezpečnými závadnými látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků zvláště nebezpečných závadných látek. (§ 23a odst. 1 vodního zákona).

Od 1. 1. 2010 musí vodoprávní úřad stanovovat emisní limity pro všechny výpusti do povrchových vod tak¹², aby imisní standardy uvedené v příloze č. 3 k tomuto nařízení vlády byly dosaženy nejpozději do 22. 12. 2015, v případě zvláště nebezpečných závadných látek u vyjmenovaných druhů výrob do 31. 12. 2009 (kombinovaný způsob). Kombinovaný způsob stanovování emisních limitů popisuje § 2 písm. j) jako způsob stanovení emisních limitů založený na požadavku dosažení emisních a imisních standardů a cílového stavu povrchových vod s přihlédnutím k nejlepším dostupným technikám ve výrobě a nejlepším dostupným technologiím zneškodňování odpadních vod.

Plánování v oblasti vod, programy opatření

Plán hlavních povodí České republiky, který byl zpracován podle § 24 vodního zákona a požadavků směrnice 2000/60/ES, je strategickým dokumentem plánování v oblasti vod. Vychází z cílů ochrany vod a představuje dlouhodobou koncepci v oblasti vod se zaměřením pro šestileté plánovací období 2007–2012. Jeho pořizovatelem je Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, dotčenými ústředními správními úřady a krajskými úřady. Plán hlavních povodí České republiky je zpracován pro tři hlavní povodí – povodí Labe, povodí Moravy včetně dalších přítoků Dunaje a povodí Odry. Jeho závaznou část vyhlásila vláda ČR nařízením (č. 262/2007 Sb.).

Plány oblastí povodí, které se zpracovávají podle § 25 vodního zákona, stanoví konkrétní cíle pro dané oblasti povodí na základě rámcových cílů a rámcových programů opatření Plánu hlavních povodí České republiky. Jsou zpracovány pro osm oblastí povodí pokrývajících celé území státu. Plány oblastí povodí, jejichž schválení jednotlivými krajskými úřady proběhlo na podzim roku 2009, stanoví mj. konkrétní cíle jakosti vodního prostředí rovněž s ohledem na zvláště nebezpečné závadné látky a nebezpečné závadné látky a opatření pro danou oblast povodí.

Programy opatření podle § 26 vodního zákona jsou hlavním nástrojem k dosažení cílů uvedených v jednotlivých plánech oblastí povodí. Programy opatření stanoví časový plán jejich uskutečnění a strategii jejich financování. Opatření přijatá k dosažení cílů ochrany vod v programu opatření je nutno uskutečnit do tří let od schválení plánů oblastí povodí. Programy opatření k dosažení cílů ochrany vod musí obsahovat základní opatření, a tam, kde je to nutné, i doplňková opatření. Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a krajskými úřady bude na základě § 26 odst. 5 předkládat každé 3 roky vládě souhrnnou zprávu o plnění programů opatření a o stavu povrchových a podzemních vod a hospodaření s vodami v oblastech povodí.

K omezení znečišťování povrchových vod nebezpečnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami může vláda (§ 39 odst. 3) přijmout na návrh Ministerstva životního prostředí „**Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami**“.

Kontrola v oblasti ochrany vod

Základním prvkem kontroly v oblasti vod je vodoprávní dozor vodoprávního úřadu (§ 110 vodního zákona), který dozírá na dodržování ustanovení vodního zákona a jeho prováděcích předpisů. Dozírá zejména nad dodržováním jimi vydaných povolení, dodržování podmínek v nich stanovených včetně

¹²§ 6 odst. 11 nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění

výsledků monitorování jakosti vypouštěných odpadních vod a ukládá nápravná opatření. K této činnosti si může vodoprávní úřad vyžádat spolupráci odborného subjektu.

Inspekční činností v oblasti vod je pověřena České inspekce životního prostředí (ČIŽP). Hlavním úkolem ČIŽP je dozor nad tím, jak uživatelé vody dodržují povinnosti uložené vodoprávními úřady ve vodoprávním povolení nebo nápravná opatření uložená ČIŽP, zejména na úseku nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, havárií ohrožujících jakost těchto vod a uvádění vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních do souladu s požadavky vodního zákona v případech vyžadujících zvláštní pozornost. Dále kontroluje podmínky provozu vodních děl určených k zneškodňování odpadních vod nebo k jejich vypouštění do vod povrchových nebo do (veřejných) kanalizací. Může provádět kontrolu zjišťování jakosti a množství odpadních vod včetně zjišťování zdrojů znečišťování (§ 112, odst. 1, písm. g) a odebírat kontrolní vzorky.

Prevence a odstraňování příčin a následků havárií

Za účelem prevence závažných havárií pro objekty a zařízení, v nichž je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek, s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na zdraví a životy lidí a životní prostředí je právnická nebo podnikající fyzická osoba povinna podle zákona č. 59/2006 Sb. zpracovat seznam všech nebezpečných látek umístěných v objektu nebo zařízení, přijmout nezbytná opatření k prevenci závažných havárií a navrhnout zařazení objektu nebo zařízení do skupiny A nebo skupiny B podle druhu, množství a stupně nebezpečnosti vybrané látky nebo skupiny látek. K vybraným nebezpečným závadným látkám podle Tabulky I přílohy č. 1 tohoto zákona náleží některé nebezpečné závadné látky relevantní pro hydrosféru ČR: dusičnan amonný, sloučeniny arzeny, niklu, olova, fluor, toluendiisokyanát, ropné uhlovodíky a další.

Pokud objekt nebo zařízení spadá do skupiny A, je právnická nebo podnikající fyzická osoba povinna zpracovat bezpečnostní program prevence závažné havárie. Pokud objekt nebo zařízení spadá do skupiny B, je právnická nebo podnikající fyzická osoba povinna zpracovat bezpečnostní zprávu včetně vnitřního a vnějšího havarijního plánu. Bližší specifikace určitých povinností jsou stanoveny navazujícími prováděcími právními předpisy¹³. Rozhodnutí o zařazení objektu nebo zařízení do skupiny A nebo skupiny B (nebo o vyřazení) vydává právnické nebo podnikající fyzické osobě místně příslušný krajský úřad.

Podle § 39 odst. 2 písm. a) vodního zákona v případech, že uživatel zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu, nebo kdy je zacházení s nimi spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody, má povinnost zpracovat plán opatření pro případy havárie (havarijní plán). Tento plán podléhá schválení vodoprávnímu úřadu po předchozím projednání plánu s příslušným správcem vodního toku.

Ten, kdo způsobil havárii, je povinen učinit bezprostřední opatření k odstranění příčin a následků havárie (§ 40–41 vodního zákona) a pokud má původce havárie zpracován havarijní plán, je povinen podle něj v případě havárie postupovat. Ten, kdo způsobí nebo zjistí havárii, je povinen ji neprodleně nahlásit Hasičskému záchrannému sboru ČR nebo Policii ČR, popřípadě správci povodí, kteří neprodleně informují příslušný vodoprávní úřad a Českou inspekci životního prostředí. Náležitosti havarijního plánu, způsob a rozsah hlášení havárie včetně odstranění její příčiny a následků upravuje vyhláška č. 450/2005 Sb.

Nově je v právním řádu definována ekologická újma (zákonem č. 167/2008 Sb.¹⁴). Provozovatelé vyjmenovaných činností (přílohou č. 1 zákona), mj. ti, kteří zacházejí se závadnými látkami a nebezpečnými chemickými látkami, jsou povinni předcházet vzniku ekologické újmy. Takový provozovatel, který ekologickou újmu způsobí, je povinen na vlastní náklady ekologickou újmu zjišťovat a přijímat nápravná opatření. Porušení zákona je sankcionováno.

¹³ Vyhláška č. 255/2006 Sb. a vyhláška č. 256/2006 Sb.

¹⁴ V souladu se směrnicí 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a náhradou škod za životní prostředí.

6.2 Legislativní nástroje pro nakládání s chemickými látkami a přípravky

Nakládání s chemickými látkami a chemickými přípravky a jejich uvádění na trh se řídí zákonem č. 356/2003 Sb., v platném znění.¹⁵ Výrobce, zhotovitel nebo dovozce jsou před uvedením látky nebo přípravku na trh povinni zajistit provedení jejich klasifikace. První příjemce neuvede na trh v České republice látky nebo přípravky, které nejsou klasifikovány v souladu s tímto zákonem.

Osoba, která uvedla na trh nebezpečnou látku nebo přípravek, které nesplňují požadavky pro jejich klasifikaci, balení nebo označování, je povinna pozastavit uvádění takové látky nebo přípravku na trh, dokud nezjedná nápravu, resp. stáhnout tuto látku nebo přípravek z trhu ve stanovené lhůtě.

Podle § 26 zákona Ministerstvo životního prostředí v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví stanoví v návaznosti na příslušné předpisy Evropských společenství¹⁶ prováděcím právním předpisem seznam nebezpečných látek a přípravků, jejichž uvádění na trh je z důvodu ochrany zdraví životního prostředí zakázáno, a seznam nebezpečných látek a přípravků, jejichž uvádění na trh je z důvodu ochrany zdraví životního prostředí omezeno.

Konkrétní opatření je stanoveno vyhláškou č. 139/2009 Sb. – prací prostředky pro praní textilu s koncentrací fosforu vyšší než 0,5 % hm. se nesmějí uvádět na trh a prodávat spotřebitelům. Toto omezení se nevztahuje na prací prostředky používané pro praní v průmyslu a institucích, které je prováděné školenými pracovníky, a dále se nevztahuje na prací prostředky určené pro vývoz nebo pro distribuci do jiných členských zemí.

Stále větší pozornost je v hydrosféře věnována problematice farmak a prostředků osobní potřeby (tzv. PPCP – Pharmaceuticals and Personal Care Products). Jejich odbourávání v komunálních čistírnách odpadních vod se nezdá jeví jako problematické. Z toho důvodu jsou relevantní i legislativní opatření ke snižování vnosu těchto látek do kanalizací. Podle § 88 a § 89 zákona č. 378/2007 Sb. musí být léčiva nevyhovující jakosti, s prošlou dobou použitelnosti, poškozená nebo nespotebovaná odstraněna včetně jejich obalů tak, aby nedošlo k ohrožení života a zdraví lidí nebo zvířat anebo životního prostředí. Nepoužitelná léčiva odevzdaná fyzickými osobami lékárně je lékárna povinna převzít. Provozovatelé jsou povinni odevzdat nepoužitelná léčiva pověřeným osobám. Při nakládání s těmito léčivy se postupuje stejně jako při nakládání s nebezpečným odpadem. Limitováno nebo zakázáno je použití i vybraných nebezpečných a zvláště nebezpečných látek v kosmetických prostředcích (§ 1 odst. 3 písm. a) vyhlášky č. 26/2001 Sb., v platném znění).

6.3 Legislativní nástroje snižování emisí v oblasti ochrany ovzduší

Přenos vybraných nebezpečných závadných látek do vodního prostředí je možný i prostřednictvím atmosféry, zvláště v případě těkavých organických látek a těžkých kovů v průmyslových aglomeracích. Zdroje znečišťování ovzduší můžeme chápat jako difuzní zdroje znečišťování povrchových vod.

Ochranu ovzduší upravuje základní složkový zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a na něj navazující prováděcí právní předpisy. Zdroje znečišťování ovzduší a jmenovitě určené zdroje podle § 12 vyhlášky č. 205/2009 Sb. jsou povinny splňovat obecné emisní limity znečištění ovzduší pro vybrané znečišťující látky a jejich stanovené skupiny: vybrané těžké kovy, těkavé organické látky, polycyklické aromatické uhlovodíky.

Odmašťování a čištění povrchů kovů, elektrosoučástek a jiných materiálů a výrobků s organickými rozpouštědly s látkami karcinogenními, mutagenními, toxickými pro reprodukci a halogenovanými organickými rozpouštědly nesmí být prováděno mimo uzavřený prostor s odsáváním odpadního plynu. Tato zařízení musí být vybavena systémem zachytu par s úplnou recyklací organických rozpouštědel při plnění emisních limitů VOC a limitu fugitivní emise (vyhláška č. 355/2002 Sb., v platném znění). Podle další vyhlášky č. 615/2006 Sb. jsou pro jednotlivé kategorie zdrojů znečišťování ovzduší a vybrané druhy výrob stanoveny emisní limity zahrnující z vybraných znečišťujících látek těkavé organické látky (VOC), polycyklické aromatické uhlovodíky, těžké kovy. U vyjmenovaných zdrojů

¹⁵ Úplné znění zákona č. 356/2003 Sb. vyšlo ve Sbírce zákonů jako č. 440/2008 Sb.

¹⁶ Především Nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1907/2006

jsou stanoveny rovněž technické podmínky jejich provozování (např. chemických zařízení provozu koksoven).

Emisní limity pro nebezpečné látky ze spalování odpadů a nebezpečných odpadů do ovzduší i pro odpadní vody ze zařízení na čištění odpadních plynů stanovuje nařízení vlády č. 354/2002 Sb., v platném znění.

Z hlediska redukce emisí nebezpečných látek jsou významné zákazy a omezení výroby, obchodu a užití chemických látek poškozujících ozónovou vrstvu země (tzv. regulované látky). Z látek relevantních pro hydrosféru ČR k nim náleží tetrachlormethan a 1,1,1-trichlorethan. Podle nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2037/2000, v platném znění, nesmí být z důvodu ochrany ozónové vrstvy země tyto látky v ČR vyráběny, dováženy, vyváženy, dodávány na trh nebo používány, vyjma případů a v kvótách tímto nařízením výslovně uvedených. Zároveň je potřeba splnit další náležitosti týkající se držení, znovuzískávání těchto látek a provozování zařízení používajících tyto látky podle výše uvedeného nařízení ES a Hlavy III zákona o ochraně ovzduší.

6.4 Legislativní nástroje snižování emisí z dopravy

V oblasti dopravy jsou z hlediska znečišťování životního prostředí a vod stěžejní emise vybraných organických látek do ovzduší (aromatické uhlovodíky – benzen, polycyklické aromatické uhlovodíky) a možná kontaminace všech složek životního prostředí vlivem havarijní úniků v průběhu transportu nebo stání. Z důvodu minimalizace havárií s možným ohrožením bezpečnosti a zdraví lidí a ohrožení životního prostředí jsou v železniční a silniční dopravě přijímány příslušné mezinárodní dohody, závazné rovněž pro Českou republiku. Další kontaminace životního prostředí a vod může být způsobena splachy z komunikací a zpevněných ploch, obsahujícími úkapy pohonných hmot, mazadel a přepravovaných kapalin.

Dohoda ADR o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí vstoupila v platnost pro Českou republiku včetně posledních změn a doplňků (přílohy A a B) dne 1. 1. 1999¹⁷. Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečného zboží (RID) vstoupil pro Českou republiku v platnost včetně posledních změn a doplňků (příloha I, Přípojka B dohody) rovněž dne 1. ledna 1999¹⁸.

K provedení § 91 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, jsou stanoveny od 1. ledna 2003 v motorovém benzínu maximální mezní hodnoty pro benzen 1 % obj., v motorové naftě maximální mezní hodnota pro polycyklické aromatické uhlovodíky 11 % hm. Prodávát nebo vydávát olovnaté motorové benziny nebo je používat k pohonu motoru vozidla je zakázáno. Pro vozidla s motory konstruovanými pro použití motorového benzínu olovnatého se používá aditivační přísada, kterou je draselná sůl alkylované sulfojantarové kyseliny.

Vlastník čerpací stanice pohonných hmot je povinen zajistit, aby při jejím provozu nedošlo k ohrožení života nebo zdraví osob, jejich majetku nebo životního prostředí. Čerpací stanice pohonných hmot musí být vybavena rekuperací benzinových par I. a II. stupně.

Předměty a látky, pro jejichž povahu může být ohrožena bezpečnost přepravovaných osob, věcí nebo životní prostředí, lze ve vnitrozemské plavbě přepravovat pouze na základě povolení plavebního úřadu za účasti bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí.

6.5 Legislativní nástroje snižování emisí v oblasti aplikace rostlinolékařských přípravků a biocidních přípravků

Velká skupina nebezpečných látek ve vztahu k vodnímu prostředí zařazená Společenstvím na seznamy nebezpečných látek podle směrnice 2006/11/ES a seznam prioritních látek podle směrnice 2000/60/ES je tvořena účinnými látkami rostlinolékařských přípravků a vybranými biocidními přípravky. Většina těchto látek je relevantní i pro hydrosféru ČR. Mnohé z nich se již sice v ČR nevyrábějí nebo se

¹⁷ Pro Českou socialistickou republiku dohoda ADR včetně příloh vstoupila v platnost dnem 17. 8. 1986 (viz vyhlášku č. 64/1987 Sb.).

¹⁸ Pro Českou socialistickou republiku dohoda RID byla poprvé vyhlášena pod č. 8/1985 Sb.

nedovážejí, přesto však vzhledem ke schopnosti těchto látek nebo jejich rozkladných produktů setrvávat v životním prostředí po dlouhou dobu jsou stále ve vybraných složkách hydrosféry přítomny v měřitelných koncentracích. V současnosti používané registrované rostlinolékařské přípravky se do povrchových vod mohou dostávat především splachem z ošetřených ploch.

Problematika rostlinolékařské péče je v České republice upravena dvěma zákony: č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů¹⁹.

Přípravky na ochranu rostlin, vyjma vyjmenovaných případů, mohou být uváděny na trh a používány pouze, jsou-li registrovány rostlinolékařskou správou. Při jejich aplikaci:

- nesmí být překročena nejvyšší dávka ani nesmí být zkráceny bezpečnostní lhůty uvedené v návodu k použití,
- nesmí být postupováno v rozporu s pokyny k ochraně zdraví lidí a zvířat, vod, včel, zvěře, vodních organismů a půdních organismů, uvedenými v návodu k použití.

Uvádění účinných látek jmenovitě uvedených v příloze č. 10 vyhlášky č. 329/2004 Sb. na trh a pro použití se zakazuje (viz příloha IV tohoto Programu). Jde o sloučeniny rtuti, vyjmenované perzistentní chlorované organické sloučeniny (např. driny, DDT, HCH) a jiné organické sloučeniny.

Účinnou látku určenou pro použití v biocidním přípravku mohou právnické a podnikající fyzické osoby uvést na trh jen za podmínek stanovených v § 8 zákona č. 120/2002 Sb., v platném znění, a biocidní přípravek mohou tyto osoby uvést na trh jen na základě povolení Ministerstva zdravotnictví. V současnosti nesmějí biocidní přípravky obsahovat jiné účinné látky než ty, které jsou uvedeny v příloze č. II nařízení Komise (ES) č. 1451/2007. Biocidní přípravek klasifikovaný jako vysoce toxický, toxický, karcinogen nebo mutagen 1. a 2. kategorie nelze povolit pro prodej nebo používání spotřebiteli.

6.6 Legislativní nástroje snižování emisí v zemědělství

Zemědělské aktivity mají převážně difuzní a plošný charakter znečišťování povrchových vod. Významný může být vnos znečištění z nesprávného skladování nebo aplikace hnojiv.

Podmínky pro uvádění do oběhu a používání hnojiv stanoví zákon č. 156/1998 Sb., v platném znění²⁰, a navazující prováděcí předpisy. Hnojiva a substráty mohou být uváděny do oběhu a aplikovány, pokud splňují limitní hodnoty rizikových prvků (vyhláška č. 474/2000 Sb., v platném znění). Při používání hnojiv, pomocných půdních látek, pomocných rostlinných přípravků a substrátů nesmí dojít k přímému vniknutí či ke splachu hnojiva, pomocné půdní látky, pomocného rostlinného přípravku nebo substrátu do povrchových vod. Hnojiva a pomocné látky nesmějí být vyjma vyjmenovaných případů používány na zemědělské půdě a lesních pozemcích, pokud je půda, na kterou mají být použity, zaplavená, přesycená vodou, pokrytá vrstvou sněhu větší než 5 cm nebo je promrzlá tak, že povrch půdy do hloubky 5 cm přes den nerozmrzá.

Vyhláška č. 257/2009 Sb. upravuje používání sedimentů na zemědělské půdě: lze je aplikovat, pokud hodnoty koncentrací stanovených rizikových prvků a rizikových látek v sedimentu a zároveň v půdě nepřesahují předepsané limitní hodnoty koncentrace a splňují další podmínky stanovené § 3 vyhlášky (dodržení aplikační dávky, doby od posledního použití sedimentu na daný pozemek).

Množství legislativních opatření směřujících k prevenci nebo zamezení šíření znečištění stanoví požadavky na stavby pro zemědělství včetně staveb pro skladování produktů rostlinné výroby, minerálních hnojiv a přípravků na ochranu rostlin. Stavby pro hospodářská zvířata včetně doprovodných staveb se základním zabezpečením musí zamezit samovolnému proniknutí látek ohrožujících jakost vod ze staveb a jejich součástí do okolního terénu a podloží a následně do

¹⁹ Úplné znění zákona bylo vyhlášeno ve Sbírce zákonů jako č. 86/2009 Sb.

²⁰ Úplné znění zákona č. 156/1998 Sb. bylo vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod č. 461/2004 Sb., dále novelizován zákonem č. 9/2009 Sb.

povrchových a podzemních vod. Další doplňkové zabezpečení je požadováno u těchto staveb umístěných v oblastech se zvýšenou ochranou vod a v ochranných pásmech (§ 50 odst. 5 a 6 vyhlášky č. 268/2009 Sb.). Kapacita skladovacích prostor pro tuhá statková hnojiva musí odpovídat jejich skutečné produkci za 6 měsíců. Na zemědělské půdě mohou být suchá statková hnojiva uložena nejdéle po dobu 24 měsíců. Jímky na skladování tekutých statkových hnojiv musí kapacitně odpovídat minimálně čtyměsíční skutečné produkci u kejdy a tříměsíční produkci u močůvky a hnojůvky, a to v závislosti na klimatických a povětrnostních podmínkách. Při provozu jímek a nádrží se zamezí přítoku povrchových a srážkových vod do jímky, pokud není v kolaudačním rozhodnutí uvedeno jinak.

Opatření zamezující vnosu dusíkatých látek do povrchových vod ve zranitelných oblastech jsou obsažena v nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, v platném znění. Nařízení specifikuje období, ve kterých je ve zranitelných oblastech zakázáno používání dusíkatých hnojivých látek (§ 6), omezení množství dusíku aplikovaného na zemědělskou půdu (§ 8), podmínky skladování hnojiv ve zranitelných oblastech (§ 9) a protierozní opatření v těchto oblastech (§ 11–12).

6.7 Legislativní nástroje snižování emisí v odpadovém hospodářství

Celková produkce odpadů v České republice se pohybuje kolem 25 mil. tun. Největší podíl tvoří odpady z energetiky, průmyslu a zemědělství. Nebezpečné odpady se na celkové produkci odpadů podílejí 7 až 8 %. Legislativní předpisy v oblasti odpadového hospodářství byly novelizovány a podstatně rozšířeny s ohledem na harmonizaci s předpisy ES.

Základním legislativním předpisem v oblasti odpadů je zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, společně s navazujícími prováděcími předpisy. Původci odpadu jsou podle § 16 povinni zabezpečit odpady před únikem a vykonávat kontrolu vlivů nakládání s odpady na zdraví lidí a životní prostředí. S nebezpečnými odpady může původce nakládat pouze na základě souhlasu místně příslušného správního úřadu. Obsah rizikových látek a prvků v biologicky rozložitelných odpadech je limitován vyhláškou č. 341/2008 Sb.

V roce 2009 byl vydán zákon upravující podmínky pro nakládání s těžebním odpadem²¹. Podle tohoto zákona nesmí být při nakládání s těžebním odpadem používány procesy a metody, které by mohly poškozovat životní prostředí, zejména pokud jde o jakost vody, ovzduší nebo půdy. Těžební odpad musí být uložen pouze na úložné místo, které se z hlediska možných vlivů na lidské zdraví a životní prostředí zařazuje do kategorií I nebo II. Úložné místo je možné provozovat pouze na základě povolení obvodního báňského úřadu.

Podrobnosti pro nakládání s odpady stanoví podle odpadového zákona vyhláška č. 383/2001 Sb. Jsou stanoveny technické požadavky pro nakládání s vybranými výrobky, odpady a zařízeními. Podle § 25 zákona k nim náleží:

- odpady perzistentních organických znečišťujících látek a PCB,
- odpadní oleje,
- baterie a akumulátory,
- kaly z čistíren odpadních vod a další biologicky rozložitelné odpady,
- odpady z výroby oxidu titaničitého,
- odpady z azbestu,
- autovraky,
- elektrická a elektronická zařízení.

²¹ Zákon č. 157/2009 Sb. o nakládání a těžebním zákonem a o změně některých zákonů

Na původce vybraných odpadů a oprávněné osoby, které nakládají s vybranými odpady, se vztahují povinnosti původců a oprávněných osob, pokud dále není stanoveno jinak.

Oprávněná osoba provozující zařízení k využívání nebo odstraňování odpadních olejů musí sledovat ukazatele kvality odpadních olejů, zejména obsah PCB. Vlastníci PCB, odpadů s obsahem PCB a popřípadě provozovatelé zařízení obsahujících PCB, mimo provozovatele a vlastníky zařízení lehce kontaminovaných PCB, jsou povinni do 31. března 2009 vypracovat a zaslat ministerstvu plán postupného odstranění PCB, odpadů s PCB a zařízení s obsahem PCB nebo plán dekontaminace odpadů PCB nebo zařízení s obsahem PCB pro období 2009–2010. Tyto plány musí být splněny nejpozději do 31. prosince 2010. Získávání PCB z jiných látek za účelem jejich opětovného použití je ze zákona zakázáno.

Na trh nebo do oběhu je zakázáno uvádět:

- baterie nebo akumulátory, které obsahují více než 0,0005 % hm. rtuti, včetně případů, kdy jsou tyto baterie nebo akumulátory zabudovány do elektrozařízení nebo do jiných výrobků, s výjimkou knoflíkových článků s obsahem rtuti nepřesahujícím 2 % hm.,
- přenosné baterie nebo akumulátory, které obsahují více než 0,002 % hm. kadmia, včetně baterií a akumulátorů zabudovaných do elektrozařízení nebo do jiných výrobků, s výjimkou jejich použití v nouzových poplašných systémech včetně nouzového osvětlení, zdravotnických přístrojích nebo bezšňůrových elektrických nástrojích.

Výrobce přenosných, automobilových a průmyslových baterií nebo akumulátorů je povinen zajistit:

- na vlastní náklady zpětný odběr baterií nebo akumulátorů od konečného uživatele,
- minimální úroveň zpětného odběru,
- zřídit místa zpětného odběru,
- na vlastní náklady zajistit zpracování a materiálové využití odpadních baterií nebo akumulátorů za použití nejlepších dostupných technik tak, aby zařízení dosáhlo minimální účinnosti procesů materiálového využití: 65 % průměrné hmotnosti olověných baterií nebo akumulátorů, 75 % průměrné hmotnosti nikl-kadmiových baterií nebo akumulátorů a 50 % průměrné hmotnosti ostatních baterií nebo akumulátorů, a to nejpozději do 26. září 2011.

Na zemědělskou půdu mohou být použity pouze čistírenské kaly, které vyhovují mezním hodnotám koncentrací vybraných rizikových látek, a za podmínek, jak jsou uvedeny ve vyhlášce č. 382/2001 Sb. tak, aby mj. nebyla zhoršena kvalita povrchových a podzemních vod. Čistírenské kaly musí být zapraveny do půdy nejpozději do 48 hodin od umístění kalů na zemědělskou půdu.

Součásti autovraků obsahující olovo, rtuť, kadmium a šestimocný chrom a součásti obsahující provozní náplně musí být před nakládáním s autovraky vyjmuty. Výsledná hmota z drcení autovraku nesmí vykazovat žádné nebezpečné vlastnosti. Při nakládání s autovraky nesmí dojít k úniku provozních kapalin. Plochy určené k přejímce, zpracování a skladování autovraků musí být zajištěny odpovídajícím způsobem tak, aby nedošlo k ohrožení ani znečištění povrchových nebo podzemních vod. Místa ke zpracování autovraků musí být vybavena zařízením k jímání nebo čištění odpadních vod včetně srážkových v souladu s vodním zákonem.

Výrobce elektrických žárovek nebo svítidel určených pro použití v domácnostech a výrobce elektrozařízení, která náležejí do zákonem vyjmenovaných skupin, zajistí, aby elektrozařízení uvedené na trh po 30. 6. 2006 neobsahovalo olovo, rtuť, kadmium, šestimocný chrom, PBB a PBDE, nejde-li o zákonem vyjmenované výjimky.

Povinnost zpětného odběru se podle zákona č. 185/2001 Sb., § 38 vztahuje na:

- oleje jiné než surové minerální oleje a surové oleje z živičných nerostů, přípravky jinde neuvedené ani nezahrnuté obsahující nejméně 70 % hmotnostních olejů, jsou-li tyto oleje podstatnou složkou těchto přípravků,
- výbojky a zářivky,

- pneumatiky,
- elektrozařízení pocházející z domácností (§ 37g písm. f) zákona).

Skládky odpadů

Technické požadavky na skládky odpadů včetně podmínek pro jejich umístění, technické zabezpečení provozu skládek, těsnění, monitoring a podmínek jejich uzavření a rekultivace se pokládají za splněné, odpovídají-li příslušným technickým normám. Na skládky odpadů se odpady ukládají tak, aby nemohlo dojít k nežádoucí vzájemné reakci za vzniku škodlivých látek nebo k narušení těsnosti, stability a konstrukce skládky. Umístění a technické provedení skládky odpadů musí zajistit ochranu životního prostředí po celou dobu provozu skládky i po jeho ukončení a podmínky pro rekultivaci skládky a následné využití skládkového prostoru v souladu se schválenou územně plánovací dokumentací. Souhlas s provozováním skládky se uděluje na dobu maximálně čtyř let.

Popílky ze spaloven nebezpečných odpadů lze ukládat pouze v odděleném sektoru skládky po jejich předchozí úpravě stabilizací. Vybrané odpady včetně biocidů, léčiv, baterií, akumulátorů a radionuklidů je zakázáno ukládat na skládky všech skupin.

Provozovatel skládky je podle § 21 zákona o odpadech povinen zabezpečit po ukončení provozu skládky její asanaci, rekultivaci a následnou péči a zamezit negativnímu vlivu skládky na životní prostředí. Tyto činnosti zajišťovat z vlastních prostředků a z prostředků finanční rezervy po dobu nejméně 30 let.

Plány odpadového hospodářství

Plán odpadového hospodářství České republiky (POH ČR), jehož závazná část byla vyhlášena jako nařízení vlády č. 197/2003 Sb., má platnost 10 let ode dne nabytí jeho účinnosti (tzn. od 1. 7. 2003). Obsahuje konkrétní opatření k předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností. Dále obsahuje zásady pro nakládání s nebezpečnými odpady a vybranými odpady podle jejich charakteru, požadavky na sběr, materiálové využití včetně stanovení procenta využití nebo recyklace a termínů k jejich dosažení. Vybraná opatření jsou následující:

- Minimální úroveň zpětného odběru použitých přenosných baterií nebo akumulátorů musí dosáhnout 25 % do 26. září 2012 a 45 % do 26. září 2016.
- Do roku 2010 pokračovat v dalším vyšším materiálovém využití olovených akumulátorů tak, aby sběr a materiálové využití 95 % hm. z celkového množství olovených akumulátorů uvedených na trh bylo naplněno v roce 2012.
- Zajistit využití 38 % hmotnostních z ročního množství olejů uvedeného na trh do roku 2006 a směřovat k využití 50 % hm. z ročního množství olejů uvedeného na trh po roce 2010 (do roku 2012) a zvyšovat množství zpětně odebraných odpadních olejů.

Vývoz, dovoz a tranzit odpadů

Odpady uvedené na Seznamu A Části 1 přílohy V nařízení ES č. 1013/2006 (a také v příloze VIII Basilejské úmluvy) zařazené jako nebezpečné podle čl. 1 bodu 1) písm. a) Basilejské úmluvy se zakazuje vyvážet. Pro přepravu ostatních druhů odpadů je potřeba se řídit výše uvedeným nařízením ES a vyhláškou č. 374/2008 Sb.

6.8 Legislativní nástroje snižování emisí ve stavebnictví

Legislativní předpisy v oblasti stavebnictví, která v konečném důsledku vedou k omezování emisí nebezpečných látek do životního prostředí a do vodního prostředí, mají především preventivní charakter a jsou specifikována v jednotlivých složkových zákonech (biocidy, hnojiva, silážní šťávy, nebezpečné odpady). Významný je zákon č. 100/2001 Sb., v platném znění, který upravuje posuzování vlivů na životní prostředí a postup fyzických osob, právnických osob, správních úřadů a územních samosprávných celků (obcí a krajů) při tomto posuzování.

Posuzování vlivů na životní prostředí podléhají v tomto zákoně vymezené záměry (stavby, činnosti, technologie specifikované v příloze č. 1 zákona) a koncepce, jejichž provedení by mohlo závažně ovlivnit životní prostředí a veřejné zdraví. Účelem posuzování vlivů na životní prostředí je získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů. Posuzují se vlivy na obyvatelstvo a vlivy na životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje a na jejich vzájemné působení a souvislosti.

Záměry uvedené v příloze č. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, Kategorie I podléhají vždy posouzení vlivu na životní prostředí. Záměry uvedené ve stejné příloze, Kategorie II, podléhají posouzení vlivu na životní prostředí, pokud se ve zjišťovacím řízení stanoví, že mohou mít významný vliv na životní prostředí.

Při posuzování vlivů záměru na životní prostředí se vychází ze stavu životního prostředí v dotčeném území v době oznámení záměru. Při posuzování záměru se hodnotí vlivy na životní prostředí při jeho přípravě, provádění, provozování i jeho ukončení, popřípadě důsledky jeho likvidace a dále sanace nebo rekultivace území, pokud povinnost sanace nebo rekultivace stanoví zvláštní právní předpis. Posuzuje se běžné provozování i možnost havárie.

Předmětem posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice České republiky (tzv. „mezistátní posuzování“) je záměr uvedený v příloze č. 1, pokud dotčené území může zasahovat i mimo území České republiky, nebo dotčený stát o mezistátní posuzování požádá, nebo má být proveden záměr (koncepce) na území jiného státu, a které mohou mít závažný vliv na životní prostředí na území České republiky (§ 11 odst. 1).

Ze zákona vyplývá rovněž povinnost veřejného projednání (§ 17 zákona).

Podle stavebního zákona č. 183/2006 Sb. a navazujících právních předpisů musí být stavba navržena a provedena tak, aby byla při respektování hospodárnosti vhodná pro určené využití a aby současně plnila základní požadavky, mezi které náleží i ochrana životního prostředí. Stavby podle druhu a potřeby musí být napojeny na kanalizaci pro veřejnou potřebu, pokud je to technicky možné a ekonomicky přijatelné. V opačném případě je nutno realizovat zařízení pro zneškodňování nebo akumulaci odpadních vod. Žumpy se budují pouze tam, kde splaškové odpadní vody nelze odvádět do kanalizace. Žumpa nebo malá čistírna se umísťují tak, aby k nim byl umožněn přístup nebo příjezd pro vybírání jejich obsahu. Žumpy musí být vodotěsné, bez možnosti jakéhokoliv odtoku. V případě viditelných průsaků musí být provedena zkouška těsnosti žumpy. Vyprazdňování žumpy musí být prováděno podle objemu akumulacího prostoru žumpy. Žumpa musí být řešena tak, aby bylo možno výhledově připojení stavby na kanalizaci pro veřejnou potřebu ukončenou čistírnou odpadních vod.

Servisy, opravny a čerpací stanice pohonných hmot včetně zařízení pro manipulaci s nimi, dílny, sklady, nádrže topných olejů, sběrný, skládky, ve kterých dochází k manipulaci s látkami, jež mohou ohrozit povrchové nebo podzemní vody, např. jedovaté a žíravé látky, radioaktivní látky, se nesmějí umísťovat v ochranných pásmech I. a II. stupně vodních zdrojů sloužících pro zásobování pitnou vodou. Čerpací stanice pohonných hmot nesmí být umístěna v záplavovém území, ochranném pásmu vodního díla, vodního zdroje nebo zdroje přírodní minerální vody, v chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ve zvláště chráněném území nebo na pozemku sousedícím s korytem vodního toku. Manipulační plochy čerpacích stanic pohonných hmot musí být nepropustné a musí být vyspádovány do záchytné jímky o objemu nejméně 5 m³, nebo je zachycení nebo zneškodnění závadných vod zajištěno jiným technickým řešením. Plán opatření pro případy havárie musí být schválen vodoprávním úřadem.

6.9 Legislativní nástroje snižování emisí v některých dalších oblastech

Opatření v hornické činnosti

Z hlediska ochrany životního prostředí podle § 10 odst. 2) zákona č. 408/2002 Sb. je součástí plánu otvírky, přípravy a dobývání vyčíslení předpokládaných nákladů na vypořádání očekávaných důlních škod a na sanaci a rekultivaci pozemků dotčených vlivem dobývání výhradního ložiska. Současně musí být předložen návrh na vytvoření potřebných finančních rezerv a návrh na časový průběh jejich vytvoření.

Těžba uranových a thoriových rud se řídí odlišnými právními předpisy²². Produkty a odpady ze zpracování uranových a thoriových rud jsou nebezpečné nejen z hlediska radiační ochrany, ale jsou to většinou i toxické kovy, které se řadí mezi látky nebezpečné pro životní prostředí a vody.

Ochrana přírody a krajiny

Na území první a druhé zóny chráněné krajinné oblasti je zakázáno používat biocidy a měnit vodní režim. Na celém území chráněných krajinných oblastí a národních parků je zakázáno hnojení pozemků, používání kejdy, silážních šťáv a ostatních tekutých odpadů. Používání biocidů je také zakázáno na celém území přírodních rezervací. První a druhé zóny národních parků a chráněných krajinných oblastí jsou stanoveny na základě § 17 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Trestní odpovědnost za ohrožení a poškození životního prostředí

Odpovědnost za porušení povinností při ochraně životního prostředí včetně sankcí je dána již zákonem č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Od 1. ledna 2010 nabývá účinnosti nový trestní zákoník (zákon č. 40/2009), který v Hlavě VIII specifikuje trestné činy proti životnímu prostředí. Kdo podle § 293 odst. 1 úmyslně znečistí nebo jiným způsobem poškodí půdu, vodu, ovzduší, les nebo jinou složku životního prostředí tím, že poruší zákony o ochraně životního prostředí nebo jeho složek nebo zákony o ochraně a využívání přírodních zdrojů nebo zákony o chemických látkách nebo chemických přípravcích, a to na zvláště chráněném území, v evropsky významné lokalitě, v ptačí oblasti nebo ve vodním zdroji, u něhož je stanoveno ochranné pásmo, nebo na větším území mimo tyto lokality, a tím ohrozí společenstva nebo populace volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin, nebo kdo úmyslně takové poškození životního prostředí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti. Pokud se výše uvedené trestné činnosti dopustí z nedbalosti, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti.

Nově je v § 297 ošetřeno neoprávněné vypuštění znečišťujících látek: Kdo v rozporu s mezinárodní smlouvou, byť i z hrubé nedbalosti, vypustí nebo, ač je k tomu povinen, nezabrání vypuštění ropné, jedovaté kapalné nebo jiné obdobné znečišťující látky z lodi nebo jiného námořního plavidla, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. V případě rozsáhlého a závažného poškození jakosti vody a živočišných a rostlinných druhů se trestní sazba zvyšuje na dva až osm let odnětí svobody.

Následující § 298 vymezuje neoprávněné nakládání s odpady.

²² Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie, novelizovaný zákonem č. 13/2002 Sb. (atomový zákon).

7 Část F: Dobrovolné nástroje k omezování emisí nebezpečných látek

Přímé legislativní nástroje tvoří významnou, ne však vyčerpávající skupinu opatření vedoucích ke snížení znečištění vod a životního prostředí nebezpečnými látkami. Další důležitou oblastí jsou opatření, která mají spíše charakter dobrovolnosti, změnu přístupu v chování člověka a ekonomických subjektů k životnímu prostředí pod tlakem veřejného povědomí, konkurence ve výrobní sféře apod. K dobrovolným nástrojům omezování emisí přímo, nebo zprostředkovaně mohou vést mezinárodní spolupráce v oblasti ochrany životního prostředí a vod, podzákonná opatření vybraných ministerstev, dobrovolné dohody, vybrané environmentální postupy a principy. Významná je i dotační politika státu pro podporu přípravy a realizace projektů k ochraně životního prostředí, prezentovaná především Státním fondem životního prostředí (SFŽP), a možnost čerpání finanční podpory ze strukturálních fondů Evropské unie.

7.1 Mezinárodní spolupráce v oblasti ochrany vod

Mezinárodní spolupráce v oblasti ochrany vod vychází ze vzájemných smluv, dohod nebo úmluv uzavřených mezi Českou republikou a dalšími státy nebo společenstvím států. Mezinárodní a mezinárodní úmluvy jsou sice součástí legislativního prostředí ČR (Sbírka mezinárodních smluv), ale jejich konkrétní naplňování a výstupy, jako např. akční programy, minimální požadavky, opatření na hraničních vodách apod., mají charakter dobrovolných nástrojů.

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe

Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL) vznikla na základě Úmluvy vlády Spolkové republiky Německo, tehdejší České a Slovenské federativní republiky a Evropského hospodářského společenství v roce 1990 s cílem zlepšit současný stav čistoty Labe a snížit zatížení Severního moře.

V prosinci 1995 byl na úrovni ministrů schválen dlouhodobý Akční program Labe pro období 1996 až 2010. Jeho hlavním cílem je snížení znečištění z bodových a plošných zdrojů znečištění vod, lokalit se starou ekologickou zátěží a opatření na ochranu před havarijním znečištěním. Ve vztahu k Programu jsou nejdůležitější tzv. „Minimální požadavky na vypouštění průmyslových odpadních vod“ a „Cílové záměry MKOL“.

Minimální požadavky na vypouštění průmyslových odpadních vod specifikují pro vybraná průmyslová odvětví nebo činnosti emisní limity pro vypouštění odpadních vod ve vybraných ukazatelích a technická opatření vztahující se k technologii výroby, technickým opatřením v oblasti tvorby, využití, separace odpadních vod a k technologii zneškodňování odpadních vod.

Cílové záměry MKOL byly schváleny v listopadu 1997 na 10. zasedání mezinárodní komise. Cílové záměry MKOL jsou hodnoty vyjadřující žádoucí stav jakosti vody, které nemají právní závaznost a nejsou svázány s žádným časovým horizontem. Jsou to hodnoty orientační, sloužící k posouzení míry přiblížení se k žádoucímu stavu. Cílové záměry byly stanoveny pro 27 tzv. prioritních látek.

V roce 2008 byly formulovány a veřejností připomínkovány „Významné problémy nakládání s vodami v Mezinárodním povodí Labe“. Do konce roku 2009 je zpracováván Mezinárodní plán povodí Labe. Více informací k akčním programům Labe, inventarizaci znečištění, monitorovacím programům a jakosti povrchových vod Labe a významných přítoků na českém i německém území je možno nalézt na adrese <http://www.ikse-mkol.org/>.

Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje

Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje (MKOD) vstoupila pro Českou republiku v platnost v říjnu 1998. V České republice je touto úmluvou dotčeno celé povodí řeky Moravy včetně řeky Dyje, která zasahuje na území ČR a Rakouska. Podle článku 7 Úmluvy mezinárodní komise stanovila emisní limity uplatnitelné pro vybraná průmyslová odvětví nebo činnosti, a to z hlediska množství a koncentrace znečišťujících látek tak, aby se ve zdrojích znečištění používaly postupy založené na nejlepších dostupných bezodpadových nebo nízkoodpadových

technologiích. V případech vypouštění nebezpečných látek budou emisní limity vycházet z nejlepších dostupných technik s cílem snížit znečištění u zdroje nebo při čištění odpadních vod. V rámci MKOD existuje tzv. Doporučení nejlepších dostupných technologií při výrobě buničiny, v papírenském průmyslu, chemickém průmyslu a v potravinářském průmyslu.

Jako jediná komise pro ochranu mezinárodního povodí provedla MKOD již dva společné průzkumy (1. and 2. Joint Danube Survey). První z nich se v roce 2001 zabýval pouze samotným Dunajem. Druhý, který proběhl na přelomu srpna a září 2007, vycházel ze získaných zkušeností a byl mnohem ambicióznější – zabýval se celým dunajským povodím, tedy včetně přítoků. Sledovaly se při tom hydrologické, chemické i ekologické ukazatele. Po skončení expedice vědci v celé Evropě prováděli analýzy vzorků vody, sedimentů, rostlin, ryb a jiných vodních druhů. Za ČR se práce účastnili zejména zástupci Výzkumného ústavu vodohospodářského T.G.M., v.v.i. Práce mezinárodního týmu vyústila v závěrečnou zprávu i stručnou příručku pro veřejnost.

Je zpracováván Mezinárodní plán povodí Dunaje, který začne platit od roku 2010. Více informací lze nalézt na webových stránkách MKOD <http://www.icpdr.org/>.

Dohoda o mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním (MKOOpZ) vstoupila pro Českou republiku v platnost v dubnu 1999. Smluvní strany²³ se zavázaly ke spolupráci v Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním s cílem předcházet a trvale snižovat zatížení Odry a Baltského moře škodlivými látkami, dosáhnout stavu vodních a souvisejících terestrických ekosystémů co možná nejlépe k přirozenému stavu s příslušnou diverzitou druhů a umožnit využívání Odry k získávání pitné vody z břehové infiltrace a k zemědělskému využití vody a sedimentů. Náplní ustavených pracovních skupin je v současnosti především implementace požadavků směrnice 2000/60/ES.

V roce 2005 byly v rámci činnosti mezinárodní komise zpracovány „Požadavky na zařízení pro nakládání s látkami ohrožujícími jakost vody v oblastech ohrožených povodněmi nebo vzdušným“ jako doporučení pro stávající i nově budovaná technická zařízení.

V současné době zpracovávány Mezinárodní plán povodí Odry i jeho konečná podoba jsou sestaveny do syntetické, shrnující a agregované podoby, vytvářející přehled o celkovém stavu vod a o nutných opatřeních k dosažení potřebných environmentálních cílů v rámci celé Mezinárodní oblasti povodí Odry. Uveden v platnost bude po jeho schválení koncem roku 2009.

Mezivládní dohody o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí

Mezivládní dohody o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí byly podepsány se Slovenskou republikou (1992), Polskou republikou (1998) a SRN (1999). Spolupráce České republiky s jednotlivými státy se tematicky různí a zaměřuje se především na monitorování stavu životního prostředí, hodnocení ekologických rizik, výměnu informací v oblasti legislativy, veřejné správy, technologií šetrných k ŽP, havarijní znečištění, projektovou a výzkumnou činnost.

Mezinárodní spolupráce na hraničních vodách

Spolupráce na hraničních vodách byla ustavena se všemi sousedícími státy s Českou republikou, a to: s Polskou republikou (1958), Rakouskem (1970), SRN (1997) a Slovenskou republikou (1999). Předmětem spolupráce je problematika údržby hraničních toků, ochrana a zlepšování jejich jakosti, řešení mimořádného zhoršení jakosti vod, varovná a hlásná služba, společné monitorovací programy apod.

Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer

Úmluva vstoupila v platnost pro Českou republiku v září 2000. Cílem úmluvy je zajistit ochranu a racionální, pro všechny strany únosné, využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer.

²³ Česká republika, Polská republika, SRN, Evropské společenství.

Úmluva zavazuje signatáře provádět vhodná opatření k prevenci, omezování a snižování znečištění vod přecházejících státní hranice a k tomuto účelu zavádět odpovídající opatření.

7.2 Mezinárodní spolupráce v oblasti ochrany životního prostředí

Úmluva o posuzování vlivů na životní prostředí přesahující hranice států (ESPOO úmluva)

Úmluva o posuzování vlivů na životní prostředí přesahující hranice států, označovaná též jako ESPOO konvence, vstoupila pro Českou republiku v platnost v květnu 2001. Cílem úmluvy je přijmout všechna vhodná a účinná opatření k prevenci, snížení a omezení škodlivého dopadu činností přesahujících hranice států uvedených v Dodatku I. Každá smluvní strana je proto vázána přijmout nezbytná právní, administrativní nebo jiná opatření k implementaci ustanovení této úmluvy.

Česká republika je rovněž signatářem Protokolu o strategickém posuzování životního prostředí (Protokol o SEA), který byl sjednán k ESPOO úmluvě. ČR podepsala tento protokol na 5. ministerské konferenci „Životní prostředí pro Evropu“ dne 21. května 2003 v Kyjevě.

Úmluva o účincích průmyslových havárií přesahujících hranice států

Úmluva vstoupila v platnost pro Českou republiku v září 2000. Česká republika podpořila švýcarský návrh na vytvoření právně závazného nástroje – protokolu, upravujícího odpovědnost za škody na životním prostředí, přesahující hranice státu.

Stockholmská úmluva o perzistentních organických polutantech

Úmluva byla Českou republikou ratifikována v srpnu 2002. Upravuje výrobu, použití, dovoz a vývoz 21 vybraných perzistentních organických polutantů, a to s cílem ochránit lidské zdraví a životní prostředí před škodlivými vlivy těchto látek, které setrvávají v prostředí dlouhou dobu. Jde o: aldrin, DDT, dieldrin, endrin, heptachlor, hexachlorbenzen, chlordan, mirex, toxafen, polychlorované bifenyly, polychlorované dibenzodioxiny a dibenzofurany, a od roku 2009: hexabromobifenyl, penta- a oktobromovaný difenylether, pentachlorbenzen, lindan α - a β -hexachlorcyklohexan, chlordecon a PFOS. Část z uvedených látek nebyla v ČR nikdy používána ani vyráběna, část látek je pro ČR relevantní v důsledku předchozího použití či výroby. V současnosti je prověřováno několik dalších chemických látek, které by pro své nebezpečné vlastnosti mohly být zařazeny do režimu regulace v rámci úmluvy. Jde o chlorované parafíny s krátkým řetězcem, hexabromcyklododekan nebo endosulfan.

Základním dokumentem pro plnění Stockholmské úmluvy na národní úrovni je Národní implementační plán Stockholmské úmluvy. Plán musí připravit každá smluvní strana do dvou let poté, co pro ni úmluva vstoupí v platnost. Národní implementační plán Stockholmské úmluvy České republiky byl vzat na vědomí vládou dne 7. prosince 2005 usnesením č. 1572. Rozšířená verze plánu byla odevzdána sekretariátu Stockholmské úmluvy dne 8. května 2006. Plán obsahuje dlouhodobé cíle stanovené až na dobu 10 let. Strategické dokumenty Stockholmské úmluvy jsou přístupny na webové stránce: http://iris.env.cz/AIS/web-pub2.nsf//cz/strategicke_dokumenty_stockholmska_umluva.

Úmluva o postupu předchozího souhlasu v mezinárodním obchodu s některými chemickými látkami a přípravky na ochranu rostlin (tzv. Rotterdamská úmluva)

Cílem úmluvy je ochrana životního prostředí a zdraví člověka před nepříznivými účinky nebezpečných chemických látek. Úmluva obsahuje seznam nebezpečných látek, na které se vztahuje postup předchozího souhlasu. Tento seznam zahrnuje průmyslové chemikálie a účinné látky na ochranu rostlin, jejichž použití je v řadě zemí zakázáno nebo významně omezeno. Pro každou látku uvedenou v seznamu se vypracuje hodnotící dokument, který shrnuje její nebezpečnost a důvody omezení jejího používání. Úmluva tak umožňuje kontrolovat pohyb vybraných látek a omezovat jejich nežádoucí dovoz či vývoz. ES k této úmluvě přistoupilo s účinností od 19. prosince 2002 na základě rozhodnutí Rady č. 2006/730. Detailní pravidla jejího provádění stanovuje nařízení č. 2008/689, platné od 4. srpna 2008. Pro ČR vstoupila v platnost v roce 2003.

Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (tzv. Aarhuská úmluva)

Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí je přelomovým dokumentem pro životní prostředí a demokracii. Veřejnost má v duchu Aarhuské úmluvy právo získávat srozumitelné informace o životním prostředí, účastnit se rozhodování a mít zajištěnu právní ochranu. Tuto úmluvu Česká republika ratifikovala v roce 2004.

Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer

Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer byla předložena k podpisu 17. března 1992 a v platnost vstoupila dne 6. října 1996. Úmluvu ratifikovalo 34 států v oblasti EHK OSN. Česká republika tak učinila 12. června 2000.

Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek

Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek vstoupil v platnost 8. října 2009 90 dní poté, co byl ratifikován 16 státy (10. července 2009 uložila šestnáctou ratifikační listinu Francie). Proces vstupu Protokolu v účinnost trval 6 let od jeho podepsání 36 státy v roce 2003 v Kyjevě (v rámci páté ministerské konference „Životní prostředí pro Evropu“). Protokol je klíčovým dokumentem v oblasti stanovení struktury a rozsahu registrů znečišťování. Zároveň Protokol garantuje veřejnosti, že smluvní strany musí zajistit veřejnosti bezplatný a snadný přístup k informacím o znečišťování. Česká republika úspěšně dokončila ratifikační proces 12. srpna 2009. Protokol je pro ČR platný od 10. listopadu 2009. V ČR jsou požadavky Protokolu naplňovány prostřednictvím integrovaného registru znečišťování, který poskytuje veřejnosti informace od roku 2005 (www.irz.cz).

Protokol o strategickém posuzování životního prostředí

Cílem Protokolu je zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí, a tím i lidského zdraví. Prostředkem k dosažení tohoto cíle je posuzování připravovaných plánů a koncepcí z hlediska zájmů ochrany životního prostředí a zdraví, přičemž smluvní strany mají zajistit jasné, transparentní a účinné postupy jak tohoto cíle dosáhnout. Protokol byl podepsán v roce 2003 v Kyjevě na zvláštním zasedání smluvních stran Úmluvy o posuzování vlivů. Příslušný legislativní nástroj v ČR představuje zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

7.3 Metodické pokyny, sdělení a směrnice ministerstev

Metodické pokyny a sdělení ministerstev jakožto podzákonné předpisy jsou vydávány jednotlivými ministerstvy za účelem vysvětlení a dalšího rozvedení metodického přístupu k provedení zákonných předpisů, především prováděcích vyhlášek a nařízení vlády. Mají také upozornit správní orgány, podnikatelské subjekty a odbornou veřejnost na nové okolnosti a přístupy, které mají být zavedeny v souvislosti se schválenými zákony a prováděcími předpisy.

Směrnice ministerstev zpravidla určují podmínky pro realizaci podzákonných předpisů. Většina směrnic Ministerstva životního prostředí je vydávána v souvislosti s propůjčením ochranné známky Ekologicky šetrný výrobek.

7.4 Dobrovolné dohody

Dobrovolné dohody přesahují rámec platné legislativy v životním prostředí. Využívají se k řešení tradičních i nových problémů životního prostředí. Jsou uzavírány mezi příslušným ministerstvem a daným průmyslovým svazem nebo sdružením podniků formou smlouvy. I když Dohoda není právně závazným předpisem, její součástí je obvykle i sankční ustanovení pro případ neplnění předmětu

dohody. V následujícím textu jsou uvedeny ty dohody, které vedou ke snížení znečišťování vod nebo životního prostředí obecně.

Dobrovolná dohoda MŽP a Českého sdružení výrobců a dovozců přenosných baterií

Dohoda vychází z nutnosti zavést do praxe systém nakládání s použitými elektrickými akumulátory, galvanickými články a bateriemi podle § 38 odst. 1. písm. b) a c) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, který je založen na prioritách prevence vzniku odpadů, omezování jeho množství a jeho následného využití nebo odstranění způsobem, jenž neohrožuje lidské zdraví a životní prostředí a jenž umožní povinným osobám prakticky splnit povinnosti dané § 38 zákona o odpadech, a zajistí postupné splnění cílů a zásad stanovených předmětnými směrnici ES.

Dne 27. června 2009 byla schválena novela zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, která přináší změny v oblasti nakládání s bateriemi a akumulátory. Hlavním důvodem vypracování novely zákona byla nutnost implementovat do českého právního řádu směrnici 2006/66 o bateriích a akumulátorech. Novela zákona by měla přispět ke splnění jednoho z hlavních cílů této směrnice, kterým je dosažení minimální úrovně sběru baterií a akumulátorů na hodnotu 20 % do roku 2012 a 45 % do roku 2016.

Některé požadavky zákona:

- zákaz uvádět na trh nebo do oběhu baterie nebo akumulátory, které obsahují více než 0,0005 % hmotnostních rtuti, bez ohledu na to, zda jsou, či nejsou zabudované do elektrozařízení nebo do jiných výrobků, s výjimkou knoflíkových článků s obsahem rtuti nepřesahujícím 2 % hmotnostní, a přenosné baterie nebo akumulátory, které obsahují více než 0,002 % hmotnostních kadmia, včetně baterií a akumulátorů zabudovaných do elektrozařízení nebo do jiných výrobků,
- výrobce je povinen dodržovat při výrobě baterií a akumulátorů stanovené limity obsahu kadmia a rtuti,
- výrobce je povinen na vlastní náklady písemně informovat konečného uživatele o způsobu zajištění zpětného odběru nebo odděleného sběru,
- podporovat rozvoj v oblastech pro přednostní využití odpadu,
- propagovat odpovědnost výrobců, obcí a spotřebitelů/občanů za uplatnění principů trvale udržitelného rozvoje.

Dohoda o spolupráci mezi MŽP, zástupci Svazu podnikatelů ve stavebnictví a sdružením „Stavíme ekologicky“

Dohoda o spolupráci mezi MŽP, zástupci Svazu podnikatelů ve stavebnictví a sdružením Stavíme ekologicky byla podepsána v dubnu 2002. Obě strany přistupují na dohodu spolupracovat v otázkách prohloubení integrace zásad Státní politiky životního prostředí do oborů stavebnictví. Budou usilovat o zavedení nových strategických pohledů do praxe při hodnocení environmentálního chování podnikatelské sféry, s cílem dojít ke společné odpovědnosti za stav životního prostředí. Cíle spolupráce jsou zaměřeny na:

- zavádění environmentálních systémů řízení v oboru stavebnictví, které vedou ke kontinuálnímu omezování znečišťování a minimalizaci odpadů (EMAS, EMS),
- využívání dalších dobrovolných nástrojů při realizaci investičních akcí: ekologicky šetrné výrobky, principy čistší produkce, dobrovolné dohody, LCA (hodnocení životního cyklu výrobků), ekodesign, prodlouženou odpovědnost výrobce, greener purchasing (přednostní nakupování a využívání ekologicky šetrných výrobků a výrobků firem, které implementovaly environmentální přístupy ve výrobním procesu), retail (využívání obchodních sítí nabízejících přednostně výrobky a služby příznivé pro životní prostředí), public procurement (uplatňování environmentálních kritérií v podmínkách výběrových řízení pro subdodavatele),
- prosazování postupů směřujících k vyššímu využívání obnovitelných zdrojů.

7.5 Dobrovolné aktivity průmyslové sféry

K pozitivnímu ovlivnění podniků z hlediska zvýšení jejich ekologické efektivity a konkurenceschopnosti v České republice jsou postupně zaváděny nové nástroje, směřující k uplatnění takových postupů, které jsou šetrnější k životnímu prostředí důslednějším managementem a vyvoláním změn vzorců výroby a spotřeby. V České republice jsou realizovány především následující dobrovolné nástroje:

- **zavádění environmentálních systémů řízení EMS, EMAS, CHEMAS** (v chemickém průmyslu) – zapracování požadavků na ochranu životního prostředí do systému řízení podniku,
- **označování ekologicky šetrných výrobků (ecolabelling)** – ekoznačka je označení, které identifikuje celkovou environmentální přednost produktu, výrobku nebo služby v rámci určité produktové kategorie, se zohledněním životního cyklu,
- **označování ekologicky šetrných výrobků (ecolabelling EU)** – stejně jako český národní program je program ekoznačení EU dobrovolný. Ekoznačkou EU je tzv. „The Flower“ – „Květina“.
- **národní program čistší produkce (NPCP)** – přijetím usnesení vlády č. 165/2000 vytvořila vláda prostor k plnění Mezinárodní deklarace o čistší produkci, ke které se ČR přihlásila v roce 1999. Účelem NPCP je změnit přístup podniků, samosprávy, státní správy i veřejnosti k volbě opatření, zajišťujících ochranu životního prostředí při průmyslové a jiné činnosti, včetně poskytování služeb tak, že budou dávat přednost preventivním opatřením,
- **program Responsible Care (RC)** – představuje dobrovolné zajišťování odpovědného způsobu podnikání podniků vzhledem k veřejnosti, úřadům, nevládních ekologických skupin a investorů,
- **program Integrovaná výrobní politika** – cílem je maximální podpora výrobních cyklů, jež budou dostatečně uspokojovat potřeby společnosti, přičemž jejich negativní dopady na životní prostředí, od získání suroviny až po likvidaci použitého výrobku, budou co nejvíce minimalizovány ve všech fázích daného životního cyklu,
- **ISO 14001** – norma Mezinárodní organizace pro standardizaci v platné verzi ČSN EN ISO 14001:2005 slouží k zavedení environmentálního systému řízení (EMS), řízení vlivu organizace na životní prostředí. Požadavky ISO 14001 jsou shodné se základními požadavky EMAS,
- **Environmentální manažerské účetnictví (EMA)** – poskytuje informace o nákladech a přínosech spojených s problematikou životního prostředí,
- **LCA (Posuzování životního cyklu)** – poskytuje informaci o vlivech určitého systému, např. výrobku na životní prostředí v průběhu jeho celého životního cyklu,
- **Environmentální reporting** – soubor informací o vlivech podniku na životní prostředí, jež podnik zveřejňuje,
- **Environmentální prohlášení typu III** – podstatou environmentálního prohlášení je zveřejnění měřitelných informací o vlivu výrobku na životní prostředí v průběhu celého jeho životního cyklu (např. spotřeba energií a vody, produkce nebezpečných odpadů, vliv na změnu klimatu apod.),
- **Ekodesign** – začleňování požadavků na ochranu životního prostředí do návrhu a konstrukce výrobků s účelem vyvinout výrobek, jehož životní cyklus bude při poskytování požadovaného užítku a ekonomické efektivity vykazovat zároveň co nejnižší negativní dopad na životní prostředí.
- **Společenská odpovědnost (CSR)** – je doporučený přístup, který představuje komplexní soubor nástrojů, jejichž vzájemné působení vede k udržitelnému rozvoji organizace,
- **Totální řízení kvality (TQM)** – jde o doporučený přístup, poněvadž neexistuje striktně kodifikovaný přístup, a je velmi komplexní, přizpůsobitelný specifickým podmínkám jednotlivých provozovatelů. Praktické zavedení systému může vést k rychlé certifikaci prakticky všech systémů řízení (kvalita, životní prostředí, bezpečnost práce a zdraví).

7.6 Národní programy podpory na ochranu životního prostředí

Nejdůležitějším finančním zdrojem poskytujícím podpory je Státní fond životního prostředí ČR (SFŽP), který je jedním ze základních předpokladů naplnění cílů Státní politiky životního prostředí. V souvislosti s realizací opatření zlepšujících životní prostředí existuje možnost získat podporu ze SFŽP v návaznosti na vyhlášené programy. Základní přístupy k poskytování finančních prostředků ze SFŽP jsou definovány směrnicí Ministerstva životního prostředí, o poskytování prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR, která je v aktualizované podobě vydávána každým rokem. To umožňuje pružně měnit tematiku podporovaných programů s ohledem na národní i mezinárodní závazky a priority v oblasti ochrany životního prostředí. Podporu nelze poskytovat na již ukončené akce.

V následujícím textu je uveden stručný přehled programů financovaných nejen ze SFŽP, ale i z dalších finančních zdrojů, jako jsou např. rozpočtové kapitoly jednotlivých ministerstev, Fond národního majetku apod.:

- **program Střední zdroje** – slouží k podpoře opatření u komunálních zdrojů znečištění velikosti 2 000 až 10 000 ekvivalentních obyvatel (EO), u nichž není dosud vybudována čistírna odpadních vod (ČOV), nebo kde bude stávající ČOV rozšířena na kapacitu uvedené velikosti, podpora se vztahuje rovněž na vybudování veřejné části kanalizace,
- **program Ochrana zdrojů pitné vody** – slouží k podpoře opatření u komunálních zdrojů znečištění do velikosti 2 000 EO, které leží v ochranných pásmech zdrojů pitné vody,
- **program Rozšíření kanalizačních systémů** – slouží pro podporu opatření u zdrojů znečištění, kde se na vybudovanou kanalizaci, jejíž součástí je kapacitně vyhovující ČOV, připojuje další zdroj znečištění v aglomeracích od 300 do 10 000 EO,
- **program Revitalizace říčních systémů** – program revitalizace předpokládá postupné naplňování a revitalizaci opatření, která povedou k udržení a systematickému zvyšování biologické rozmanitosti, příznivému uspořádání vodních poměrů a takovému uspořádání funkčního využití území, které zajišťuje ochranu přírodních i kulturních hodnot krajiny,
- **program Vodohospodářské stavby** – cílem je podpořit výstavbu a technickou obnovu vodovodů, úpraven vod, čistíren odpadních vod s projektovanou kapacitou nad 2 000 EO, výstavbu hlavních kanalizačních sběračů a dostavbu kanalizačních systémů minimálně pro 200 EO,
- **program Útlum hornictví včetně sanace těžby uranu** – program útlumu uranového, rudného a uhelného hornictví je určen souborem příslušných usnesení vlád České republiky a je jimi současně konkretizován postup útlumu včetně sanace těžby uranu,
- **program Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní** – snížení znečištění vod, zlepšení jakosti pitné vody, omezování rizika povodní,
- **program Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží** – zkvalitnění nakládání s odpady, odstraňování starých ekologických zátěží (program je kofinancován z programu Fondu soudržnosti),
- **program Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik** – omezování průmyslového znečištění, prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod (program je kofinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj – ERDF),
- **program Zlepšování stavu přírody a krajiny** – implementace a péče o území soustavy Natura 2000, podpora biodiverzity, obnova krajinných struktur, optimalizace vodního režimu krajiny, podpora regenerace urbanizace krajiny (program je kofinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj – ERDF),

- **program Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu** – rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací (program je kofinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj – ERDF),
- **program Technická asistence** – technická asistence při přípravě, realizaci, monitorování a kontrole operací OPŽP, ostatní výdaje technické asistence OP Životní prostředí (program je kofinancován z Fondu soudržnosti),
- **program Neinvestiční podpora poradenství v oblasti REACH** – cílem programu je neinvestiční podpora poradenství za účelem rozvoje alternativních metod hodnocení rizik chemických látek, a tím minimalizace významných nepříznivých účinků na lidské zdraví a životní prostředí,
- **program Podpora environmentálních technologií (ETAP)** – cílem programu je koordinovat podporu environmentálních technologií, která by se projevila v konkrétních opatřeních promítnutých do jednotlivých odvětvových politik a programů a zajistit patřičné kroky k implementaci ETAP. Program je orientován na maximální využití potenciálu, který nabízí rozšíření a využívání environmentálních technologií, ke snížení zátěže životního prostředí, zlepšení kvality života obyvatel a podpoře ekonomického růstu,
- **program Výzkum životního prostředí** – v rámci výdajů státního rozpočtu jsou každoročně vynakládány účelové a institucionální investiční i neinvestiční prostředky na výzkum životního prostředí,
- **projekt Partnerství pro udržitelnou spotřebu a výrobu** – Česká informační agentura životního prostředí (CENIA), společně s dalšími čtyřmi partnery odstartovala v září 2006 projekt, který má za úkol směřovat firmy, veřejnou správu a širokou veřejnost k nakupování a vyrábění produktů, jež jsou šetrnější k životnímu prostředí. Součástí projektu je rovněž vybudování odborných kapacit a systému přenosu informací a příkladů dobré praxe, ale i řada dalších aktivit,
- **program Podpory zajištění monitoringu vod** podle Přílohy č. V Směrnice MŽP č. 13/2006 o poskytování finančních prostředků ze SFŽP ČR,
- **program Podpory systému pro nakládání s autovraky** podle Přílohy č. VI Směrnice MŽP č. 13/2006 o poskytování finančních prostředků ze SFŽP ČR.

7.7 Mezinárodní programy podpory na ochranu životního prostředí

Významným zdrojem financování nebo spolufinancování projektů zaměřených na ochranu životního prostředí jsou i různé mezinárodní fondy a programy. K nejvýznamnějším mezinárodním programům, v nichž je Česká republika v oblasti ochrany životního prostředí zúčastněna nebo se na ně připravuje, patří:

- **Rámcové programy** – v oblasti výzkumu a vývoje se spolupráce s EU odehrává na bázi tzv. Rámcových programů spolupráce. Rámcové programy (RP) jsou hlavním finančním nástrojem, kterým Evropská unie podporuje výzkumné a vývojové aktivity ve stěžejních vědeckých oblastech. V současnosti probíhá 7. rámcový program pro období 2007–2013. RP je rozdělen do čtyř základních komponentů evropského výzkumu: Spolupráce, Myšlenky, Lidé a Kapacity.
- **Program Fond soudržnosti** – okamžikem svého vstupu do Evropské unie získala Česká republika možnost využívat nástroje strukturální politiky určené členskými státy EU. Fond soudržnosti poskytuje prostředky na velké investiční projekty v oblastech životního prostředí (čištění odpadních vod, evidence zdrojů znečištění, nakládání s odpady, odstraňování starých ekologických zátěží) a dopravy těm členskými státy, jejichž HDP na jednoho obyvatele měřený paritou kupní síly je nižší než 90 % průměru EU. Důležitou podmínkou je, aby projekty pro financování z Fondu soudržnosti byly v souladu s celkovou strategií v oblasti životního prostředí a dopravy na úrovni administrativní (územní) jednotky či sektoru.

- **Operační program Infrastruktura** – Operační program Infrastruktura (OPI) je hlavním programovým dokumentem pro oblast životního prostředí z prostředků strukturálního fondu EU „Evropský fond pro regionální rozvoj (ang. zkr. ERDF). Má celkem čtyři priority, z nichž ochrany životního prostředí se týkají Priorita 2 – Snížení negativních důsledků dopravy na ŽP a především pak Priorita 3 – Zlepšování environmentální infrastruktury.
- **Program rozvoje venkova** – Program rozvoje venkova je programový dokument pro čerpání finančních prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova na období 2007 až 2013. Program venkova je realizován prostřednictvím čtyř prioritních os, z nichž III. prioritní osa v opatření 2.1. zahrnuje program na podporu investic do základní vodohospodářské infrastruktury obcí do 2 000 obyvatel.
- **Operační program Životního prostředí (OPŽP)** – nabízí v letech 2007–2013 z evropských fondů (konkrétně z Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj) přes 5 miliard euro. Objemem financí – 18,4 % všech prostředků určených z fondů EU pro ČR – jde o druhý největší český operační program. Cílem operačního programu je ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu trvale udržitelného rozvoje. Kvalitní životní prostředí je základem zdraví lidí a přispívá ke zvyšování atraktivity České republiky pro život, práci a investice, a podporuje tak naši celkovou konkurenceschopnost. Operační program Životního prostředí, který připravil Státní fond životního prostředí a Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Evropskou komisí, přináší České republice prostředky na podporu konkrétních projektů v sedmi oblastech:
 - zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika,
 - zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí,
 - udržitelné využívání zdrojů energie,
 - zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží,
 - omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik,
 - zlepšování stavu přírody a krajiny,
 - rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu.

8 Část G: Programy pro jednotlivé prioritní a vybrané znečišťující látky

Programy na snížení znečištění povrchových vod jsou zpracovány pro ty konkrétní nebezpečné a zvláště nebezpečné závadné látky, které jsou uvedeny na seznamu prioritních látek a pro které jsou na úrovni Společenství stanoveny normy environmentální kvality podle směrnice 2008/105/ES (33 prioritních látek + 8 dalších znečišťujících látek, jejich seznam je uveden v příloze V tohoto Programu). Vzhledem k jejich rozsahu jsou přiloženy v elektronické podobě na CD nosiči.

Každý specifický program pro danou konkrétní látku obsahuje informace o vlastnostech látky, její mobilitě do životního prostředí, obecném použití, konkrétních zdrojích znečištění v ČR, výroбах, technologických procesech, nejlepších dostupných technikách, relevantních mezinárodních právních předpisech a smlouvách, národních legislativních a podzákonných opatřeních. Dále jsou uvedeny platné emisní a imisní standardy, které se k dané látce vztahují a jejich zastoupení v jednotlivých složkách vodního prostředí na základě dat národních monitorovacích programů.

9 Souhrn přímých a nepřímých opatření na snížení znečišťování povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami

Opatření uvedená v následujícím souhrnu jsou hlavní opatření v oblasti voda a v dalších souvisejících oblastech majících přímý i nepřímý vliv na snižování znečištění povrchových vod, která jsou již legislativně zakotvena nebo se připravují, včetně opatření formulovaných tímto Programem.

Hlavním cílem Programu je naplňovat opatření, která vedou k postupné eliminaci zvláště nebezpečných látek ve vodním prostředí a ke snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými látkami, jejichž součástí jsou i prioritní látky podle směrnice 2008/105/ES.

9.1 Hlavní opatření v oblasti voda

1. Vypouštění odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečných závadných látek, uvedených v příloze č. 1 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění, a specifikovaných v části C přílohy č. 1 nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění, do vod povrchových a do kanalizací může být prováděno pouze na základě povolení vodoprávního úřadu

(§ 38 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění, příloha č. 1 Část C nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění)

2. K vypouštění odpadních vod, u nichž lze mít důvodně za to, že mohou obsahovat jednu nebo více zvláště nebezpečných závadných látek, do kanalizace je třeba povolení vodoprávního úřadu.

(§ 16 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)

3. Vypouštění odpadních vod s obsahem nebezpečných závadných látek, uvedených v příloze č. 1 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění, a specifikovaných v nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění, do vod povrchových může být prováděno pouze na základě povolení vodoprávního úřadu.

(§ 38 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění, příloha č. 1 Část C nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění)

4. Vydané povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečné závadné látky a nebezpečné závadné látky do vod povrchových musí být časově omezeno na dobu maximálně 4 roky.

(§ 9 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)

5. Kanalizací mohou být odpadní vody odváděny jen v míře znečištění a v množství stanoveném v kanalizačním řádu a ve smlouvě o odvádění odpadních vod. Odpadní vody, které k dodržení nejvyšší míry znečištění podle kanalizačního řádu vyžadují předchozí čištění, mohou být do kanalizace vypouštěny jen s povolením vodoprávního úřadu. Povolení může úřad vydat jen tehdy, bude-li zajištěno vyčištění těchto vod na míru znečištění odpovídající kanalizačnímu řádu.

(§ 18 odst. 2 a odst. 3 zákona č. 274/2001 Sb., v platném znění)

6. Při stanovování podmínek k vypouštění odpadních vod s obsahem nebezpečných a zvláště nebezpečných závadných látek do vod povrchových je vodoprávní úřad vázán imisními a emisními standardy a dalšími ustanoveními nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění, a přihlíží k dalším imisním standardům stanoveným v Programu. Od 1. 1. 2010 musí vodoprávní úřad stanovovat emisní limity pro vypouštění odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečných závadných látek a nebezpečných závadných látek do vod povrchových pouze tzv. kombinovaným, emisně-imisním způsobem tak, aby imisní standardy byly dosaženy nejpozději do 22. 12. 2015.

(§ 6 odst. 11 nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění podle § 38 odst. 5 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)

7. Při stanovování podmínek k vypouštění odpadních vod do vod povrchových je vodoprávní úřad povinen přihlížet k nejlepším dostupným technologiím ve výrobě a v oblasti zneškodňování odpadních vod.
(§ 5 odst. 2 a § 38 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)
8. Přímé vypouštění odpadních vod obsahujících nebezpečné závadné látky a zvláště nebezpečné závadné látky podle přílohy č. 1 do vod podzemních nelze povolit.
(§ 38 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)
9. Uvádění radionuklidů do životního prostředí včetně vypouštění do vod nad stanovenou míru obsahu radionuklidů vyžaduje souhlas kompetentního úřadu.
(§ 8 odst. 1 a § 9 odst. 1 písm. h) zákona č. 18/1997 Sb., v platném znění)
10. Každý, kdo zachází s nebezpečnými závadnými látkami a se zvláště nebezpečnými závadnými látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, je povinen učinit odpovídající opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod nebo do veřejné kanalizace. Odpovídajícími opatřeními se rozumí zvláště ta, která jsou uvedena v § 39 odst. 2, 4 a 5 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění.
(§ 39 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)
11. Každý, kdo zachází se zvláště nebezpečnými závadnými látkami, je povinen vést záznamy o typech těchto látek, o jejich množství, o obsahu jejich účinných složek a o vlastnostech zejména ve vztahu k povrchovým a podzemním vodám. Tyto informace je na vyžádání povinen poskytnout vodoprávnímu úřadu a Hasičskému záchrannému sboru ČR.
(§ 39 odst. 6 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)
12. Uživatelé závadných látek mají za povinnost nakládat s nimi tak, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrožily jejich prostředí.
(§ 3 odst. 1 vyhlášky č. 450/2005 Sb.)
13. Původce havárie je povinen učinit bezprostřední opatření k odstraňování příčin a následků havárie. Ten, kdo způsobí nebo zjistí havárii, je povinen ji neprodleně nahlásit Hasičskému záchrannému sboru ČR nebo Policii ČR, popřípadě správci povodí, kteří neprodleně informují příslušný vodoprávní úřad a Českou inspekci životního prostředí.
(§ 41 odst. 1 a 2 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)
14. Vodoprávní úřad při stanovení emisních limitů pro vypouštění odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečných závadných látek do veřejné kanalizace přihlíží ke schválenému kanalizačnímu řádu.
(§ 16 odst. 4 zákona 254/2001 Sb., v platném znění)
15. Provozovatelé všech zařízení, která spadají do působnosti zákona o integrované prevenci a omezování znečištění, musí mít integrované povolení. Jeho součástí jsou i podmínky pro nakládání s nebezpečnými a zvláště nebezpečnými látkami, které nesmí být méně přísné než ty, které jsou stanoveny složkovými zákony.
(§ 42 zákona č. 76/2002 Sb., v platném znění)
16. Integrované rozhodnutí vydané podle zákona o integrované prevenci a omezování znečištění musí obsahovat závazné podmínky provozu zařízení, při jejichž stanovení úřad vychází z použití nejlepších dostupných technik a které mj. stanoví:
 - emisní limity,
 - opatření k vyloučení rizik možného znečištění životního prostředí,
 - podmínky zajišťující ochranu životního prostředí, zejména ochranu ovzduší, půdy, lesa, podzemních a povrchových vod, přírody a krajiny,

- opatření pro předcházení haváriím a omezování jejich případných následků.

(§ 13a § 14 odst. 3 zákona č. 76/2002 Sb., v platném znění)

17. Úřad má povinnost alespoň každých 8 let od doby vydání integrovaného povolení provést přezkum, zda nedošlo ke změně okolností, které mohou vést ke změně závazných podmínek integrovaného povolení. Úřad má povinnost provést přezkum vždy, pokud:

- se má za to, že došlo k závažnému porušení podmínek integrovaného povolení,
- došlo k takové změně v nejlepších dostupných technikách, které umožní významné snížení emisí bez vynaložení ekonomicky neúnosných nákladů na jejich zavedení,
- to vyžaduje změna emisních limitů a standardů kvality životního prostředí provedená na základě jiných právních předpisů,
- je znečištění životního prostředí v důsledku provozu zařízení tak značné, že významně přesahuje standard kvality životního prostředí a nelze se k němu přiblížit jinak než změnou závazných podmínek provozu zařízení.

(§ 18 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 76/2002 Sb., v platném znění)

18. Provozovatel uvedený v nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 166/2006 Sb. ohlašuje MŽP úniky a přenosy znečišťujících látek do integrovaného registru znečišťování, pokud jejich emise a přenosy překročí stanovenou mez. (§ 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 25/2008 Sb.). Ohlašování podléhají i další znečišťující látky nad rámec nařízení ES a přenosy v odpadech mimo provozovnu.

(§ 1 nařízení vlády č. 145/2008 Sb. podle § 3 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 25/2008 Sb.)

19. Provozovatel v nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 166/2006 Sb. neuvedený nebo provádějící činnost s nižší kapacitou, než tento předpis ES uvádí, ohlašuje MŽP úniky a přenosy znečišťujících látek do integrovaného registru znečišťování, pokud jejich emise a přenosy překročí stanovenou mez.

(§ 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb.)

20. Vypouštění odpadních vod s obsahem rtuti, kadmia a organohalogenových sloučenin (AOX) je při současném překročení koncentračního a hmotnostního limitu zpoplatněno.

(§ 90 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)

21. Za účelem prevence závažných havárií pro objekty a zařízení, v nichž je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na zdraví a životy lidí a životní prostředí je právnická nebo podnikající fyzická osoba povinna:

- zpracovat seznam všech nebezpečných látek umístěných v objektu nebo zařízení,
- přijmout nezbytná opatření k prevenci závažných havárií,
- navrhnout zařazení objektu nebo zařízení do skupiny A nebo skupiny B podle množství nebezpečné látky,
- zpracovat analýzu a zhodnocení rizik závažné havárie,
- zpracovat bezpečnostní program závažné havárie v případě zařazení objektu do skupiny A,
- zpracovat bezpečnostní zprávu v případě zařazení objektu do skupiny B včetně vnitřního a vnějšího havarijního plánu

(§ 3, § 8–20 zákona č. 59/2006 Sb.)

22. Provozovatelé vyjmenovaných činností, zvl. ti, kteří zacházejí se závadnými látkami a nebezpečnými chemickými látkami, jsou povinni předcházet vzniku ekologické újmy. Takovýto

provozovatel, který ekologickou újmu způsobí, je povinen na vlastní náklady ekologickou újmu zjišťovat a přijímat nápravná opatření.

(§ 3, § 6 a § 7 zákona č. 167/2008 Sb.)

23. Naplňovat cíle a opatření v ochraně vod stanovené závaznou částí Plánu hlavních povodí České republiky.

(příloha nařízení vlády č. 262/2007 Sb. podle § 24 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)

24. Naplňovat konkrétní cíle a opatření v ochraně povrchových vod stanovené jednotlivými schválenými Plány oblastí povodí, zvláště těch, které mají vazbu na dosažení dobrého stavu útvarů povrchových vod.

(§ 25 a § 23a odst. 1 písm.a) zákona č 254/2001 Sb., v platném znění)

25. Tam, kde je to technicky možné, činit nezbytná opatření k zastavení nebo postupnému odstraňování emisí, vypouštění a úniků zvláště nebezpečných závadných látek, zvláště pomocí nejlepších dostupných technik nebo postupů.

(§ 23a odst. 1 písm. a) bod 4. zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)

26. Tam, kde je to technicky možné, přijímat opatření ke snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami.

(§ 23a odst. 1 písm. a) bod 4. zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)

27. Pravidelně aktualizovat programy monitoringu jakosti povrchových vod realizované podle § 21 vodního zákona s ohledem na současný stav poznání chování a ekotoxicity chemických látek v jednotlivých složkách hydrosféry a s ohledem na přijímaná opatření a strategie v rámci Společenství.

(opatření stanovené tímto Programem a směrnicí 2008/105/ES)

28. Pro nebezpečné a zvláště nebezpečné závadné látky identifikované jako relevantní pro hydrosféru ČR stanovovat imisní standardy v souladu s přílohou V směrnice 2000/60/ES a další nástroje regulace znečišťování povrchových vod (např. emisní standardy) v souladu s technickým pokrokem a opatřeními přijímanými v této oblasti v rámci ES, zejména v souvislosti s implementací směrnice 2000/60/ES (prioritní látky) a začlenit je do legislativy formou novel, zejména nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

(opatření stanovené tímto Programem a směrnicí 2008/105/ES)

29. Nebezpečné závadné látky a zvláště nebezpečné závadné látky a prostředky je obsahující musí být zneškodňovány pouze zákonnými postupy, v případě veřejnosti jako nebezpečný odpad prostřednictvím tzv. sběrných dvorů. Tyto látky nesmějí být vylévány nebo jinak vnášeny do kanalizace, a to ani v malých množstvích.

(opatření stanovené tímto Programem a dalšími předpisy viz kap. 9.2)

9.2 Opatření formulovaná v rámci dalších složkových zákonů a předpisů

Na snižování znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami mají významný vliv rovněž opatření regulující dovoz a použití některých závadných látek v průmyslové výrobě a na trhu. Dále jsou to opatření legislativně přijatá v rámci ochrany ostatních složek životního prostředí a v některých resortech. Následující opatření byla již legislativně schválena a některá z nich jsou součástí závazných částí plánů (např. Plán odpadového hospodářství, Plán snižování emisí do ovzduší apod.).

Opatření vztahující se k uvádění výrobků na trh

1. Výrobce, zhotovitel nebo dovozce jsou před uvedením látky nebo přípravku na trh povinni zajistit provedení jejich klasifikace. První příjemce neuvede na trh v České republice látky nebo přípravky, které nejsou klasifikovány v souladu se zákonem.

(§ 3 odst. 1 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění)

2. Osoba, která uvedla na trh nebezpečnou látku nebo přípravek, které nespĺňují požadavky pro jejich klasifikaci, balení nebo označování, je povinna pozastavit uvádění takové látky nebo přípravku na trh, dokud nezjedná nápravu, resp. stáhnout tuto látku nebo přípravek z trhu ve stanovené lhůtě.

(§ 38 odst. 1 až 3 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění)

3. Vinylchlorid (chlorethen) nesmí být používán jako hnací plyn v aerosolech pro jakýkoli účel.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

4. Látky a přípravky, které obsahují benzen, nesmí být uváděny na trh, pokud obsahují množství rovné nebo větší než 0,1 % hm. této látky. Toto omezení se nevztahuje na motorová paliva, látky a přípravky používané v průmyslové výrobě, která nedovoluje emise benzenu nad mezní hodnoty podle platných právních předpisů, a na odpady.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

5. Benzen povolen v hračkách uváděných na trh, jestliže jeho koncentrace ve volném stavu přesahuje 5 mg.kg⁻¹ hmotnosti hračky.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

6. Uhličitan olovnatý bezvodý, uhličitan-hydroxid olovnatý nesmí být jako látka ani jako přípravky použity jako nátěrové hmoty, s výjimkou nátěrových hmot používaných k restaurování uměleckých děl a historických budov. Jakékoliv uvádění síranu olovnatého na trh je zakázáno.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

7. Rtuť se nesmí používat jako látka nebo součást přípravků určených k:

- ochraně dřeva,
- při impregnaci silně namáhaných průmyslových textilií a přízí určených pro jejich výrobu,
- k zabránění před uhníváním působením mikroorganismů, rostlin nebo živočichů na zařízeních zcela nebo částečně ponořených do vody, včetně trupů lodí a zařízení nebo vybavení používaných k chovu ryb.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

8. Na trh se nesmí uvádět baterie a akumulátory, které obsahují více než 0,0005 % hm. rtuti. Tento zákaz se nevztahuje na knoflíkové články a baterie složené z knoflíkových článků s obsahem rtuti nejvýše 2 % hm.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

9. Látky nebo přípravky obsahující sloučeniny arzenu se nesmějí používat:

- při konzervaci dřeva, dřevo takto ošetřené se nesmí uvádět na trh,

- jako ochrana před znečišťováním mikroorganismy, rostlinami nebo zvířaty u trupů lodí a zařízení používaných k chovu ryb nebo korýšů a měkkýšů, jakéhokoli zařízení nebo vybavení, která jsou zcela nebo částečně ponořena,
- k úpravě průmyslových odpadních vod, bez ohledu na jejich použití.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

10. Za určitých podmínek stanovených vyhláškou je možné pro ošetření dřeva použít roztok anorganických sloučenin mědi, chromu, arzenu (CCA), typ C. Takto ošetřené dřevo smí být uvedeno na trh nebo do oběhu až po ukončení fixace konzervačního přípravku pouze pro vyjmenované odborné a průmyslové aplikace. S odpadem tohoto dřeva musí být nakládáno jako s nebezpečným odpadem, nesmí se používat v obytných nebo soukromých stavbách, v mořských vodách, pro zemědělské účely (mimo ohrad na dobytek) a při jakémkoli použití, kdy může ošetřené dřevo přijít do styku s meziprodukty nebo konečnými výrobky určenými k výživě lidí nebo zvířat.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

11. Organocínitité sloučeniny se nesmějí uvádět na trh pro použití jako látky nebo složky přípravků, které působí jako biocidy v nátěrových hmotách a jako biocidy k zabránění hnití způsobeného mikroorganismy, rostlinami nebo živočichy:

- všech plavidel bez ohledu na jejich délku, určených pro použití na moři a na vnitrozemských vodních cestách a jezerech,
- klecí, plováků, sítí a všech ostatních zařízení používaných pro chov ryb a měkkýšů,
- jakéhokoliv zcela nebo částečně ponořeného zařízení nebo vybavení,
- k úpravě průmyslových vod.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

12. Di- μ -oxo-di-n-butylcínohydroxyboran dibutylcín hydrogenborát (DBB) – v látkách nebo přípravcích uváděných na trh nebo do oběhu se nesmí tato látka používat v koncentracích 0,1 % hm. nebo vyšších.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

13. Pentachlorfenol, jeho soli a estery – v látkách nebo přípravcích uváděných na trh nebo do oběhu se tyto látky nesmějí používat v koncentracích 0,1 % hm. nebo vyšších.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

14. Kadmium a jeho sloučeniny se nesmí používat k barvení výrobků a jejich částí vyrobených z vyjmenovaných plastických hmot. Obsah kadmia ve výrobcích z těchto plastů uváděných na trh smí být nejvýše 0,01 % hm. plastu. Omezení se nevztahují na výrobky, které jsou barveny z bezpečnostních důvodů.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

15. Kadmium a jeho sloučeniny se nesmějí používat k barvení nátěrových hmot. Obsah kadmia v nich smí být nejvýše 0,01 % hm., s výjimkou nátěrových hmot s vysokým obsahem zinku, ve kterých smí být obsah kadmia nejvýše 0,1 % hm. Omezení se nevztahují na výrobky, které jsou barveny z bezpečnostních důvodů.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

16. Kadmium a jeho sloučeniny se nesmějí používat ke stabilizaci konečných výrobků vyrobených z polymerů a kopolymerů vinylchloridu: obalové materiály, kancelářské a školní potřeby, nábytkové kování, kování pro karoserie, oděvní výrobky a doplňky, krytiny podlah a stěn, impregnované, povrchově upravené, potažené nebo laminované textilní tkaniny, koženka, gramofonové desky, trubky, potrubí a armatury, kývavé dveře, vozidla pro silniční dopravu (interiér, exteriér, podvozek), povrchová úprava ocelových plechů pro stavebnictví a průmysl, izolace elektrických vodičů. Obsah kadmia ve výrobcích z těchto materiálů smí být nejvýše

0,01 % hm. Toto omezení se nevztahuje na konečné výrobky, ve kterých se používají stabilizátory s obsahem kadmia z bezpečnostních důvodů.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

17. Kadmium a jeho sloučeniny se nesmějí používat k povrchové úpravě kovových strojů a zařízení a jejich součástí, pokud jsou tyto stroje a zařízení používány v následujících odvětvích nebo postupech: výroba potravin, zemědělství, chladiřenství a mraziřenství, tisk a vazba knih, výroba domácích potřeb, nábytku, sanitárního zboží, ústředního vytápění a klimatizačního zařízení, papíru a lepenky, textilu a oděvů, průmyslových manipulačních zařízení a strojů, výroba silničních, železničních, zemědělských vozidel a plavidel. Omezení se nevztahují na výrobky a jejich součásti a zařízení používané v letectví, kosmickém výzkumu, důlní činnosti a v jaderném průmyslu, kde jejich používání vyžaduje vysoké bezpečnostní požadavky, a dále v bezpečnostním vybavení silničních a zemědělských vozidel, železničního parku a plavidel. Omezení se nevztahují také na elektrické kontakty ve všech oblastech použití, vzhledem k vyžadované spolehlivosti zařízení, na kterém jsou instalovány.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

18. Nikl a jeho sloučeniny se nesmějí používat u výrobků určených k přímému a dlouhodobému styku s pokožkou, pokud rychlost uvolňování niklu z těchto částí výrobků je vyšší než $0,5 \mu\text{g}\cdot\text{cm}^{-2}\cdot\text{týden}^{-1}$. Nikl a jeho sloučeniny se nesmějí používat v těch částech souprav, které se vkládají do propíchnutých částí lidského těla, pokud rychlost uvolňování niklu z těchto částí výrobků není nižší než $0,2 \mu\text{g}\cdot\text{cm}^{-2}\cdot\text{týden}^{-1}$.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

19. Dehtové oleje a destiláty (kreosot, kreosotový olej, naftalenové oleje, acenaftenová frakce, anthracenový olej, fenoly z uhelného dehtu apod.) se smějí používat pro úpravu dřeva, pokud obsahují:

- nejvýše 0,005 % hm. benzo(a)pyrenu, nebo
- nejvýše 3 % hm. vodou extrahovatelných fenolů.

Látky a přípravky vyhovující uvedenému omezení smějí být uváděny na trh pouze v obalech menších než 20 l s textem: „Pouze pro použití v průmyslových zařízeních nebo pro ošetření prováděné profesionály“ a nesmějí se prodávat spotřebitelům. Průmyslovým použitím se rozumí použití např. na železnicích, pro elektrická a telekomunikační vedení, pro oplocení, v přístavech a na vodních cestách. Zákaz uvádění na trh se nevztahuje na dřevo ošetřené uvedenými látkami před 31. 12. 2002. V žádném případě se však nesmí takto ošetřené dřevo používat uvnitř budov, v hračkách, na hřištích, v parcích, zahradách, při výrobě zahradního nábytku, nádob určených pro pěstitelské účely apod.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

20. Volné chlorované alifatické uhlovodíky (chloroform, tetrachlormethan, 1,1,2-trichlorethan, 1,1,2,2-tetrachlorethan, 1,1,1,2-tetrachlorethan, pentachlorethan, 1,1-dichlorethylen, 1,1,1-trichlorethan) se nesmějí používat v látkách a přípravcích, které jsou určeny k prodeji spotřebitelům nebo které se používají plošně k čištění povrchů a látek v koncentracích 0,1 % hm. nebo větších. Toto omezení se nevztahuje na definované léčivé a veterinární přípravky a kosmetické prostředky. Látky a přípravky obsahující rovnou nebo větší koncentraci těchto látek než 0,1 % hm. mohou být používány pouze pro použití v průmyslových zařízeních.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

21. Chlorované alkany C10–C13 (chlorované parafíny s krátkým řetězcem) (SCCP) se nesmějí uvádět na trh pro použití jako látky nebo jako složky jiných látek nebo přípravků v koncentraci vyšší než 1 % při zpracování kovů a při extrakci tuků z kůže.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

22. Hexachlorethan se nesmí používat ve výrobě nebo zpracování neželezných kovů.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

23. Nonylfenol a nonylfenol ethoxylát se nesmějí uvádět na trh nebo používat jako látka nebo jako složka přípravku v koncentracích rovných 0,1 % hm. nebo vyšších pro tato použití:

- čištění v průmyslu a institucích s výjimkou kontrolovaných uzavřených systémů chemického čištění a systémů čištění zvláštním postupem, kde se kapalina recykluje nebo spaluje,
- čištění v domácnostech,
- zpracování textilií a kůže s výjimkou zpracování bez úniků odpadní vody nebo úplným odstraněním organických podílů před biologickým čištěním odpadní vody (odmaštění ovčích kožešin),
- emulgátor při omývání struků v zemědělství,
- zpracování kovů s výjimkou použití v kontrolovaných uzavřených systémech, kde se prací voda recykluje nebo spaluje,
- výroba celulózy a papíru,
- kosmetické prostředky a jiné přípravky pro osobní péči s výjimkou spermicidů,
- složky obchodních úprav pesticidů a biocidů.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

24. Od 15. 6. 2007 se nesmí toluen uvádět na trh nebo používat jako látka nebo složka přípravků v koncentraci rovné 0,1 % hm. nebo vyšší v lepidlech a barvách ve sprejích, které jsou určeny k prodeji spotřebitelům.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

25. Od 15. 6. 2007 se nesmí trichlorbenzen uvádět na trh nebo používat jako látka nebo složka přípravků v koncentraci rovné 0,1 % hm. nebo vyšší pro všechny způsoby použití vyjma vyjmenovaných použití při chemické výrobě: jako meziprodukt syntézy, jako rozpouštědlo v procesu chlorace v uzavřených systémech a při výrobě 1,3,5-trinitro-2,4,6-triaminobenzenu (TATB).

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

26. Nastavovací oleje se nesmějí od 1. 1. 2010 uvádět na trh a používat při výrobě pneumatik nebo jejich částí, obsahují-li:

- více než 1 mg/kg BaP nebo
- více než 10 mg/kg sumy následujících PAU: BaP, BeP, BaA, CHR, BbFA, BkFA, BkFA, DbahA

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

27. Ftaláty: DEHP, DBT a BBP se nesmějí používat jako látky nebo složky přípravků v koncentraci vyšší než 0,1 % hm. v měkčených plastových materiálech sloužících k výrobě hraček a předmětů pro péči o děti. Hračky a předměty pro péči o děti, jež obsahují tyto ftaláty v koncentraci vyšší než 0,1 % hm. v měkčených plastových materiálech, se nesmějí uvádět na trh.

(§ 26 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění, a příloha XVII nařízení ES č. 1907/2006)

28. Prací prostředky pro praní textilu s koncentrací fosforu vyšší než 0,5 % hm. se nesmějí uvádět na trh a prodávat spotřebitelům. Toto omezení se nevztahuje na prací prostředky používané pro praní v průmyslu a institucích, které je prováděné školenými pracovníky, a dále se nevztahuje na prací prostředky určené pro vývoz nebo pro distribuci do jiných členských zemí ES.

(§ 2 vyhlášky č. 139/2009 Sb., podle § 26 odst. 3 zákona č. 356/2003 Sb., v platném znění).

29. Osoba, která uvádí na trh obal nebo obalový prostředek je povinna zajistit, aby součet koncentrací olova, kadmia, rtuťi a chromu s oxidačním číslem VI v obalu nebo obalovém prostředku nepřekročil hodnotu 100 mikrogramů.g⁻¹.

(§ 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 477/2001 Sb., v platném znění)

30. Vybrané nebezpečné látky nesmějí být přítomny v kosmetických prostředcích nebo je jejich přítomnost omezena.

(§ 1 odst. 2 vyhlášky č. 26/2001 Sb., v platném znění)

Opatření v ochraně ovzduší

31. Provozovatelé stacionárních zdrojů a zařízení vypouštějících emise těkavých organických látek, které stanoví vyhláška č. 355/2002 Sb., v platném znění, jsou povinni dodržet podmínky provozu, prahové spotřeby rozpouštědel a emisní limity vyjádřené jako emisní limit dané skupiny látek, limitní měrná výrobní emise nebo emisní limit fugitivních emisí.

(příloha č. 2 vyhlášky č. 355/2002 Sb., v platném znění, podle § 54 odst. 9 zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění)

32. Odmašťování a čištění povrchů kovů, elektrosoučástek a jiných materiálů a výrobků organickými rozpouštědly s látkami karcinogenními, mutagenními, toxickými pro reprodukci a halogenovanými organickými rozpouštědly nesmí být prováděno mimo uzavřený prostor s odsáváním odpadního plynu. Tato zařízení musí být vybavena systémem zachytu par s úplnou recyklací organických rozpouštědel při plnění emisních limitů VOC a limitu fugitivní emise.

(příloha č. 2 vyhlášky č. 355/2002 Sb., v platném znění, v souladu s § 55 zákona č. 86/2002 Sb.)

33. Všechna zařízení pro chemické čištění oděvů musí být vybavena systémem zachytu par s úplnou recyklací organických rozpouštědel.

(příloha č. 2 vyhlášky č. 355/2002 Sb., v platném znění, v souladu s § 55 zákona č. 86/2002 Sb.)

34. Maximální prahové hodnoty obsahu těkavých látek pro jednotlivé podkategorie produktů barev a laků jsou limitovány: v I. etapě od 1. 1. 2007 a ve II. etapě od 1. 1. 2010.

(příloha č. 14 Část II vyhlášky č. 355/2002 Sb., v platném znění, v souladu s § 55 zákona č. 86/2002 Sb.)

35. Zdroje znečišťování ovzduší a jmenovitě určené zdroje podle § 12 vyhlášky jsou povinny splňovat obecné emisní limity znečištění ovzduší pro vybrané znečišťující látky a jejich stanovené skupiny (zahrnuje těžké kovy – Hg, Th, Cd, Be, As, Co, Ni, Se, Te, Cr, Pb, Zn, Cu, Mn, V, Sn, dále amoniak a vybrané organické sloučeniny, mj. –PAU, PCB, benzen, vinylchlorid, 1,2-DCE, TCM, chloroform, TCE, PCE, fenol, kresoly, nitrobenzen, chlorbenzen, dichlorbenzen, toluen, xyleny, naftalen, HCH, HCB, TCB).

(§ 3 a § 12 vyhlášky č. 205/2009 Sb. podle § 55 odst. 2 zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění)

36. Nejpozději do 31. 12. 2012 mají být dosaženy cílové emisní limity znečištění ovzduší stanovených z vybraných znečišťujících látek pro arzen, kadmium, nikl a BaP.

(§ 4 odst. 3 a příloha č. 1, Část C nařízení vlády č. 597/2006 Sb. podle § 55 odst. 1 zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění)

37. Spalovny a spoluspalovací zařízení se projektují, staví, vybavují a provozují tak, aby obsah znečišťujících látek v odpadním plynu byl v souladu se specifickými emisními limity.

(§ 5 nařízení vlády č. 354/2002 Sb., v platném znění)

38. Odpadní vody vypouštěné ze zařízení na čištění odpadních plynů musí vyhovovat stanoveným limitním hodnotám.

(příloha č. 4 nařízení vlády č. 354/2002 Sb., v platném znění)

39. Tetrachlormetan a 1,1,1-trichloretan, které jsou na seznamu regulovaných látek podle nařízení (ES) č. 2037/2000, v platném znění, nesmějí být z důvodu ochrany ozónové vrstvy země v ČR vyráběny, dováženy, vyváženy, dodávány na trh nebo používány, vyjma případů a v kvótách tímto nařízením výslovně uvedených. Zároveň je potřeba splnit další náležitosti týkající se držení,

znovuzískávání těchto látek a provozování zařízení používajících tyto látky podle výše uvedeného nařízení ES a Hlavy III zákona o ochraně ovzduší.

(Nařízení ES č. 2037/2000, v platném znění, a Hlava III zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění)

40. Pro jednotlivé kategorie zdrojů znečišťování ovzduší a vybrané druhy výrob jsou stanoveny emisní limity zahrnující z vybraných znečišťujících látek těkavé organické látky (VOC), polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), 1,2-DCE, VC, PVC, TK a HF. U vyjmenovaných zdrojů jsou stanoveny rovněž technické podmínky provozování zdrojů.

(§ 4 odst. 1 nařízení vlády č. 615/2006 Sb. podle § 55 odst. 1 zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění)

41. Zařízení chemických provozů koksoven je třeba zabezpečit proti únikům VOC do vnějšího ovzduší. Voda z přímého chlazení plynu nesmí být v přímém styku s ovzduším. Vypouštění koksárenského plynu do ovzduší není dovoleno. Je potřeba trvale zajišťovat těsnost dveří koksárenských komor. Od 1. 1. 2010 musí být nadto při vytlačování koksu z komor odpadní plyny jímány a zaváděny do odprašovacího zařízení a hasicí věže musí být vybaveny prepážkami na snižování emisí. Je stanoven emisní limit pro koksování a vytlačování koksu v ukazateli PAU.

(§ 4 odst. 1 a příloha č. 1 nařízení vlády č. 615/2006 Sb. podle § 55 odst. 1 zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění)

42. Je stanovena měrná výrobní emise rtuti pro výrobu chloru, která činí 1 g rtuti na tunu výrobní kapacity chloru. Pro velký zdroj znečišťování ovzduší, na který bylo vydáno pravomocné stavební povolení nebo jiné obdobné rozhodnutí po 14. 8. 2002, platí měrná výrobní emise rtuti 0,01 g.t⁻¹.

(§ 4 odst. 1 a příloha č. 1 nařízení vlády č. 615/2006 Sb. podle § 55 odst. 1 zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění)

43. Emise VOC do ovzduší z tepelných procesů při výrobě uhlíkatých materiálů je třeba odvádět do zařízení k omezování emisí.

(§ 4 odst. 1 a příloha č. 1 nařízení vlády č. 615/2006 Sb. podle § 55 odst. 1 zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění)

44. Při přečerpávání látek, které mají tlak par větší než 1,32 kPa při teplotě 293,15 K (stáčení, plnění mobilních zásobníků ze skladovacích nádrží) je třeba zajistit zachycování, zpětné vrácení a odstraňování par těchto látek s účinností nejméně 99 %.

(§ 4 odst. 1 a příloha č. 1 nařízení vlády č. 615/2006 Sb. podle § 55 odst. 1 zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění)

45. Maximální obsah polychlorovaných bifenylů v kapalném palivu nesmí překročit 5 mg.kg⁻¹.

(§ 4 odst. 3 vyhlášky č. 13/2009 Sb. podle § 55 odst. 3 zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění)

Opatření v zemědělství a rostlinolékařské péči

46. V zemědělství nutno uplatňovat agroenvironmentální opatření, z nichž k podopatřením šetrným k životnímu prostředí náleží ekologické zemědělství a integrovaná produkce.

(§ 2 nařízení vlády č. 79/2007 Sb., v platném znění)

47. Fyzická nebo právnická osoba, která pěstuje, vyrábí, zpracovává nebo uvádí na trh rostliny, rostlinné produkty nebo jiné předměty, a vlastník pozemku nebo objektu nebo osoba, která je užívá z jiného právního důvodu, jsou povinni používat k ošetřování rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů proti škodlivým organismům pouze přípravky, další prostředky a mechanizační prostředky povolené k používání podle zákona, a to způsobem, který nepoškozuje okolní porost, zdraví lidí a zvířat nebo životní prostředí.

(§ 3 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění)

48. Přípravek na ochranu rostlin, vyjma vyjmenovaných případů, může být uváděn na trh a používán pouze, je-li registrován rostlinolékařskou správou.
(§ 31 odst. 1 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění).
49. Přípravky nesmějí být používány v rozporu s údaji, jimiž jsou označeny podle příslušného rozhodnutí o jejich registraci, s výjimkou rozšířeného použití (§ 37 odst. 1) nebo použití pro účely výzkumu a vývoje (§ 44) nebo zkoušení (§ 45); při jejich aplikaci:
- nesmí být překročena nejvyšší dávka ani nesmějí být zkráceny bezpečnostní lhůty uvedené v návodu k použití,
 - nesmí být postupováno v rozporu s pokyny k ochraně zdraví lidí a zvířat, vod, včel, zvěře, vodních organismů a půdních organismů, uvedenými v návodu k použití.
- (§ 49 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění)
50. Přípravky na ochranu rostlin, které jsou podle rozhodnutí o jejich registraci označeny standardními větami pro specifickou rizikovost R50 až R53 (pro vodní organismy nebo vodní prostředí), smějí být aplikovány jen v takových vzdálenostech od povrchových vod, které vylučují, že tyto přípravky při aplikaci dopadnou nebo budou zaneseny větrem do těchto vod nebo do nich budou následně splaveny deštěm.
(§ 51 odst. 3 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění)
51. Uvádění na trh a pro použití sloučenin rtuti: oxidu rtuťnatého, chloridu rtuťnatého, ostatních anorganických sloučenin rtuti, alkylrtuťnatých sloučenin, alkoxyalkyl- a arylrtuťnatých sloučenin, jako účinných látek přípravků na ochranu rostlin, se zakazuje.
(§ 20 vyhlášky č. 329/2004 Sb. podle § 52 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění)
52. Uvádění na trh a pro použití aldrinu, dieldrinu, endrinu, DDT, HCH obsahujícího méně než 99,0 % gama isomeru, hexachlorbenzenu, 1,2-dichlorethanu a quintozeny obsahujícího více než 1 mg.kg⁻¹ HCB nebo více než 10 g.kg⁻¹ pentachlorbenzenu jako účinné látky přípravků na ochranu rostlin se zakazuje.
(§ 20 vyhlášky č. 329/2004 Sb. podle § 52 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění)
53. Účinnou látku určenou pro použití v biocidním přípravku mohou právnické a podnikající fyzické osoby uvést na trh jen za podmínek stanovených v § 8 zákona a biocidní přípravek mohou tyto osoby uvést na trh jen na základě povolení Ministerstva zdravotnictví.
(§ 3 odst. 1 zákona č. 120/2002 Sb., v platném znění)
54. Biocidní přípravky nesmějí obsahovat jiné účinné látky než účinné látky uvedené v seznamu účinných látek a v seznamu účinných látek s nízkým rizikem. Dále nesmějí biocidní přípravky obsahovat jiné základní látky než základní látky uvedené v seznamu základních látek. (§ 3 odst. 2 zákona č. 120/2002 Sb., v platném znění). V současnosti nesmějí biocidní přípravky obsahovat jiné účinné látky než ty, které jsou uvedeny v příloze č. II nařízení Komise (ES) č. 1451/2007, a to do 14. 5. 2010.
(§ 35 zákona č. 120/2002 Sb., v platném znění)
55. Biocidní přípravek klasifikovaný jako vysoce toxický, toxický, karcinogen nebo mutagen 1. a 2. kategorie nelze povolit pro prodej nebo používání spotřebiteli.
(§ 7 odst. 3 zákona č. 120/2002 Sb., v platném znění, a nařízení (ES) REACH č. 1907/2007)
56. Povolení k uvedení biocidního přípravku na trh podle § 4 zákona č. 120/2002 Sb., v platném znění, se dává max. na dobu 10 let od prvního nebo obnoveného zařazení účinné látky do seznamu účinných látek nebo do seznamu účinných látek s nízkým rizikem pro daný typ biocidního přípravku.
(§ 7 odst. 7 zákona č. 120/2002 Sb., v platném znění)

57. Hnojiva a substráty mohou být uváděny do oběhu a aplikovány, pokud splňují limitní hodnoty rizikových prvků.

(§ 1 odst. 1 vyhlášky č. 474/2000 Sb., v platném znění, podle § 3 odst. 5 zákona č. 156/1998 Sb.)

58. Obsah škodlivin ve vytěžených zeminách a hlušinách včetně sedimentů z vodních nádrží a koryt vodních toků je pro účely jejich využití k úpravám povrchu terénu a k zavázení podzemních prostor limitován.

(příloha 9 zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění)

59. Hnojiva a pomocné látky nesmějí být používány na zemědělské půdě a lesních pozemcích, pokud je půda, na kterou mají být použity, zaplavená, přesycená vodou, pokrytá vrstvou sněhu větší než 5 cm nebo je promrzlá tak, že povrch půdy do hloubky 5 cm přes den nerozmrzá. To se nevztahuje na hnojení vedlejšími nebo hlavními produkty při pěstování rostlin a na ponechání výkalů a moči hospodářských zvířat na zemědělské půdě.

(§ 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění, a nařízení vlády č. 479/2009 Sb.)

60. Na zemědělské půdě lze používat sedimenty, pokud:

- hodnoty koncentrací rizikových prvků a rizikových látek v nich nepřesahují limitní hodnoty stanovené v příloze č. 1 vyhlášky,
- koncentrace vybraných rizikových prvků a rizikových látek v půdě nepřesahují limitní hodnoty stanovené v příloze č. 3 vyhlášky,
- a splňují další podmínky stanovené § 3 vyhlášky (dodržení aplikační dávky, doby od posledního použití sedimentu na daný pozemek aj.)

(§ 3 vyhlášky č. 257/2009 Sb. podle § 9 odst. 10 zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění)

61. Při aplikaci tekutých statkových hnojiv (kejda, močůvka) nebo kapalných organických hnojiv na povrch orné půdy se hnojiva zapracovávají do půdy nejpozději do 24 hodin (s výjimkou řádkového přihnojování porostů hadicovými aplikátory). Po aplikaci tuhých statkových hnojiv nebo tuhých organických hnojiv na povrch půdy se zapracovávají hnojiva nejpozději do 48 hodin.

(§ 5 odst. 4 vyhlášky č. 274/1998 Sb., v platném znění podle § 16 písm. c) zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění a nařízení vlády č. 479/2009 Sb.)

62. Při používání hnojiv, pomocných půdních látek, pomocných rostlinných přípravků a substrátů nesmí dojít k přímému vniknutí či ke splachu hnojiva, pomocné půdní látky, pomocného rostlinného přípravku nebo substrátu do povrchových vod a na sousední pozemky.

(§ 5 odst. 1 vyhlášky č. 274/1998 Sb. podle § 16 písm. c) zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění, a nařízení vlády č. 479/2009 Sb.)

63. Podlaha staveb pro skladování přípravků na ochranu rostlin musí být nepropustná pro kapaliny, vyspádovaná do samostatné bezodtokové jímky. Kanalizační systém musí být řešen jako oddělený pro srážkové, splaškové a odpadní vody kontaminované přípravky.

(§ 53 odst. 6 vyhlášky č. 268/2009 Sb., podle § 194 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb.)

64. Jímky na skladování tekutých statkových hnojiv musí kapacitně odpovídat minimálně čtyřměsíční skutečné produkci u kejdy a tříměsíční produkci u močůvky a hnojůvky, a to v závislosti na klimatických a povětrnostních podmínkách. Při provozu jímek a nádrží se zamezí přítoku povrchových a srážkových vod do jímky, pokud není v kolaudačním rozhodnutí uvedeno jinak.

(§ 4 odst. 2 vyhlášky č. 274/1998 Sb., v platném znění, podle § 16 písm. c) zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění, a nařízení vlády č. 479/2009 Sb.)

65. Kapalná organická a organominerální hnojiva se skladují v nepropustných nádržích nebo jímkách. Při jejich provozu se zamezí přítoku povrchových nebo srážkových vod, pokud není v kolaudačním rozhodnutí uvedeno jinak. Volně ložená tuhá a organominerální hnojiva se skladují ve stavbách s vyloučením přítoku povrchových nebo srážkových vod, jejichž součástí je sběrná jímka tekutého podílu.

(§ 3a vyhlášky č. 274/1998 Sb., v platném znění, podle § 16 písm. c) zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění, a nařízení vlády č. 479/2009 Sb.)

66. Kapacita skladovacích prostor pro tuhá statková hnojiva musí odpovídat jejich skutečné produkci za 6 měsíců. Na zemědělské půdě mohou být suchá statková hnojiva uložena nejdéle po dobu 24 měsíců.

(§ 4 odst. 1 vyhlášky č. 274/1998 Sb., v platném znění, podle § 16 písm. c) zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění, a nařízení vlády č. 479/2009 Sb.)

67. Stavby pro hospodářská zvířata včetně doprovodných staveb se základním zabezpečením musí zamezit samovolnému proniknutí látek ohrožujících jakost vod ze staveb a jejich součástí do okolního terénu a podloží a následně do povrchových a podzemních vod. Další doplňkové zabezpečení je požadováno u těchto staveb umístěných v oblastech se zvýšenou ochranou vod a v ochranných pásmech.

(§ 50 odst. 5 a 6 vyhlášky č. 268/2009 Sb. podle § 194 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb. a nařízení vlády č. 479/2009 Sb.)

68. Ve zranitelných oblastech je používání dusíkatých hnojiv a statkových hnojiv omezeno. Množství celkového dusíku aplikovaného ročně na zemědělskou půdu v průměru zemědělského podniku nesmí překročit limit $170 \text{ kg} \cdot \text{ha}^{-1}$, při započtení zemědělské půdy vhodné k aplikaci.

(§ 8 odst. 1 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění, k provedení § 33 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění, a nařízení vlády č. 479/2009 Sb.)

69. Ve zranitelných oblastech uložení tuhých statkových a tuhých organických hnojiv přímo na zemědělském pozemku je přípustné nejdéle po dobu 12 měsíců, pokud:

- je zajištěna bezpečnost jakosti povrchových a podzemních vod,
- složiště je vzdáleno minimálně 50 m od útvaru povrchových vod,
- složiště je uloženo na půdě, která nebyla meliorována nebo která není zamokřenou půdou,
- je zabráněno odtoku hnojůvky a přítoku povrchové vody vyhloubením záchytných brázd o hloubce nejméně 0,4 m ve svahu pod a nad složištěm,
- je statkové hnojivo urovňováno ve vrstvě o minimální výšce 1,5 m, při orientaci složiště delší stranou ke spádnici.

Uložení hnojiva na stejném místě je možné opakovat nejdříve po čtyřech letech, po provedení kultivace půdy tohoto zemědělského pozemku.

(§ 9 odst. 3 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění, k provedení § 33 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)

70. Ve zranitelných oblastech je potřeba provádět vhodná agrotechnická protierozní opatření přispívající ke snižování bodového, difuzního a plošného znečištění povrchových vod:

- Na svažitéch pozemcích (nad 7°), které přímo sousedí s útvary povrchových vod, nebo nacházejících se od nich ve vzdálenosti menší než 25 m vyloučit pěstování širokořádkových plodin.
- Nepoužívat hnojiva obsahující dusík a statková hnojiva ve stanoveném období.
- Na půdních blocích se sklonitostí nad 7° se musí nejméně 25 m od břehové čáry vodního toku nebo jiného vodního útvaru zachovat ochranný pás, kde nebudou aplikována tekutá hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem.
- Na zemědělských pozemcích s trvalým travním porostem se sklonitostí nad 7° je při používání dusíkatých hnojiv omezena jednorázová dávka na 80 kg dusíku na 1 ha.
- Na zemědělských pozemcích s ornou půdou se sklonitostí nad 12° se nesmí používat žádná dusíkatá hnojiva, s výjimkou tuhých statkových hnojiv a tuhých organických hnojiv zapravených do půdy do 24 hodin po jejich použití.
- Na zemědělských pozemcích přímo sousedících s útvary povrchových vod zachovávat ochranný pás nehnoujené půdy o šířce nejméně 3 m od břehové čáry. V případě takovýchto

pozemků se sklonitostí nad 7 ° má šířka ochranného pásu činit min. 25 m od břehové čáry s tím, že v něm nebudou použita tekutá hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem.

(§ 11 a § 12 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění, k provedení § 33 zákona č. 254/2001Sb., v platném znění)

71. Ve zranitelných oblastech musí být kapacita skladovacích prostor dostatečná i pro uskladnění statkových hnojiv v období zákazu hnojení podle přílohy č. 2 nařízení a v období, kdy nelze hnojit s ohledem na půdně klimatické podmínky v zranitelné oblasti a pěstované plodiny (platí do 1. 1. 2014). Kapacita skladovacích prostor pro statková hnojiva musí odpovídat potřebě uskladnění jejich šestiměsíční produkce (platí od 1. 1. 2014).

(§ 9 odst. 1 a odst. 2 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění, k provedení § 33 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění)

72. Mimo zranitelnou oblast lze tuhé statkové hnojivo skladovat před jeho použitím na zemědělské půdě nejdéle po dobu 24 měsíců.

(§ 4 odst. 1 vyhlášky č. 274/1998 Sb., v platném znění)

Opatření v odpadovém hospodářství

73. Původci odpadu jsou povinni zabezpečit odpady před únikem a vykonávat kontrolu vlivů nakládání s odpady na zdraví lidí a životní prostředí. S nebezpečnými odpady může původce nakládat pouze na základě souhlasu místně příslušného správního úřadu.

(§ 16 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

74. Obce jsou povinny zajistit místa, kam mohou fyzické osoby odkládat nebezpečné složky komunálního odpadu, např. zbytky nátěrových hmot a spotřební chemie, rozpouštědla, zářivky, apod. Obec má ze zákona povinnost zajištění míst k odkládání nebezpečných složek komunálního odpadu (tzv. sběrné dvory) a odvozu takového odpadu oprávněnou osobou.

(§ 17 odst. 3 až 4 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

75. Motivovat veřejnost k oddělenému sběru nebezpečných složek komunálního odpadu.

(§ 1 nařízení vlády č. 197/2003 Sb. podle § 42 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

76. Snížit měrnou produkci nebezpečných odpadů o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 s předpokladem dalšího snižování.

(§ 1 nařízení vlády č. 197/2003 Sb. podle § 42 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

77. Každé zařízení k využívání, odstraňování, sběru a výkupu odpadů musí být vybaveno mj. monitorovacím systémem předpokládaných dopadů provozu zařízení na jednotlivé složky životního prostředí včetně pracovního prostředí, odpovídajícím typu zařízení a druhům odpadů, se kterými je v něm nakládáno.

(§ 4 vyhlášky č. 383/2001 Sb., v platném znění, k provedení části 3 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

78. Sklady svým provedením a organizací provozu musí zabezpečit, že nedojde k ohrožení zdraví člověka a poškození žádné ze složek životního prostředí.

(§ 7 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 383/2001 Sb., v platném znění, k provedení části 3 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

79. Popílký ze spaloven nebezpečných odpadů lze ukládat pouze v odděleném sektoru skládky po jejich předchozí úpravě stabilizací.

(§ 8 vyhlášky č. 294/2005 Sb. k provedení části 3 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

80. Technické požadavky na skládky odpadů včetně podmínek pro jejich umístění, technické zabezpečení provozu skládek, těsnění, monitoring a podmínek jejich uzavření a rekultivace se

pokládají za splněné, odpovídají-li příslušným technickým normám. Na skládky odpadů se odpady ukládají tak, aby nemohlo dojít k nežádoucí vzájemné reakci za vzniku škodlivých látek nebo k narušení těsnosti, stability a konstrukce skládky.

(§ 3 vyhlášky č. 294/2005 Sb. k provedení části 3 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

81. Vybrané odpady včetně biocidů, léčiv a radionuklidů je zakázáno ukládat na skládky všech skupin.

(§ 4 odst. 4 vyhlášky č. 294/2005 Sb. k provedení části 3 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

82. Umístění a technické provedení skládky odpadů musí zajistit ochranu životního prostředí po celou dobu provozu skládky i po jeho ukončení a podmínky pro rekultivaci skládky a následné využití skládkového prostoru v souladu se schválenou územně plánovací dokumentací. Souhlas s provozováním skládky nebezpečných odpadů se uděluje na dobu určitou, nejvýše však na čtyři roky.

(§ 21 odst. 2 a § 14 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

83. Provozovatel skládky je povinen zabezpečit po ukončení provozu skládky její asanaci, rekultivaci a následnou péči a zamezit negativnímu vlivu skládky na životní prostředí; tyto činnosti musí zajišťovat z vlastních prostředků a z prostředků finanční rezervy po dobu nejméně 30 let.

(§ 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

84. Obsah rizikových látek a prvků v biologicky rozložitelných odpadech je limitován. Hodnocení výstupů ze zařízení k využívání bioodpadů se provádí podle kritérií stanovených v příloze č. 5. Limity se vztahují na jednotlivé druhy výstupů ze zařízení k využívání bioodpadů.

(§ 5 vyhlášky, podle § 33b odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

85. Vlastníci PCB, odpadů s obsahem PCB a popřípadě provozovatelé zařízení obsahujících PCB, mimo provozovatele a vlastníky PCB lehce kontaminovaných zařízení, jsou povinni do 31. března 2009 vypracovat a zaslat ministerstvu plán postupného odstranění PCB, odpadů s PCB a zařízení s obsahem PCB nebo plán dekontaminace odpadů PCB nebo zařízení s obsahem PCB pro období 2009–2010. Tyto plány musí být splněny nejpozději do 31. prosince 2010.

(§ 27 odst. 8 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

86. Získávání PCB z jiných látek za účelem jejich opětovného použití je zakázáno.

(§ 27 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

87. Oprávněná osoba provozující zařízení k využívání nebo odstraňování odpadních olejů musí sledovat ukazatele kvality odpadních olejů, zejména obsah PCB.

(§ 15 vyhlášky č. 383/2001 Sb., v platném znění, k provedení části 3 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

88. Zajistit využití 38 % hmotnostních z ročního množství olejů uvedeného na trh do roku 2006 a směřovat k využití 50 % hm. z ročního množství olejů uvedeného na trh po roce 2010 (do roku 2012) a zvyšovat množství zpětně odebraných odpadních olejů.

(§ 1 nařízení vlády č. 197/2003 Sb. podle § 42 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb.)

89. Na trh nebo do oběhu je zakázáno uvádět:

- baterie nebo akumulátory, které obsahují více než 0,0005 % hm. rtuti, včetně případů, kdy jsou tyto baterie nebo akumulátory zabudovány do elektrozařízení nebo do jiných výrobků, s výjimkou knoflíkových článků s obsahem rtuti nepřesahujícím 2 % hm.,
- přenosné baterie nebo akumulátory, které obsahují více než 0,002 % hm. kadmia, včetně baterií a akumulátorů zabudovaných do elektrozařízení nebo do jiných výrobků, s výjimkou jejich použití v nouzových poplašných systémech včetně nouzového osvětlení, zdravotnických přístrojích nebo bezšňůrových elektrických nástrojů.

(§ 31a odst. 1 a 2 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

90. Výrobce přenosných, automobilových a průmyslových baterií nebo akumulátorů je povinen zajistit:

- na vlastní náklady zpětný odběr baterií nebo akumulátorů od konečného uživatele,
- minimální úroveň zpětného odběru,
- zřídit místa zpětného odběru,
- na vlastní náklady zajistit zpracování a materiálové využití odpadních baterií nebo akumulátorů za použití nejlepších dostupných technik tak, aby zařízení dosáhlo minimální účinnosti procesů materiálového využití: 65 % průměrné hmotnosti olovených baterií nebo akumulátorů, 75 % průměrné hmotnosti nikl-kadmiových baterií nebo akumulátorů a 50 % průměrné hmotnosti ostatních baterií nebo akumulátorů, a to nejpozději do 26. září 2011.

(§ 31g, § 31h, § 31i, § 31j a čl. II odst. 12 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

91. Baterie nebo akumulátory nesmějí být ukládány na skládky všech skupin.

(§ 31j odst. 4 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

92. Minimální úroveň zpětného odběru použitých přenosných baterií nebo akumulátorů musí dosáhnout 25 % do 26. září 2012 a 45 % do 26. září 2016.

(Čl. II odst. 9 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

93. Do roku 2010 pokračovat v dalším vyšším materiálovém využití olovených akumulátorů tak, aby sběr a materiálové využití 95 % hm. z celkového množství olovených akumulátorů uvedených na trh bylo naplněno v roce 2012.

(§ 1 nařízení vlády č. 197/2003 Sb. podle § 42 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

94. Upravené čistírenské kaly nesmějí být aplikovány na lesní půdě, na zemědělské půdě, která je součástí chráněných území přírody a krajiny, v pásmu ochrany vodních zdrojů, na zamokřených a zaplavovaných půdách a na ostatních půdách v případě, že obsah vybraných rizikových látek v průměrném vzorku půdy a kalu překračuje jednu z limitních hodnot stanovených vyhláškou č. 382/2001 Sb.

(§ 33 odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění, a § 2 odst. 1 vyhlášky č. 382/2001 Sb., v platném znění, k tomuto zákonu)

95. Čistírenské kaly musí být zapraveny do půdy nejpozději do 48 hodin od umístění kalů na zemědělskou půdu.

(§ 1 písm. a) vyhlášky č. 382/2001 Sb., v platném znění, podle § 33 odst. 4 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

96. Součásti obsahující olovo, rtuť, kadmium a šestimocný chrom a součásti obsahující provozní náplně musí být před nakládáním s autovraky vyjmuty. Výsledná hmota z drcení autovraku nesmí vykazovat žádné nebezpečné vlastnosti.

(§ 37 odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

97. Při nakládání s autovraky nesmí dojít k úniku provozních kapalin. Plochy určené k přejímce, zpracování a skladování autovraků musí být zajištěny odpovídajícím způsobem tak, aby nedošlo k ohrožení ani znečištění povrchových nebo podzemních vod. Místa ke zpracování autovraků musí být vybavena zařízením k jímání nebo čištění odpadních vod včetně srážkových v souladu s vodním zákonem.

(§ 2 a příloha č. 2 vyhlášky č. 352/2008 Sb. podle zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

98. Minerální oleje a oleje ze živičných nerostů (jejichž obsah je min. 70 %), elektrické akumulátory, galvanické články a baterie, výbojky a zářivky, pneumatiky a chladničky používané v domácnostech podléhají zpětnému odběru. Vláda může v mezích příslušných právních předpisů ES stanovit nařízením další výrobky, podléhající povinnosti zpětného odběru po jejich použití.

(§ 38 odst. 1 a 2 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

99. Výrobce elektrozařízení musí pro elektrozařízení pocházející z domácností zajistit jejich zpětný odběr. Pro elektrozařízení nepocházející z domácností musí výrobce zajistit jejich oddělený sběr.

(§ 37k zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

100. Výrobce elektrických žárovek nebo svítidel určených pro použití v domácnostech a výrobce elektrozařízení, které náležejí do zákonem vyjmenovaných skupin, zajistí, aby elektrozařízení uvedené na trh po 30. 6. 2006 neobsahovalo olovo, rtuť, kadmium, šestimocný chrom, PBB a PBDE, nejedná-li se o zákonem vyjmenované výjimky.

(§ 37j odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

101. Léčiva nevyhovující jakosti, s prošlou dobou použitelnosti, poškozená nebo nespotřebovaná musí být odstraněna včetně jejich obalů tak, aby nedošlo k ohrožení života a zdraví lidí nebo zvířat anebo životního prostředí. Při nakládání s těmito léčivy se postupuje stejně jako při nakládání s nebezpečným odpadem.

(§ 88 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 378/2007 Sb.)

102. Nepoužitelná léčiva odevzdaná fyzickými osobami lékárně je lékárna povinna převzít. Provozovatelé jsou povinni odevzdat nepoužitelná léčiva pověřeným osobám.

(§ 89 odst. 2 zákona č. 378/2007 Sb.)

103. Odpady uvedené na Seznamu A Části 1 přílohy V nařízení (ES) č. 1013/2006 (a také v příloze VIII Basilejské úmluvy) zařazené jako nebezpečné podle čl. 1 bodu 1) písm. a) Basilejské úmluvy se zakazuje vyvážet. Pro přepravu ostatních druhů odpadů je potřeba se řídit výše uvedeným nařízením ES a vyhláškou č. 374/2008 Sb.

(Nařízení ES č. 1013/2006 a vyhláška č. 374/2008 Sb. podle § 25 odst. 3 a § 55 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění)

104. Při nakládání s těžebním odpadem nesmějí být používány procesy a metody, které by mohly poškozovat životní prostředí, zejména pokud jde o jakost vody, ovzduší nebo půdy. Těžební odpad musí být uložen pouze na úložné místo, které se z hlediska možných vlivů na lidské zdraví a životní prostředí zařazuje do kategorií I nebo II. Úložné místo je možné provozovat pouze na základě povolení obvodního báňského úřadu.

(§ 3, § 4 a § 8 zákona č. 157/2009 Sb.)

Opatření v dopravě

105. Silniční dopravou je dovoleno přepravovat pouze nebezpečné věci vymezené mezinárodní smlouvou.

(Dohoda ADR o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí)

106. Železniční dopravou je dovoleno přepravovat pouze nebezpečné věci vymezené mezinárodní smlouvou.

(RID – řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečného zboží)

107. Pro vozidla s motory konstruovanými pro použití motorového benzínu olovnatého se používá aditivační přísada, kterou je draselná sůl alkylované sulfojantarové kyseliny.

(§ 6 vyhlášky č. 229/2004 Sb. podle § 91 zákona č. 56/2001 Sb., v platném znění)

108. Prodávát nebo vydávát olovnaté motorové benziny nebo je používat k pohonu motoru vozidla je zakázáno.

(§ 5 odst. 7 zákona č. 311/2006 Sb., v platném znění)

109. Benzen – v motorovém benzínu je platná maximální mezní hodnota 1 % obj.

- (§ 4 odst. 2 vyhlášky č. 229/2004 Sb. podle § 91 zákona č. 56/2001 Sb.)
110. Olovo – v motorovém benzínu je platná maximální mezní hodnota 5 mg.l⁻¹.
(§ 4 odst. 2 vyhlášky č. 229/2004 Sb. podle § 91 zákona č. 56/2001 Sb.)
111. Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) – v motorové naftě je platná maximální mezní hodnota 11 % hm.
(§ 4 odst. 4 vyhlášky č. 229/2004 Sb. podle § 91 zákona č. 56/2001 Sb.)
112. Vlastník čerpací stanice pohonných hmot je povinen zajistit, aby při jejím provozu nedošlo k ohrožení života nebo zdraví osob, jejich majetku nebo životního prostředí.
(§ 5 odst. 8 zákona č. 311/2006 Sb., v platném znění)
113. Čerpací stanice pohonných hmot musí být vybavena rekuperací benzinových par I. a II. stupně.
(§ 5 odst. 2 písm. g) zákona č. 311/2006 Sb., v platném znění)
114. Předměty a látky, pro jejichž povahu může být ohrožena bezpečnost přepravovaných osob, věci nebo životní prostředí, lze ve vnitrozemské plavbě přepravovat pouze na základě povolení plavebního úřadu za účasti bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí.
(§ 36 a § 36a zákona č. 114/1995 Sb., v platném znění) a dalších podmínek (§ 35–38 vyhlášky č. 222/1995 Sb., v platném znění)
115. Plavidla určená k dopravě musí vyhovovat technickým podmínkám způsobilosti lodí a dále zvláštním podmínkám stanoveným Státní plavební správou.
(§ 3 odst. 1 vyhlášky č. 223/1995 Sb., v platném znění, podle § 52 zákona č. 114/1995 Sb., v platném znění)
116. Plavidla, která nepodléhají evidenci podle § 14 odst. 5 zákona, mohou být provozována na vodních cestách, jestliže svojí konstrukcí a technickým stavem neohrožují životní prostředí.
(§ 3 odst. 4 vyhlášky č. 223/1995 Sb., v platném znění, podle § 52 zákona č. 114/1995 Sb., v platném znění)

Opatření ve stavebnictví a v oblasti investic

117. Záměry uvedené v příloze č. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, Kategorie I, podléhají vždy posouzení vlivu na životní prostředí. Záměry uvedené ve stejné příloze Kategorie II, podléhají posouzení vlivu na životní prostředí, pokud se ve zjišťovacím řízení stanoví, že mohou mít významný vliv na životní prostředí.
(§ 4 zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění)
118. Předmětem posuzování vlivů na životní prostředí jsou rovněž koncepce, které stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.
(§ 10a zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění)
119. Při stavební, těžební a průmyslové činnosti je třeba učinit taková opatření, aby bylo zabráněno úniku pevných, kapalných a plyných látek, poškozujících zemědělský půdní fond a jeho vegetační kryt.
(§ 8 odst. 1 písm. e) zákona č. 334/1992 Sb., v platném znění)
120. Stavba musí být navržena a provedena tak, aby byla při respektování hospodárnosti vhodná pro určené využití a aby současně plnila základní požadavky, mezi které náleží i ochrana životního prostředí.
(§ 8 odst. 1) a § 10 odst. 1) vyhlášky č. 268/2009 Sb., podle § 194 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb.)

121. Stavby podle druhu a potřeby musí být napojeny na kanalizaci pro veřejnou potřebu, pokud je to technicky možné a ekonomicky přijatelné. V opačném případě je nutno realizovat zařízení pro zneškodňování nebo akumulaci odpadních vod.
(§ 6 vyhlášky č. 268/2009 Sb., podle § 194 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb.)
122. Žumpy se budují pouze tam, kde splaškové odpadní vody nelze odvádět do kanalizace. Žumpa nebo malá čistírna se umísťují tak, aby k nim byl umožněn přístup nebo příjezd pro vybírání jejich obsahu.
(§ 24b vyhlášky č. 501/2006 Sb., v platném znění, podle § 193 a § 194 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb.)
123. Žumpy musí být vodotěsné, bez možnosti jakéhokoliv odtoku. V případě viditelných průsaků musí být provedena zkouška těsnosti žumpy. Vyprazdňování žumpy musí být prováděno podle objemu akumulačního prostoru žumpy. Žumpa musí být řešena tak, aby bylo možno výhledové připojení stavby na kanalizaci pro veřejnou potřebu ukončenou čistírnou odpadních vod.
(§ 4 vyhlášky č. 268/2009 Sb., podle § 194 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb.)
124. Servisy, opravy a čerpací stanice pohonných hmot včetně zařízení pro manipulaci s nimi, dílny, sklady, nádrže topných olejů, sběrný, skládky, ve kterých dochází k manipulaci s látkami, jež mohou ohrozit povrchové nebo podzemní vody, např. jedovaté a žíravé látky, radioaktivní látky, se nesmějí umísťovat v ochranných pásmech I. a II. stupně vodních zdrojů sloužících pro zásobování pitnou vodou.
(§ 24 odst. 4 vyhlášky č. 501/2006 Sb., v platném znění, podle § 193 a § 194 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb.)
125. Čerpací stanice pohonných hmot, která není podle stavebního zákona stavbou, nesmí být umístěna v záplavovém území, ochranném pásmu vodního díla, vodního zdroje nebo zdroje přírodní minerální vody, v chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ve zvláště chráněném území nebo na pozemku sousedícím s korytem vodního toku.
(§ 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 311/2006 Sb., v platném znění)
126. Manipulační plochy čerpacích stanic pohonných hmot, která není podle stavebního zákona stavbou, musí být nepropustné a musí být vyspádovány do záchytné jímky o objemu nejméně 5 m³, nebo jiným technickým řešením je zajištěno zachycení nebo zneškodnění závadných vod. Plán opatření pro případy havárie musí být schválen vodoprávním úřadem.
(§ 5 odst. 2 písm. e), písm. f) a písm. j) zákona č. 311/2006 Sb., v platném znění)
127. Provoz čerpacích stanic, které jsou podle stavebního zákona stavbami, je z hlediska životního prostředí ošetřen v rámci stavebního kolaudačního řízení.
(§ 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 311/2006 Sb., v platném znění).“

10 Seznam příloh

- Příloha I A** Národní seznam relevantních nebezpečných látek pro hydrosféru ČR
- Příloha I B** Národní seznam nebezpečných látek pro hydrosféru ČR nerelevantních
- Příloha II** Cíle kvality pro povrchové vody a emisní standardy pro odpadní vody podle nařízení vlády č. 61/2003 Sb.
- Příloha III** Kritéria znečištění zemin a podzemní vody
- Příloha IV** Seznam účinných látek, jejichž uvádění na trh pro použití v ochraně rostlin a jejich používání v ochraně rostlin se zakazuje
- Příloha V** Seznam prioritních látek a některých dalších znečišťujících látek v oblasti vodní politiky podle směrnice 2008/105/ES
- Příloha VI** Přehled národních právních předpisů relevantních pro tento Program

PŘÍLOHA I A

Národní seznam relevantních nebezpečných látek pro hydrosféru ČR

Č.	CAS	Ukazatel	Relevance (A = ano, N = ne)				Výsledná relevance
			Voda	Plavenina	Sediment	Biota	
1	127-18-4	1,1,2,2-tetrachlorethen	A	N	A		A
2	79-01-6	1,1,2-trichlorethen	A	A	A		A
3	87-61-6	1,2,3-trichlorbenzen	N	A	A		A
4	95-94-3	1,2,4,5-tetrachlorbenzen	A	A	A		A
5	120-82-1	1,2,4-trichlorbenzen	N	A	A		A
6	156-59-2	1,2-cis-dichlorethen	A	A	A		A
7	95-50-1	1,2-dichlorbenzen	N	A	A		A
8	107-06-2	1,2-dichlorethan	A	N	N		A
9	540-59-0	1,2-dichlorethen	A				A
10	156-60-5	1,2-trans-dichlorethen	N	A	A		A
11	108-70-3	1,3,5-trichlorbenzen	A	A	A		A
12	59440-90-3	1,3-dichlor-2-prophyl-2,3-dichlor-1-prophylether	A				A
13	541-73-1	1,3-dichlorbenzen	N	A	A		A
14	106-46-7	1,4-dichlorbenzen	N	A	A		A
15	97-00-7	1-chlor-2,4-dinitrobenzen	A				A
16	90-13-1	1-chlornaftalen	A	A	A		A
17	4901-51-3	2,3,4,5-tetrachlorfenol	N	A	A		A
18	58-90-2	2,3,4,6-tetrachlorfenol	N	A	A		A
19	935-95-5	2,3,5,6-tetrachlorfenol	N	A	A		A
20	576-24-9	2,3-dichlorfenol	N	A	A		A
21	95-95-4	2,4,5-trichlorfenol	N	A	A		A
22	88-06-2	2,4,6-trichlorfenol	N	A	A		A
23	120-83-2	2,4-dichlorfenol	N	A	A		A
24	94-75-7	2,4-dichlorfenoxyoctová kyselina	A				A
25	583-78-8	2,5-dichlorfenol	A	A	A		A
26	606-20-2	2,6-dinitrotoluen	A				A
27	86-65-7	2-aminonaftalen-6,8-disulfonan	A				A
28	148-75-4	2-hydroxynaftalen-3,6-disulfonan	A				A
29	95-57-8	2-monochlorfenol	A	A	A		A
30	95-77-2	3,4-dichlorfenol	N	A	A		A
31	128-42-7	4,4'-dinitrostilben(cis)-2,2-disulfonan sodný	A				A
32	99-99-0	4-nitrotoluen	A				A
33	104-40-5	4-nonylfenol	N	A	A		A
34	1806-26-4	4-oktylfenol	N	A	A		A
35	140-66-9	4-terciální oktylfenol	N	A	A		A
36	83-32-9	acenaften	A	A	A		A
37	34256-82-1	acetochlor	A				A
38	15972-60-8	alachlor	A	A	A		A
39	309-00-2	aldrin	A	A	A		A
40	959-98-8	alfa-endosulfan	N	A	A		A
41	319-84-6	alfa-HCH	A	A	A	A	A
42	90-15-3	alfa-naftol	A	A	A		A
43	7664-41-7	amoniak volný (toxický)	A				A

*Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami
a zvláště nebezpečnými závadnými látkami 2010–2013*

Č.	CAS	Ukazatel	Relevance (A = ano, N = ne)				Výsledná relevance
			Voda	Plavenina	Sediment	Biota	
44	14798-03-9	amonné ionty	A				A
45	62-53-3	anilin	A				A
46	7440-36-0	antimon	A	A	A		A
47	120-12-7	antracen	A	A	A	A	A
48		AOX	A	A	A		A
49	7440-38-2	arzen	A	A	A	A	A
50	1912-24-9	atrazin	A	A	N		A
51	7440-39-3	baryum	A	A	A		A
52	25057-89-0	bentazone	A				A
53	71-43-2	benzen	A	A	A		A
54	56-55-3	benzo(a)antracen	A	A	A	A	A
55	50-32-8	benzo(a)pyren	A	A	A	A	A
56	205-99-2	benzo(b)fluoranthen	A	A	A	A	A
57	191-24-2	benzo(g,h,i)perylene	A	A	A	A	A
58	207-08-9	benzo(k)fluoranthen	A	A	A	A	A
59	7440-41-7	beryllium	A	A	A		A
60	319-85-7	beta-HCH	A	A	A	A	A
61	135-19-3	beta-naftol	A	A	A		A
62	63283-80-7	bis(1,3-dichlor-2-propyl)-ether	A				A
63	7774-68-7	bis(2,3-dichlor-1-propyl)-ether	A				A
64	80-05-7	bisfenol A	A	A	A		A
65	7440-42-8	bor	A	A	A		A
66	75-27-4	bromdichlormethan	N	A	A		A
67	319-86-8	delta-HCH	A	A	A	A	A
68	6190-65-4	desethylatrazin	A	A	N		A
69	117-81-7	di(2-ethylhexyl)ftalát DEHP	A	N	N		A
70	53-70-3	dibenzo(a,h)antracen	A	A	A	N	A
71	124-48-1	dibromchlormethan	N	A	A		A
72	60-57-1	dieldrin	N	A	A		A
73	75-09-2	dichlormethan	A	A	A		A
74	330-54-1	diuron	A				A
75	7727-37-9	dusík amoniakální	A				A
76	7727-37-9	dusík dusitanový	A				A
77	14797-65-0	dusitany	A				A
78	60-00-4	EDTA	A				A
79	115-29-7	endosulfan	N	A	A		A
80	72-20-8	endrin	N	A	A		A
81	100-41-4	ethylbenzen	N	A	A		A
82	85-01-8	fenantren	A	A	A	A	A
83	108-95-2	fenol	A	A	A		A
84		fenoly těkající s vodní parou	A				A
85	206-44-0	fluoranthen	A	A	A	A	A
86	86-73-7	fluoren	A	A	A		A
87	16984-48-8	fluoridy	A				A
88	7723-14-0	fosfor fosforečnanový	A				A
89	7723-14-0	fosfor veškerý	A	A	A		A
90	7723-14-0	fosfor veškerý po filtraci	A				A
91	7664-38-2	fosforečnany	A				A
92	1222-05-5	Galaxolide	A				A

*Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami
a zvláště nebezpečnými závadnými látkami 2010–2013*

Č.	CAS	Ukazatel	Relevance (A = ano, N = ne)				Výsledná relevance
			Voda	Plavenina	Sediment	Biota	
93	58-89-9	gama-HCH	A	A	A	A	A
94	76-44-8	heptachlor	N	A	A		A
95	118-74-1	hexachlorbenzen	A	A	A	A	A
96	87-68-3	hexachlorbutadien	N	A	A		A
97	608-73-1	hexachlorcyklohexan – směs	N	A	A	A	A
98	51235-04-2	hexazinon	A	N	N		A
99	7429-90-5	hliník	A	A	A		A
100	7782-50-5	chlor celkový	A				A
101	7782-50-5	chlor volný (aktivní)	A				A
102	85535-84-8	chloralkany C10–13	N	A	A		A
103	108-90-7	chlorbenzen	A	A	A		A
104	75-01-4	chlorethen	A				A
105	15545-48-9	chlorotoluron	A				A
106	2921-88-2	chlorpyrifos	A	A	A		A
107	7440-47-3	chrom veškerý	A	A	A	A	A
108	218-01-9	chrysen	A	N	A	A	A
109	193-39-5	indeno(1,2,3-c,d)pyren	A	A	A	A	A
110	465-73-6	isodrin	N	A	A		A
111	34123-59-6	isoproturon	A				A
112	7440-43-9	kadmium	A	A	A	A	A
113	7440-48-4	kobalt	A	A	A		A
114	57-12-5	kyanidy veškeré	A				A
115	7439-96-5	mangan veškerý	A	A	A		A
116	94-74-6	MCPA	A				A
117	7085-19-0	MCPP (mecoprop)	A				A
118	7440-50-8	měď	A	A	A	A	A
129	7440-50-8	měď rozpuštěná	A				A
120	67129-08-2	metazachlor	A				A
121	72-43-5	methoxychlor	N	A	A		A
122	3060-89-7	metobromuron	A				A
123	51218-45-2	metolachlor	A				A
124	19937-59-8	metoxuron	A				A
125	4640-01-1	methyltriclosan	A	A	A	A	A
126	108-39-4	m-kresol	N	A	A		A
127	7439-98-7	molybden	A		A		A
128	81-14-1	Musk keton	A				A
129	91-20-3	naftalen	A	A	A		A
130	5182-30-9	naftalen-1,3,6-trisulfonan	A				A
131	84100-31-2	naftalen-1,3,7-trisulfonan	A				A
132	1655-29-4	naftalen-1,5-disulfonan	A				A
133	1655-43-2	naftalen-1,6-disulfonan	A				A
134		naftalen-1,7-disulfonan	A				A
135	85-47-2	naftalen-1-sulfonan	A				A
136	92-41-1	naftalen-2,7-disulfonan	A				A
137	120-18-3	naftalen-2-sulfonan	A				A
138		nepolární extrahovatelné látky C10–C40	A				A
139	7440-02-0	nikl	A	A	A	A	A
140	98-95-3	nitrobenzen	A				A
141	25154-52-3	nonylfenoly	A	A	A		A

*Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami
a zvláště nebezpečnými závadnými látkami 2010–2013*

Č.	CAS	Ukazatel	Relevance (A = ano, N = ne)				Výsledná relevance
			Voda	Plavenina	Sediment	Biota	
142	139-13-9	NTA	A				A
143	53-19-0	o,p'-DDD	A	A	A	A	A
144	3424-82-6	o,p'-DDE	N	A	A	A	A
145	789-02-6	o,p'-DDT	A	A	A	A	A
146	95-48-7	o-kresol	N	A	A		A
147	29082-74-4	oktachlorstyren	N	A	A		A
148	7439-92-1	olovo	A	A	A	A	A
149	72-54-8	p,p'-DDD	A	A	A	A	A
150	72-55-9	p,p'-DDE	A	A	A	A	A
151	50-29-3	p,p'-DDT	A	A	A	A	A
152	189084-64-8	PBDE100	N	A	A	A	A
153	68631-49-2	PBDE153	N	A	A	A	A
154	207122-15-4	PBDE154	N	A	A	A	A
155	207122-16-5	PBDE183	N	A	A	A	A
156	41318-75-6	PBDE28	N	A	A	A	A
157	5436-43-1	PBDE47	A	A	A	A	A
158	60348-60-9	PBDE99	A	A	A	A	A
159	37680-73-2	PCB 101	A	A	A	A	A
160	31508-00-6	PCB 118	N	A	A	A	A
161	35065-28-2	PCB 138	A	A	A	A	A
162	35065-27-1	PCB 153	A	A	A	A	A
163	35065-29-3	PCB 180	A	A	A	A	A
164	35694-08-7	PCB 194	N	A	A		A
165	7012-37-5	PCB 28	A	A	A	A	A
166		PCB 28+31	N	A	A	A	A
167	35693-99-3	PCB 52	A	A	A	A	A
168	1939-36-2	PDTA	A				A
169	608-93-5	pentachlorbenzen	A	A	A		A
170	87-86-5	pentachlorfenol	N	A	A		A
171	106-44-5	p-kresol	A	A	A		A
172	129-00-0	pyren	A	A	A	A	A
173	13982-63-3	radium 226 – NL	A				A
174	13982-63-3	radium 226 – RL	A				A
175	7439-97-6	rtuť	A	A	A	A	A
176	7439-97-6	rtuť po filtraci	A				A
177	7782-49-2	selen	A	A	A		A
178	122-34-9	simazin	N	A	A		A
179	7440-22-4	stříbro	A	A	A		A
180	100-42-5	styren	N	A	A		A
181		tenzidy aniontové	A				A
182	5915-41-3	terbutylazine	A				A
183	886-50-0	terbutryn	A	N	N		A
184	56-23-5	tetrachlormethan	N	A	N		A
185	79277-27-3	thifensulfuron-methyl	A				A
186	108-88-3	toluen	A	A	A		A
187	21145-77-7	Tonalide	A				A
188	9012-63-9	triclosan	A	A	A	A	A
189	1582-09-8	trifluralin	A	A	A		A
190	126535-15-7	triflusulfuron-methyl	A				A

*Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami
a zvláště nebezpečnými závadnými látkami 2010–2013*

Č.	CAS	Ukazatel	Relevance (A = ano, N = ne)				Výsledná relevance
			Voda	Plavenina	Sediment	Biota	
191	67-66-3	trichlormethan (chloroform)	A	A	A		A
192	7440-61-1	uran	A		A		A
193	7440-62-2	vanad	A		A		A
194	1330-20-7	xyleny (suma -o,-m,-p)	A	A	A		A
195	7440-66-6	zinek	A	A	A	A	A

PŘÍLOHA I B

Národní seznam nebezpečných látek pro hydrosféru ČR nerelevantních

Č.	CAS	Ukazatel	Relevance (N = ne)				Výsledná relevance
			Voda	Plavenina	Sediment	Biota	
1	71-55-6	1,1,1-trichlorethan	N	N	N		N
2	79-00-5	1,1,2-trichlorethan	N	N	N		N
3	75-35-4	1,1-dichlorethen	N	N	N		N
4	528-29-0	1,2-dinitrobenzen	N				N
5	99-65-0	1,3-dinitrobenzen	N				N
6	89-61-2	1,4-dichlor-2-nitrobenzen	N				N
7	88-73-3	1-chlor-2-nitrobenzen	N				N
8	121-73-3	1-chlor-3-nitrobenzen	N				N
9	100-00-5	1-chlor-4-nitrobenzen	N				N
10	93-76-5	(2,4,5-trichlorfenoxy)octová kyselina	N				N
11	120-36-5	2-(2,4-dichlorfenoxy)propionová kyselina	N				N
12	121-14-2	2,4-dinitrotoluen	N				N
13	87-65-0	2,6-dichlorfenol	N	N	N		N
14	121-86-8	2-chlor-4-nitrotoluen	N				N
15	95-51-2	2-chloranilin	N				N
16	88-72-2	2-nitrotoluen	N				N
17	95-76-1	3,4-dichloranilin	N				N
18	541-35-5	3,5-dichlorfenol	N				N
19	108-42-9	3-chloranilin	N				N
20		(3-chloranilin + 4-chloranilin) suma	N				N
21	108-43-0	3-monochlorfenol	N	N	N		N
22	99-08-1	3-nitrotoluen	N				N
23	89-63-4	4-chlor-2-nitroanilin	N				N
24	89-59-8	4-chlor-2-nitrotoluen	N				N
25	106-47-8	4-chloranilin	N				N
26	106-48-9	4-monochlorfenol	N	N	N		N
27	834-12-8	ametryn	N				N
28	84-50-4	antrachinon-2,6-disulfonan	N				N
29	131860-33-8	azoxystrobin	N				N
30	1563-66-2	carbofuran	N				N
31	21725-46-2	cyanazine (Bladex)	N				N
32	1014-69-3	desmetrin	N				N
33	333-41-5	diazinon	N				N
34	1918-00-9	dicamba	N				N
35	1194-65-6	dichlobenil	N				N
36	60-51-5	dimethoat	N				N
37	60168-88-9	fenarimol	N				N
38	120068-37-3	fipronil	N				N
39	79241-46-6	fluazifop-p-butyl	N				N
40	1024-57-3	heptachlorepoxid-cis	N				N
41	1024-57-3	heptachlorepoxid-trans	N				N
42	13360-45-7	chlorbromuron	N				N
43	470-90-6	chlorfenvinfos	N	N	N		N
44	36734-19-7	iprodione	N				N
45	98-82-8	isopropylbenzen	N				N

*Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami
a zvláště nebezpečnými závadnými látkami 2010–2013*

Č.	CAS	Ukazatel	Relevance (N = ne)				Výsledná relevance
			Voda	Plavenina	Sediment	Biota	
46	143390-89-0	kresoxim-methyl	N				N
47	1,8,2164	lenacil	N				N
48	330-55-2	linuron	N				N
49	94-81-5	MCPB	N				N
50	57837-19-1	metalaxyl	N				N
51	41394-05-2	metamitron	N				N
52	18691-97-9	methabenzthiazuron	N				N
53	1746-81-2	monolinuron	N				N
54	81-15-2	Musk xylen	N				N
55	13-69-5	N-ethylanilin	N				N
56	111991-09-4	nicosulfuron	N				N
57	298-00-0	parathionmethyl	N				N
58	40487-42-1	pendimethalin	N				N
59	2310-17-0	phosalone	N				N
60	7287-19-6	prometryn	N				N
61	1918-16-7	propachlor	N				N
62	139-40-2	propazin	N				N
63	60207-90-1	propiconazole	N				N
64	23950-58-5	propyzamide	N				N
65	87392-12-9	S-metolachlor	N				N
66	107534-96-3	tebuconazole	N				N
67	75-25-2	tribrommethan	N	N	N		N
68	10028-17-8	tritium	N				N

PŘÍLOHA II

Cíle pro stav povrchové vody a emisní standardy pro odpadní vody
podle nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění

Č.	CAS-No.	Název látky	Emisní standard C ₉₀	Jednotka	Emisní standardy	Jednotka
1	15972-60-8	alachlor	0,1	µg.l ⁻¹		
2	309-00-2	aldrin	0,005	µg.l ⁻¹	0,002	mg.l ⁻¹
3	62-53-3	anilin	10	µg.l ⁻¹		
4	7440-36-0	antimon a jeho sloučeniny	500	µg.l ⁻¹		
5	120-12-7	antracen	0,1	µg.l ⁻¹		
6	7440-38-2	arzen a jeho sloučeniny	20	µg.l ⁻¹	0,5	mg.l ⁻¹
7	1912-24-9	atrazin	0,5	µg.l ⁻¹		
8	7440-39-3	baryum a jeho sloučeniny	500	µg.l ⁻¹	2–5	mg.l ⁻¹
9	71-43-2	benzen	20	µg.l ⁻¹		
10	7440-41-7	beryllium a jeho sloučeniny	1	µg.l ⁻¹		
11	7440-42-8	bor a jeho sloučeniny	500	µg.l ⁻¹		
12	108-90-7	chlorbenzen	2	µg.l ⁻¹		
13	85535-84-8	chlorované alkyly C _{10–13}	1	µg.l ⁻¹		
14	2921-88-2	chlorpyrifos	0,01	µg.l ⁻¹		
15	7440-47-3	chrom a jeho sloučeniny	35	µg.l ⁻¹	0,5–1	mg.l ⁻¹
16	7440-31-5	cín a jeho sloučeniny	50	µg.l ⁻¹	2	mg.l ⁻¹
17	n.a.	amoniakální dusík	50	µg.l ⁻¹	10–400	mg.l ⁻¹
18	50-29-3	DDT a jeho deriváty	0,025 ¹	µg.l ⁻¹	0,2	mg.l ⁻¹
	789-02-6	<i>o,p</i> -DDT	–			
	72-54-8	<i>p,p</i> -DDD	–			
	72-55-9	<i>p,p</i> -DDE	–			
	50-29-3	<i>p,p</i> -DDT	0,02	µg.l ⁻¹		
19	6190-65-4	desethylatrazin	0,5	µg.l ⁻¹		
20	117-81-7	di(2-ethylhexyl)ftalát (DEHP)	6	µg.l ⁻¹		
21	95-76-1	3,4-dichloranilin	0,4	µg.l ⁻¹		
22	95-50-1	1,2-dichlorbenzen	0,5 ²	µg.l ⁻¹		
23	106-46-7	1,4-dichlorbenzen	0,5 ²	µg.l ⁻¹		
24	107-06-2	1,2-dichloreten	1	µg.l ⁻¹	0,1–10	mg.l ⁻¹
25	156-59-2	1,2-cis-dichloreten	2	µg.l ⁻¹		
26	120-83-2	2,4-dichlorfenol	10	µg.l ⁻¹		
27	60-57-1	dieldrin	0,01	µg.l ⁻¹	0,002	mg.l ⁻¹
28	330-54-1	diuron	0,4	µg.l ⁻¹		
29	n.a.	dusitany (jako dusitanový dusík)	–		2-5	mg.l ⁻¹
30	60-00-4	EDTA (kyselina etylendiaminotetraoctová)	10	µg.l ⁻¹		
31	115-29-7	endosulfan	0,01	µg.l ⁻¹		
	959-98-8	α-endosulfan	0,01 ³	µg.l ⁻¹		
32	72-20-8	endrin	0,01	µg.l ⁻¹	0,002	mg.l ⁻¹
33	100-41-4	etylbenzen	2	µg.l ⁻¹		
34	122-14-5	fenitrothion	0,02	µg.l ⁻¹		
35	108-95-2	fenol	5	µg.l ⁻¹		
36	55-38-9	fenthion	0,02	µg.l ⁻¹		

Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami
a zvlášt' nebezpečnými závadnými látkami 2010–2013

Č.	CAS-No.	Název látky	Imisní standard C ₉₀	Jednotka	Emisní standardy	Jednotka
37	16984-48-8	fluoridy	1000	µg.l ⁻¹	9-20	mg.l ⁻¹
38	n.a.	fosfor celkový	0,2	mg.l ⁻¹	2-10	mg.l ⁻¹
39	118-74-1	hexachlorbenzen	0,01	µg.l ⁻¹	1-3,5	mg.l ⁻¹
40	87-68-3	hexachlorbutadien	0,1	µg.l ⁻¹	1-1,5	mg.l ⁻¹
41	608-73-1	hexachlorcyklohexan	0,05 ⁴	µg.l ⁻¹	2	mg.l ⁻¹
	319-84-6	α-hexachlorcyklohexan	0,05 ⁴	µg.l ⁻¹		
	319-85-7	β-hexachlorcyklohexan	0,05 ⁴	µg.l ⁻¹		
	319-86-8	δ-hexachlorcyklohexan	0,05 ⁴	µg.l ⁻¹		
42	58-89-9	lindan (γ isomer HCH)	0,02	µg.l ⁻¹		
43	7429-90-5	hliník a jeho sloučeniny	1500	µg.l ⁻¹	2-3	mg.l ⁻¹
44	465-73-6	isodrin	0,01	µg.l ⁻¹	0,002	mg.l ⁻¹
45	98-82-8	isopropylbenzen	1,4	µg.l ⁻¹		
46	34123-59-6	isoproturon	0,3	µg.l ⁻¹		
47	7440-43-9	kadmium a jeho sloučeniny	0,7	µg.l ⁻¹	0,05-0,2	mg.l ⁻¹
48	7440-48-4	kobalt a jeho sloučeniny	7	µg.l ⁻¹	1	mg.l ⁻¹
49	74-90-8	kyanidy	700	µg.l ⁻¹	1	mg.l ⁻¹
50	121-75-5	malathion	0,02	µg.l ⁻¹		
51	7439-96-5	mangan a jeho sloučeniny	500	µg.l ⁻¹	1	mg.l ⁻¹
52	7440-50-8	měď a její sloučeniny	25	µg.l ⁻¹	0,5-1	mg.l ⁻¹
53	7439-98-7	molybden a jeho sloučeniny	35	µg.l ⁻¹	1	mg.l ⁻¹
54	91-20-3	naftalen	2	µg.l ⁻¹		
55	7440-02-0	nikl a jeho sloučeniny	40	µg.l ⁻¹	0,5-0,8	mg.l ⁻¹
56	98-95-3	nitrobenzen	6	µg.l ⁻¹		
57	25154-52-3	nonylfenoly	0,6	µg.l ⁻¹		
	104-40-5	4-nonylfenol	0,6 ⁵	µg.l ⁻¹		
58	139-13-9	NTA (kyselina nitrilotrioctová)	10	µg.l ⁻¹		
59	7439-92-1	olovo a jeho sloučeniny	14,4	µg.l ⁻¹	0,2-1	mg.l ⁻¹
60	1806-26-4	oktylfenoly	0,01	µg.l ⁻¹		
	140-66-9	4-terc. oktylfenol	0,01 ⁶	µg.l ⁻¹		
61	608-93-5	pentachlorbenzen	0,02	µg.l ⁻¹		
62	87-86-5	pentachlorfenol	0,4	µg.l ⁻¹	1	mg.l ⁻¹
63	n.a.	polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	0,2 ⁷	µg.l ⁻¹	0,01	mg.l ⁻¹
	50-32-8	benzo(a)pyren	0,1	µg.l ⁻¹		
	205-99-2	benzo(b)fluoranthen	0,06	µg.l ⁻¹		
	207-08-9	benzo(k)fluoranthen	0,06	µg.l ⁻¹		
	191-24-2	benzo(g,h,i)perylen	0,03	µg.l ⁻¹		
	206-44-0	fluoranten	0,2	µg.l ⁻¹		
	193-39-5	indeno(1,2,3-cd)pyren	0,03	µg.l ⁻¹		
64	1336-36-3	polychlorované bifenily (PCB)	0,012 ⁸	µg.l ⁻¹		
	7012-37-5	PCB 28	-			
	35693-99-3	PCB 52	-			
	37680-73-2	PCB 101	-			
	35065-28-2	PCB 138	-			
	35065-27-1	PCB 153	-			
	35065-29-3	PCB 180	-			
65	7439-97-6	rtuť a její sloučeniny	0,1	µg.l ⁻¹	0,01-0,05	mg.l ⁻¹

Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami
a zvláště nebezpečnými závadnými látkami 2010–2013

Č.	CAS-No.	Název látky	Imisní standard C ₉₀	Jednotka	Emisní standardy	Jednotka
66	7782-49-2	selen a jeho sloučeniny	4	µg.l ⁻¹	0,1	mg.l ⁻¹
67	122-34-9	simazin	1,5	µg.l ⁻¹		
68	7440-22-4	stříbro a jeho sloučeniny	7	µg.l ⁻¹	0,1	mg.l ⁻¹
69	127-18-4	tetrachlorethen (PER)	1	µg.l ⁻¹	0,1–10	mg.l ⁻¹
70	56-23-5	tetrachlormethan	1	µg.l ⁻¹	1-1,5	mg.l ⁻¹
72	108-88-3	toluen	10	µg.l ⁻¹		
73	668-34-8	trifenylicín (kation)	0,0004 ⁹	µg.l ⁻¹		
74	87-61-6	1,2,3-trichlorbenzen	0,4 ¹⁰	µg.l ⁻¹		
75	120-82-1	1,2,4-trichlorbenzen	0,4 ¹⁰	µg.l ⁻¹		
76	108-70-3	1,3,5-trichlorbenzen	0,4 ¹⁰	µg.l ⁻¹		
77	79-01-6	1,1,2-trichlorethen	1	µg.l ⁻¹	0,1–0,5	mg.l ⁻¹
78	67-66-3	trichlormethan (chloroform)	1	µg.l ⁻¹	0,5–10	mg.l ⁻¹
79	1582-09-8	trifluralin	0,06	µg.l ⁻¹		
80	7440-61-1	uran a jeho sloučeniny	40 ¹¹	µg.l ⁻¹		
81	7440-62-2	vanad a jeho sloučeniny	35	µg.l ⁻¹		
82	75-01-4	vinylchlorid	2	µg.l ⁻¹		
83	1330-20-7	xyleny	30 ¹²	µg.l ⁻¹		
	95-47-6	<i>o</i> -xylen	30	µg.l ⁻¹		
	106-42-3	<i>p</i> -xylen	30	µg.l ⁻¹		
84	7440-66-6	zinek a jeho sloučeniny	160	µg.l ⁻¹	1,5–3	mg.l ⁻¹

¹⁾ Platí pro sumu izomerů a kongenerů DDT: p,p'-DDT (1,1,1-trichlor-2,2-bis(*p*-chlorfenyl)-ethan), o,p-DDT (1,1,1-trichlor-2-(*o*-chlorfenyl)-2-(*p*-chlorfenyl)-ethan), p,p'-DDD (1,1-dichlor-2,2-bis(*p*-chlorfenyl)-ethan) a p,p'-DDE (1,1-dichlor-2,2-bis(*p*-chlorfenyl)-ethan).

²⁾ Platí pro sumu 1,2-dichlorbenzenu a 1,4-dichlorbenzenu.

³⁾ Tato hodnota je uvedena pro endosulfan

⁴⁾ Platí pro sumu izomerů hexachlorcyklohexanu.

⁵⁾ Tato hodnota je uvedena pro 4-nonylfenol

⁶⁾ Tato hodnota je uvedena pro 4-terc. oktylfenol

⁷⁾ Platí pro sumu šesti látek PAU: fluoranthen, benzo[*b*]fluoranthen, benzo[*k*]fluoranthen, benzo[*a*]pyren, benzo[*g,h,i*]perylene a ideno[1,2,3-*c,d*]pyren.

⁸⁾ Platí pro sumu šesti kongenerů PCB: PCB 28, 52, 101, 138, 153 a 180.

⁹⁾ Platí pro jednotlivé sloučeniny trifenylicínu a ostatní organické sloučeniny cínu.

¹⁰⁾ Platí pro sumu trichlorbenzenů (1,2,3-trichlorbenzen, 1,2,4-trichlorbenzen a 1,3,5-trichlorbenzen).

¹¹⁾ Přípustná hodnota je stanovena z hlediska chemické toxicity.

¹²⁾ Suma xylenů (*o*-xylen a *p*-xylen)

PŘÍLOHA III

Kritéria znečištění zemin a podzemní vody

(příloha 1 Metodického pokynu odboru pro ekologické škody MŽP ČR – Věstník MŽP, 1996)

	A	B	C-O	C-R	C-P	C-V
	mg/kg sušiny	mg/kg sušiny	mg/kg sušiny	mg/kg sušiny	mg/kg sušiny	mg/kg sušiny
I. Kovy ¹⁾						
antimon	1	25	40	50	80	
arzen	30	65	70	100	140	55
baryum	600	900	1000	2000	2800	
beryllium	5	15	20	25	30	
chrom celkový	130	450	500	800	1000	380
chrom ^{VI}	2	12	20	25	50	
cín	15	200	300	400	600	
kadmium	0,5	10	20	25	30	12
kobalt	25	180	300	350	450	240
měď	70	500	600	1000	1500	190
molybden	0,8	50	100	160	240	100
nikl	60	180	250	300	500	210
olovo	80 ²⁾	250	300	500	800	300
rtuť	0,4	2,5	10	15	20	10
vanad	180	340	450	500	550	
zinek	150	1500	2500	3000	5000	720
II. Monocyklické aromatické uhlovodíky (nehalogenované)						
benzen	0,03	0,5	0,8	1	5	1
ethylbenzen	0,04	25	50	60	75	50
fenoly jednosytné ³⁾	0,05	25	50	60	120	50
toluen	0,03	50	100	120	150	100
styren	0,03	15	30	50	75	
xyleny	0,03	25	30	50	75	25
III. Polycyklické aromatické uhlovodíky						
anthracen	0,1	40	60	80	100	
benzo(a)anthracen	0,1	4	5	10	50	
benzo(a)pyren	0,1	1,5	2	4	10	
benzo(b)fluoranthen	0,1	4	5	10	50	
benzo(g,h,i)perylene	0,05	20	30	40	80	
benzo(k)fluoranthen	0,05	10	15	20	30	
fluoranthen	0,3	40	50	80	150	
fenanthren	0,15	30	40	60	100	
chrysen	0,05	25	40	50	80	
indeno(1,2,3cd)pyren	0,1	4	5	10	50	
naftalen	0,05	40	60	80	100	
pyren	0,2	40	60	80	100	
PAU celkem (suma výše uvedených PAU bez anthracenu, naftalenu a benzo(b)fluoranthenu)	1	190	280	380	640	40
IV. Monocyklické aromatické uhlovodíky (halogenované)						
chlorbenzeny (jednotlivé)	0,05	2,5	3	5	10	
chlorfenoly (jednotlivé)	0,05	1,5	2	4	10	
V. Pesticidy organické chlorované ⁴⁾						
(jednotlivé)	0,05	2	2,5	5	10	
VI. Pesticidy ostatní ⁵⁾						
(jednotlivé)	0,05	3	4	7,5	12	
VII. Chlorované alifatické uhlovodíky ⁶⁾						
(jednotlivé mimo dále uvedené)	0,001	15	20	30	50	

*Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami
a zvlášt' nebezpečnými závadnými látkami 2010–2013*

	A	B	C-O	C-R	C-P	C-V
	mg/kg sušiny	mg/kg sušiny	mg/kg sušiny	mg/kg sušiny	mg/kg sušiny	mg/kg sušiny
1,2-dichlorethan	0,001	1,5	2	3	5	
1,1-dichlorethen	0,001	15	20	30	40	
1,2-dichloretheny	0,001	10	15	25	40	
dichlormethan	0,001	7	10	15	20	
tetrachloethen	0,001	1,5	2	3	5	2
tetrachlormethan	0,001	0,5	0,4	1	2	0,5
trichlorethen	0,001	10	15	20	40	15
trichlormethan	0,002	5	8	10	15	8
chlorethen (vinylchlorid)	0,001	0,1	0,12	0,25	1	
VIII. Ostatní uhlovodíky (směsné, nehalogenované)						
nepolární extrahovatelné uhlovodíky celkem	100	400	500	750	1000	
IX. Ostatní aromatické uhlovodíky (halogenované)						
polychlorované bifenylly – PCB (suma kongenerů PCB 28, 52, 101, 118, 138, 153 a 180)	0,02	2,5	5	10	30	
polychlorované dibenzodioxiny a dibenzofurany – PCDD/PCDF (vyjádřeno v ng I-TEQ TeCDD/g)	0,001	0,1	0,5	1	10	
X. Ostatní						
Anorganické látky						
Br	20	160	200	300	500	
F	500	1000	1200	1500	2000	
kyanidy/thiokyanáty volné	1,5	8	10	15	30	
kyanidy komplexotvorné						
(pH < 5)	7	100	150	500	700	
(pH ≥ 5)	7	15	20	50	75	
Organické látky						
cyklohexanon	0,01	50	60	100	250	
dinitrotolueny	0,1	3	5	7	15	
ftaláty (suma)	0,01	30	40	60	80	
hydrochinon	0,1	5	8	10	15	
chlornaftalen	0,1	2,5	1	5	10	
pyrokatechin (katechol)	0,05	10	15	20	30	
kresoly	0,05	2,5	3	5	10	
nitrotoluen	0,1	4	5	10	20	
pyridin	0,1	0,5	0,75	1	2,5	
resorcin (resorcinol)	0,01	5	8	10	15	
tetrahydrofuran	0,01	1	2	5	10	
tetrahydrothiofen	0,1	30	40	60	100	
trinitrotoluen	0,1	1	2	5	10	

¹⁾ Celkový obsah (rozklad lučavkou královskou za varu) může být i vyšší ve velkých městských aglomeracích a oblastech s intenzivní automobilovou dopravou

²⁾ Může být i vyšší ve velkých městských aglomeracích a oblastech s intenzivní automobilovou dopravou.

³⁾ Stanovení jednosytných fenolů – ČSN 75 7528. Při překročení sumy se doporučuje stanovit jednotlivé fenoly podle EPA 80 40 (SPE – GC/MS)

⁴⁾ Pod pesticidy organickými (poly)chlorovanými (V) se především rozumí: aldrin, dieldrin, endrin, DDD, DDE, DDT, chlordan, endosulfan, hexachlorobutadien, hexachlorocyklohexany, heptachlor (epoxid), methoxychlor (DDT), pentachlorinitrobenzen, toxaphen

⁵⁾ Pod pesticidy ostatní (VI) se především rozumí: organofosfáty (např. malathion, parathion), karbamáty (např. aldikarb, karbofuran), triaziny (např. atrazin, simazin), herbicidy na bázi chlorofenoxyoctových kyselin (2,4D, 2,4,5T, MCPA), halogenované alifatické pesticidy (např. metylbromid), fenolové herbicidy (např. DNOC, dinoseb), aromatické chloraminy, dithiokarbamáty, sloučeniny na bázi organického cínu, halogenované aromatické nitrosloučeníny

⁶⁾ Pod chlorovanými alifatickými uhlovodíky (VII) se především rozumí: 1,1-dichlorethan, 1,1,1-trichlorethan, 1,1,2-trichlorethan, 1,1,2,2-tetrachlorethan, 1-chloro-2,3-epoxypropan, 2-chloro-1,3-butadien, hexachlorethan.

PŘÍLOHA IV

Seznam účinných látek, jejichž uvádění na trh pro použití v ochraně rostlin a jejich používání v ochraně rostlin se zakazuje

(podle vyhlášky č. 329/2004 Sb.)

A. Sloučeniny rtuti:

1. oxid rtuťnatý
2. chlorid rtuťnatý (kalomel)
3. ostatní anorganické sloučeniny rtuti
4. alkyl rtuťnaté sloučeniny
5. alkoxyalkyl a aryl rtuťnaté sloučeniny

B. Perzistentní chlorované organické sloučeniny:

1. aldrin
2. chlordan
3. dieldrin
4. DDT
5. endrin
6. HCH obsahující méně než 99,0 % gama isomeru
7. heptachlor
8. hexachlorbenzen
9. kamfechlor

C. Jiné sloučeniny:

1. ethylenoxid
2. nitrofen
3. 1,2-dibrommethan
4. dichlorethan
5. dinoseb, jeho acetát a soli
6. binapacryl
7. captafol
8. dicofol obsahující méně než 78 % *p,p'*-dicofolu nebo více než 1 g.kg⁻¹ DDT a
9. sloučenin příbuzných DDT
 - a) maleinhydrazid a jeho soli, jiné než jeho cholin, draselná a sodná sůl
 - b) cholin, draselná a sodná sůl maleinhydrazidu obsahující více než 1 g.kg⁻¹ volného hydrazinu (vyjádřeno na základě ekvivalentu kyseliny)
10. quintozen obsahující více než 1 g.kg⁻¹ HCB nebo více než 10 g.kg⁻¹ pentachlorbenzenu

PŘÍLOHA V

Seznam prioritních látek a některých dalších znečišťujících látek v oblasti vodní politiky podle směrnice 2008/105/ES

Číslo látky	Číslo CAS ^{a)}	Číslo EU ^{b)}	Název prioritní látky ^{c)}	Identifikována jako prioritní nebezpečná látka
1	15972-60-8	240-110-8	alachlor	
2	120-12-7	204-371-1	anthracen	X
3	1912-24-9	217-617-8	atrazin	
4	71-43-2	200-753-7	benzen	
5	nepoužije se	nepoužije se	bromovaný difenylether ¹⁾	X ²⁾
	32534-81-9	nepoužije se	pentabromdifenylether (kongenery s čísly 28, 47, 99, 100, 153 a 154)	
6	7440-43-9	231-152-8	kadmium a jeho sloučeniny	X
7	85535-84-8	287-476-5	chloralkany C10-13 ¹⁾	X
8	470-90-6	207-432-0	chlorfenvinfos	
9	2921-88-2	220-864-4 C	chlorpyrifos (chlorpyrifos-ethyl)	
10	107-06-2	203-458-1	1,2-dichlorethan	
11	75-09-2	200-838-9	dichlormethan	
12	117-81-7	204-211-0	di(2-ethylhexyl)ftalát (DEHP)	
13	330-54-1	206-354-4	diuron	
14	115-29-7	204-079-4	endosulfan	X
15	206-44-0	205-912-4	fluoranthen ³⁾	
16	118-74-1	204-273-9	hexachlorbenzen	X
17	87-68-3	201-765-5	hexachlorbutadien	X
18	608-73-1	210-158-9	hexachlorcyklohexan	X
19	34123-59-6	251-835-4	izoproturon	
20	7439-92-1	231-100-4	olovo a jeho sloučeniny	
21	7439-97-6	231-106-7	rtuť a její sloučeniny	X
22	91-20-3	202-049-5	naftalen	
23	7440-02-0	231-111-14	nikl a jeho sloučeniny	
24	25154-52-3	246-672-0	nonylfenol	X
	104-40-5	203-199-4	(4-nonylfenol)	X
25	1806-26-4	217-302-5	oktylfenol	
	140-66-9	nepoužije se	4-(1,1',3,3'-tetramethylbutyl)-fenol	
26	608-93-5	210-172-5	pentachlorbenzen	X
27	87-86-5	231-152-8	pentachlorfenol	
28	nepoužije se	nepoužije se	polycyklické aromatické uhlovodíky	X
	50-32-8	200-028-5	benzo[a]pyren	X
	205-99-2	205-911-9	benzo[b]fluoranthen	X
	191-24-2	205-883-8	benzo[g,h,i]perylen	X
	207-08-9	205-916-6	benzo[k]fluoranthen	X
	193-39-5	205-893-2	indeno[1,2,3-cd]pyren	X
29	122-34-9	204-535-2	simazin	
30	nepoužije se	nepoužije se	sloučeniny tributylcínu (tributylstannanu)	X
	36643-28-4	nepoužije se	kationt tributylcínu (tributylstannanu)	X
31	12002-48-1	234-413-4	trichlorbenzeny	
32	67-66-3	200-663-8	trichlormethan (chloroform)	
33	1582-09-8	216-428-8	trifluralin	

^{a)} CAS: Chemical Abstracts Service.

^{b)} Číslo EU: Evropský seznam existujících obchodovaných chemických látek (EINECS) nebo Evropský seznam oznámených chemických látek (ELNICS).

^{c)} V případech, kdy byly vybrány skupiny látek, jsou uvedeni jednotliví typičtí zástupci skupiny jako směrné parametry (v závorkách a bez čísla).

¹⁾ Tyto skupiny látek obvykle zahrnují značný počet jednotlivých sloučenin. V současnosti nelze uvést vhodné směrné parametry.

²⁾ Pouze pentabromdifenylether (číslo CAS 32534-81-9). Pod tímto CAS je míněna suma kongenerů 28, 47, 99, 100, 153 a 154.

³⁾ Fluoranthen je na seznamu jako ukazatel dalších, nebezpečnějších polyaromatických uhlovodíků.

Číslo látky	Číslo CAS ^{a)}	Další znečišťující látky
1	56-23-5	Tetrachlormethan
2	309-00-2	Aldrin
3	60-57-1	Dieldrin
4	72-20-8	Endrin
5	465-73-6	Isodrin
6	nepoužije se	DDT ¹⁾
7	127-18-4	Tetrachlorethen
8	79-01-6	Trichlorethen

^{a)} CAS: Chemical Abstracts Service.

¹⁾ DDT zahrnuje součet izomerů: p,p'-DDT (1,1,1-trichlor-2,2-bis(p-chlorfenyl)-ethan, číslo CAS 50-29-3), o,p-DDT (1,1,1-trichlor-2-(o-chlorfenyl)-2-(p-chlorfenyl)-ethan, číslo CAS 789-02-6), p,p'-DDD (1,1-dichlor-2,2-bis(p-chlorfenyl)-ethen, číslo CAS 72-55-9) a p,p'-DDE (1,1-dichlor-2,2-bis(p-chlorfenyl)-ethan, číslo CAS 72-54-8).

PŘÍLOHA VI

Přehled národních právních předpisů relevantních pro tento Program

(Předpisy platné k 30. 9. 2009)

Č. právního předpisu	Název právního předpisu
<i>Zákony</i>	
18/1997 Sb.	Zákon o mírovém využití jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů
231/1999 Sb.	Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn)
258/2000 Sb.	Zákon o ochraně veřejného zdraví v platném znění
100/2001 Sb.	Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí)
185/2001 Sb.	Zákon o odpadech a o změně některých dalších zákonů
254/2001 Sb.	Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
274/2001 Sb.	Zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích)
13/2002 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění zákona č. 119/2000 Sb., zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů
76/2002 Sb.	Zákon o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci)
120/2002 Sb.	Zákon o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů
356/2003 Sb.	Zákon o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů
20/2004 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
93/2004 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí)
118/2004 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů
188/2004 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
326/2004 Sb.	Zákon o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů

Č. právního předpisu	Název právního předpisu
7/2005 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
59/2006 Sb.	Zákon o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)
66/2006 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů
131/2006 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů
163/2006 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění zákona č. 93/2004 Sb.
311/2006 Sb.	Zákon o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách)
314/2006 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
435/2006 Sb.	Úplné znění zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), jak vyplývá z pozdějších změn
216/2007 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů
378/2007 Sb.	Zákon o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech)
34/2008 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
35/2008 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů
167/2008 Sb.	Zákon o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů
297/2008 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony

Č. právního předpisu	Název právního předpisu
440/2008 Sb.	Úplné znění zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, jak vyplývá z pozdějších změn
483/2008 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů
9/2009 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
86/2009 Sb.	Úplné znění zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, jak vyplývá z pozdějších změn
157/2009 Sb.	Zákon o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů
297/2009 Sb.	Zákon, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.
<i>Nařízení vlády</i>	
354/2002 Sb.	Nařízení vlády, kterým se stanoví emisní limity a další podmínky pro spalování odpadu
19/2003 Sb.	Nařízení vlády, kterým se stanoví technické požadavky na hračky
61/2003 Sb.	Nařízení vlády o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech
197/2003 Sb.	Nařízení vlády o Plánu odpadového hospodářství České republiky
597/2006 Sb.	Nařízení vlády o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší
615/2006 Sb.	Nařízení vlády o stanovení emisních limitů a dalších podmínek provozování ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší
79/2007 Sb.	Nařízení vlády o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření
229/2007 Sb.	Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech
262/2007 Sb.	Nařízení vlády o vyhlášení závazné části Plánu hlavních povodí České republiky
108/2008 Sb.	Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, ve znění nařízení vlády č. 219/2007 Sb.

Č. právního předpisu	Název právního předpisu
114/2008 Sb.	Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření
145/2008 Sb.	Nařízení vlády, kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí
45/2009 Sb.	Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění nařízení vlády č. 114/2008 Sb.
Vyhlášky	
222/1995 Sb.	Vyhláška Ministerstva dopravy o vodních cestách, plavebním provozu v přístavech, společné havárii a dopravě nebezpečných věcí
274/1998 Sb.	Vyhláška Ministerstva zemědělství o skladování a způsobu používání hnojiv
26/2001 Sb.	Vyhláška Ministerstva zdravotnictví o hygienických požadavcích na kosmetické prostředky, o náležitostech žádosti o neuvedení ingredience na obalu kosmetického prostředku a o požadavcích na vzdělání a praxi fyzické osoby odpovědné za výrobu kosmetického prostředku (vyhláška o kosmetických prostředcích)
382/2001 Sb.	Vyhláška Ministerstva životního prostředí o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě
383/2001 Sb.	Vyhláška Ministerstva životního prostředí o podrobnostech nakládání s odpady
355/2002 Sb.	Vyhláška Ministerstva životního prostředí, kterou se stanoví emisní limity a další podmínky provozování ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší emitujících těkavé organické látky z procesů aplikujících organická rozpouštědla a ze skladování a distribuce benzínu
135/2004 Sb.	Vyhláška Ministerstva zdravotnictví, kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch
229/2004 Sb.	Vyhláška, kterou se stanoví požadavky na pohonné hmoty pro provoz vozidel na pozemních komunikacích a způsob sledování a monitorování jejich jakosti
329/2004 Sb.	Vyhláška o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin
399/2004 Sb.	Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění pozdějších předpisů
412/2004 Sb.	Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 222/1995 Sb., o vodních cestách, plavebním provozu v přístavech, společné havárii a dopravě nebezpečných věcí
294/2005 Sb.	Vyhláška o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady
450/2005 Sb.	Vyhláška o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků
509/2005 Sb.	Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 355/2002 Sb., kterou se stanoví emisní limity a další podmínky provozování ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší emitujících těkavé organické látky z procesů aplikujících organická rozpouštědla a ze skladování a distribuce benzínu

Č. právního předpisu	Název právního předpisu
260/2006 Sb.	Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 26/2001 Sb., o hygienických požadavcích na kosmetické prostředky, o náležitostech žádosti o neuvedení ingredience na obalu kosmetického prostředku a o požadavcích na vzdělání a praxi fyzické osoby odpovědné za výrobu kosmetického prostředku (vyhláška o kosmetických prostředcích), ve znění pozdějších předpisů
501/2006 Sb.	Vyhláška o obecných požadavcích na využívání území
91/2007 Sb.	Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění pozdějších předpisů
341/2008 Sb.	Vyhláška o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a o změně vyhlášky č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, (vyhláška o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady)
352/2008 Sb.	Vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady z autovraků, vybraných autovraků, o způsobu vedení jejich evidence a evidence odpadů vznikajících v zařízeních ke sběru a zpracování autovraků a o informačním systému sledování toků vybraných autovraků (o podrobnostech nakládání s autovraky)
374/2008 Sb.	Vyhláška o přepravě odpadů a o změně vyhlášky č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), ve znění pozdějších předpisů
13/2009 Sb.	Vyhláška o stanovení požadavků na kvalitu paliv pro stacionární zdroje z hlediska ochrany ovzduší
139/2009 Sb.	Vyhláška o omezení nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků
173/2009 Sb.	Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva dopravy č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách, ve znění pozdějších předpisů
205/2009 Sb.	Vyhláška o zjišťování emisí ze stacionárních zdrojů a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší
257/2009 Sb.	Vyhláška o používání sedimentů na zemědělské půdě
268/2009 Sb.	Vyhláška o technických požadavcích na stavby
269/2009 Sb.	Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území
271/2009 Sb.	Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva, ve znění pozdějších předpisů